Mötesbok: Fritidsnämnden (2026-11-18)

Fritidsnämnden

Datum: 2026-11-18

Plats: Esplanaden, Länken 3 trappor, Stadshuset

Kommentar:

Dagordning

Kl. 13.15 Upprop Esplanaden

Behandling av mötesärende

68/26 Val av justerare, godkännande av dagordning och fråga om jäv 3

69/26 Svar på remiss: Policy för cirkulär ekonomi 4

70/26 Svar på remiss AI-styrning: Policy för AI och riktlinje för AI-användning 15

71/26 Återrapportering av uppföljande granskning: Hantering av skyddade personuppgifter 34

72/26 Verksamhetsplan, budget och internkontrollplan 2027 41

73/26 Kvalitetsdeklarationer och servicenivåer 2027 82

74/26 Fritidsverksamhet för äldre – möjligheter och förutsättningar 118

75/26 Remiss av förslag till reviderade Regler för Umeå kommuns stöd till ideella föreningar 141

76/26 Kurser och konferenser 2026 212

77/26 Information och rapporter november 2026 213

78/26 Anmälningsärenden/delegationsbeslut november 2026 214

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2026-11-04

Fritidsnämnden

Diarienr: FN-2026/00006

Val av justerare, godkännande av dagordning och fråga om jäv

Förslag till beslut
Fritidsnämnden beslutar

att till justerare av dagens protokoll utse Joline Göttfert (M).

att godkänna sammanträdets dagordning.

att till protokollet notera eventuell anmälan om jäv.

Ärendebeskrivning
Eventuella ändringar i nämndens föredragningslista noteras. En jävig person får varken delta i handläggningen av ärendet eller närvara vid nämndens hantering av ärendet.

Beredningsansvariga
Elisabeth Anttu, nämndsekreterare

Monica Svonni
Stf. fritidsdirektör

Elisabeth Anttu
Nämndsekreterare

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2026-10-20

Fritidsnämnden

Diarienr: FN-2026/00043

Svar på remiss: Policy för cirkulär ekonomi

Förslag till beslut
Fritidsnämnden beslutar

att godkänna förslag till yttrande enligt nedan.

Ärendebeskrivning
Bakgrund
I den strategiska planen står det att Umeå ska vara en föregångare inom cirkulär ekonomi. Cirkulär ekonomi innebär ett skifte från linjära till cirkulära arbetssätt, där resurser används effektivare och klimatpåverkan minskar. Det kräver förändrade beteenden, ökad kunskap och samverkan inom kommunen och med andra aktörer. Genom att prioritera återbruk, giftfria kretslopp och produkters livslängd kan Umeå kommun bidra till ett mer cirkulärt samhälle för ett klimatneutralt Umeå.

Syftet med policyn är att tydliggöra de principer och förhållningssätt som ligger till grund för Umeå kommuns arbete där cirkulär ekonomi är ett av verktygen för att nå kommunens inriktningsmål. Tillämpningen av denna policy innebär minskad klimatpåverkan, ökad resurstrygghet och potentiellt ekonomiska besparingar. Policyn ska fungera som ett stöd i förståelsen av hur cirkulär ekonomi ska integreras i den egna verksamheten och vara vägledande i prioriteringar och val. Policyn är tänkt att generera kompetens och utveckling inom området.

Förslag till policy har lämnats på remiss till kommunens nämnder och bolag för yttrande.

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott (KSNAU) önskar synpunkter kring policyns upplägg och innehåll samt om nämnder och bolag ser behov av att det senare tas fram kompletterande riktlinje som ytterligare förtydligar hur cirkulär ekonomi ska genomföras.

Fritidsnämndens yttrande
Fritidsnämnden har tagit del av remissversionen av Policy för cirkulär ekonomi och önskar lämna följande synpunkter:

Tjänsteskrivelse

Dnr: FN-2026/00043

Fritidsnämnden ser positivt på policyns övergripande upplägg. Nämnden anser att avsnittet *Principer och förhållningssätt* behöver utvecklas och förtydligas för att ge en bättre vägledning i hur policyn ska tillämpas i praktiken.

Nämnden ser även behov av en kompletterande vägledning som beskriver arbetssätt och genomförande samt ger stöd för bedömning, prioritering och hantering av material och produkter utifrån ett cirkulärt perspektiv. Vägledningen bör även tydliggöra ansvar och roller i arbetet.

En sådan komplettering skulle ge verksamheterna bättre förutsättningar att omsätta policyns intentioner i det dagliga arbetet och bidra till en mer likvärdig tillämpning inom kommunen.

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag KSNAU 2026-09-08 § 287
Förslag Policy för cirkulär ekonomi

Beredningsansvariga

Thomas Savilahti, fritidskonsulent

Beslutet ska skickas till

Yttranden skickas till ksdiarium@umea.se och märks med KS-2026/00478

Monica Svonni
Stf. fritidsdirektör

Thomas Savilahti
Fritidskonsulent

Umeå kommun
Click here to enter text.

Protokollsutdrag
Click here to enter text.

§ 287

Diarienr: KS-2026/00478

Remiss: Policy Cirkulär Ekonomi

Beslut

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott beslutar

att överlämna remissutgåva av policy cirkulär ekonomi i Umeå kommun till kommunens nämnder och bolag för yttrande.

Ärendebeskrivning

Bakgrund

I den strategiska planen står att Umeå ska vara en föregångare inom cirkulär ekonomi. Detta föranledde att OECD 2019 analyserade Umeå i sitt program för Cirkulär ekonomi i städer och regioner. Rapporten publicerades 2020 och gav 18 rekommendationer till Umeå kommun för vidare arbete. Sedan dess omfattas området av programmet för Klimatneutrala Umeå. Däremot framgår inte några prioriterade områden eller uppsatta mål för arbetet.

Under 2024 inleddes arbetet med att ta fram en Träbyggnadspolicy. Frågan engagerade remissinstanser som välkomnade ett styrdokument för byggande men den övervägande delen föreslog ett fokus på cirkularitet, hållbarhet och klimatpåverkan framför materialslag. Samtidigt sker arbete inom kommunkoncernen inom urban industriell symbios, cirkulärt byggande, cirkulär masshantering och återbruk. En av de beslutade åtgärderna för att uppnå kommunens miljömål är en strategi för cirkulärt byggande. Sammantaget sker många insatser, men utan överbryggande koordinering och riktning.

Mot bakgrund av detta fattade kommunfullmäktige ett igångsättningsbeslut 2025-04-28 för ett styrdokument för cirkulär ekonomi.

Syfte

Syftet med policyn är att tydliggöra de principer och förhållningssätt som ligger till grund för Umeå kommuns arbete där cirkulär ekonomi är ett av verktygen för att nå kommunens inriktningsmål. Tillämpningen av denna policy innebär minskad klimatpåverkan, ökad resiliens och potentiellt ekonomiska besparingar. Policyn ska fungera som ett stöd i förståelsen av hur cirkulär ekonomi ska integreras i den egna verksamheten och vara vägledande i prioriteringar och val. Policyn är tänkt att generera kompetens och utveckling inom området.

Remissförfarande
Förslag till policy föreslås nu lämnas på remiss till kommunens nämnder samt bolag för yttrande.

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott (KSNAU) önskar synpunkter kring policyns upplägg och innehåll samt om nämnder och bolag ser behov av att det senare tas fram kompletterande riktlinje som ytterligare förtydligar hur cirkulär ekonomi ska genomföras.

Remissyttrande ska vara inlämnat till kommunstyrelsens diarium senast den 30 november 2026. Vid inlämning av remissyttrande ska ärendenummer KS-2026/00478 framgå i ärenderaden. Skicka remissyttrandet till ksdiarium@umea.se

Beslutsunderlag
Förslag Policy Cirkulär Ekonomi

Beredningsansvariga
Liv Öberg
Henny Farebo

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning
Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Beslutet ska skickas till
Kommunens nämnder
Kommunala bolag
Nätverket för hållbart byggande och förvaltande, michael.jalmby@hallbarahus.se

Umeå kommun
Click here to enter text.

Protokollsutdrag
Click here to enter text.

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

UMEÅ KOMMUN

Policy för cirkulär ekonomi

Remissversion

Beslutad av: Kommunfullmäktige	**Diarienummer:** KS-2026/00478	**Datum, paragraf för beslut:**	**Dokumentet styr:** Nämnder och bolag
Dokumenttyp: Policy	**Giltighetstid:** Tills vidare	**Dokumentansvarig:** Kommunstyrelsen	

Bakgrund

Cirkulär ekonomi handlar om ett systemskifte; att gå från ett linjärt tankesätt och processer till cirkulära tankesätt och processer. Detta skifte påverkar ekonomi, beteenden och synen på naturresurser och värdekedjor. Vi behöver ändra beteende och arbetssätt som leder oss till att välja cirkulära lösningar framför traditionella val. Detta är ett arbete som kommer pågå under lång tid och utmana våra vanor. Kunskap och idéer finns i delar av kommunorganisationen och vi kan lära av andra städer som kommit längre i arbetet.

Cirkulär ekonomi är ett verktyg för att nå ökad resurseffektivitet och minska klimatpåverkan. En förutsättning för detta är giftfria kretslopp. Konkret innebär det att i mesta möjliga mån bevara och värna befintliga resurser och planera och designa för produkters livslängd med återbruk i åtanke. Exemplifieras genom att kommunen:

- Är den cirkulära kunden
- Motverkar överkonsumtion
- Tillämpar avfallstrappan
- Har ett datadrivet och kunskapsdrivet arbete.
- Samverkar och utarbetar lösningar över verksamhetsgränser.
- Samarbetar med övriga aktörer för att utveckla Umeå till ett cirkulärt samhälle.

Syfte

Syftet med policyn är att tydliggöra de principer och förhållningssätt som ligger till grund för Umeå kommuns arbete där cirkulär ekonomi är ett av verktygen för att nå kommunens inriktningsmål. Tillämpningen av denna policy innebär minskad klimatpåverkan, ökad resiliens och potentiellt ekonomiska besparingar. Policyn ska fungera som ett stöd i förståelsen av hur cirkulär ekonomi ska integreras i den egna verksamheten och vara vägledande i prioriteringar och val. Policyn är tänkt att generera kompetens och utveckling inom området.

Lagar och andra krav

På nationell nivå finns en Strategi för cirkulär ekonomi som uppmuntrar kommunen till handling och prioriteringar. Två exempel på nationell lagstiftning som påverkar kommunen inom området är; Plan- och bygglagen och Lagen om Klimatdeklarationer för byggnader som båda innehåller skrivningar om återbruk.

På EU-nivå finns flera lagpaket som berör cirkulär ekonomi, däribland:

- Ekodesignförordningen för hållbara produkter
- European Affordable Housing Plan | Housing
- EU Anti-Poverty Strategy - Employment, Social Affairs and Inclusion
- Circular Economy Act väntas bli gällande under 2026.

Omfattning och avgränsning

Policyn omfattar Umeå kommunkoncern. Den kommunala koncernen består av kommunfullmäktige, kommunstyrelse, kommunens nämnder och förvaltningar samt helägda kommunägda bolag.

I delägda bolag och andra associationsformer verkar kommunen för att policyns principer och förhållningssätt ska tillämpas.

Begrepp och definitioner

Avyttra	När något lämnar verksamheten för att det inte längre behövs eller inte längre kan användas. Avyttring kan bland annat göras genom försäljning, donnation (speciella regler gäller offentlig aktörer) eller som avfall.
Bevara	Att välj att inte byta ut något för att använda det på samma plats med samma syfte.
Cirkulär ekonomi	Ett kretsloppstänk för att minimera användandet av resurser.
Energiåtervinna	Att använd avfall för att producera energi.
Livslängd	Den tid ett material eller produkt är funktionell.
Materialåtervinning	Definerias i miljöbalken (15 kap 6 §) som upparbetning av avfall till nya ämnen eller föremål som inte ska användas som bränsle eller fyllnadsmaterial. Se även definition”Återvinning” nedan.
Återbruka	Att återanvända redan producerade material eller produkter.
Återtagssystem	Leverantörer och tillverkare som systematiskt tar tillbaka sina egna produkter efter användning med syfte att återbruka eller återvinna dessa.
Återvinna	Innebär att ett material eller en produkt tas om hand efter användning för att användas igen med annat syfte än det ursprungliga. Används här som ett bredare begrepp än det som

definieras i Miljöbalken. Enligt Miljöbalken (15 kap 6 §) innebär återvinning en form av avfallshantering. Återvinning kan ske antingen genom att något som är avfall genom kontroll, rengöring eller reparation förbereds för återanvändning eller genom att avfallet materialåtervinns för att kunna ersätta jungfrulig råvara.

Principer och förhållningssätt

Principer för cirkulär ekonomi ska tillämpas brett och exempelvis genomsyra produktval, möbelhantering, masshantering samt restflöden. Cirkulära principer appliceras i arbetet med att bygga och planera stad i exempelvis processer såsom bygg- och rivningslov, planarbete samt i det näringslivsfrämjande arbetet. Nedan prioritetsordning ska styra arbetet i fallande ordning.

1. Bevara

I första hand bevara befintlig infrastruktur, bebyggelser och de produkter och material som redan finns i bruk. Det innebär att vårda, reparera, rekonditionera och uppgradera.

2. Återbruka

I andra hand möjliggöra för att produkter och material återanvänds i största möjliga mån och på så sätt ge maximal livslängd. Det kan göras genom att ställa krav på garantitider, säkerställ tillgång på reservdelar, cirkulera internt, välja icke-fabriksnytt samt inventera och demontera. Om ett material eller produkt med livslängd kvar ska avyttras, bör avyttring som avfall undvikas.

3. Återvinna och materialåtervinna

I tredje hand ska material och produkter återvinnas. Vid återvinning får de ingående råvarorna en förlängd livslängd. Återvinning möjliggörs genom produktval och utformning så att ingående material kan separeras och/eller genom att använda återtagssystem inom de områden där sådana finns.

4. Energiåtervinna

I sista hand avvecklas material och produkter som avfall för energiåtervinning.

Relaterade styrdokument

Program för Klimatneutrala Umeå

Miljömålen

Avfallsplan

Energiprogrammet

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2026-11-06

Fritidsnämnden

Diarienr: FN-2026/00045

Svar på remiss AI-styrning: Policy för AI och riktlinje för AI-användning

Förslag till beslut
Fritidsnämnden beslutar

att godkänna yttrande i enlighet med tjänsteskrivelsen.

Ärendebeskrivning
Tekniska nämnden har tagit fram förslag till policy för AI samt riktlinje för AI-användning för Umeå kommun.

Syftet med AI-policyn är att tydliggöra ansvar och övergripande ramar för användning och utveckling av AI inom och för Umeå kommun och hela kommunkoncernen. Policyn anger övergripande principer för AI-användningen medan riktlinjen konkretiserar ansvar, krav och arbetssätt. Styrningen ska därefter kompletteras med verksamhetsnära stöd och rutiner för bland annat AI-verktyg, informationshantering, riskbedömning och införande av AI.

Fritidsnämndens yttrande
Fritidsnämnden ställer sig positiv till förslaget om en kommungemensam policy och riktlinje för AI-användning. Nämnden delar bedömningen att AI kan bidra till verksamhetsutveckling och effektivisering samtidigt som användningen behöver ske på ett ansvarsfullt, rättssäkert och riskmedvetet sätt.

Fritidsnämnden bedömer samtidigt att den fortsatta styrningen behöver ge verksamheterna tydligt stöd för den praktiska tillämpningen. Detta gäller särskilt dokumentation av AI-användning. Riktlinjen anger att nämnderna ska säkerställa rutiner för dokumentation men det framgår inte vad som ska dokumenteras eller vilka typer av användning som omfattas. I det kommande verksamhetsnära stödet bör det därför tydliggöras vilka uppgifter som ska dokumenteras och i vilka situationer. Kraven bör vara proportionerliga och utgå från AI-användningens risk, påverkan och användningsområde.

Tjänsteskrivelse

Dnr: FN-2026/00045

Fritidsnämnden ser även behov av kommungemensamma rutiner, vägledningar och stöd för att säkerställa en likvärdig tillämpning i hela kommunen. Utan ett gemensamt arbetssätt finns risk för olika tolkningar och arbetssätt mellan verksamheterna.

Nämnden delar principen om transparens vid AI-användning men bedömer att det kan vara svårt att avgöra hur indirekt användning av AI i olika delar av en informations- eller arbetsprocess ska redovisas. Fritidsnämnden anser därför att det bör förtydligas vilken nivå av AI-påverkan som avses när krav på transparens och redovisning ställs.

Sammantaget ställer sig fritidsnämnden positiv till förslaget till policy och riktlinje för AI-användning. Nämnden anser samtidigt att dokumentationskraven, tillämpningen av transparensprincipen samt behovet av gemensamt stöd och arbetssätt behöver förtydligas för att skapa goda förutsättningar för ett enhetligt och praktiskt genomförande.

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag tekniska nämnden 2026-09-24 § 90
Policy för AI
Riktlinje för AI
Tillämpning av styrning av AI och styrkedja
Instanser för remiss

Beredningsansvariga

Fredrik Röst, fritidskonsulent

Beslutet ska skickas till

TN diarium senast 2026-12-18

Monica Svonni
Stf. fritidsdirektör

Fredrik Röst
Fritidskonsulent

Umeå kommun **Protokollsutdrag**
Tekniska nämnden **2026-09-24**

§ 90
Diarienr: TN-2026/00691

Remiss AI-styrning: Policy för AI och Riktlinje för AI-användning

Beslut
Tekniska nämnden beslutar

att skicka förslag till Policy för AI och Riktlinje för AI-användning på remiss till kommunens nämnder och bolag enligt remisslista.

Ärendebeskrivning
Artificiell intelligens (AI) skapar nya möjligheter att utveckla verksamheter, stärka kvaliteten och frigöra tid för mänskliga möten. Samtidigt ställer användningen krav på ansvar, transparens, informationssäkerhet och rättssäkerhet.

För att skapa ett gemensamt förhållningssätt har Umeå kommun tagit fram förslag till en policy för AI och en riktlinje för AI-användning. Policyn beskriver de övergripande principerna för AI-användning i kommunens nämnder och bolag medan riktlinjen konkretiserar hur principerna ska tillämpas i nämnder och verksamheter.

Förslagen innebär bland annat att AI ska sätta människan i centrum, användas lagligt och etiskt samt stödja mänskliga beslut utan att ersätta mänskligt ansvar. Riktlinjen ställer krav på ett proportionerligt och riskmedvetet arbetssätt, där AI inte får tas i bruk innan lagligheten har fastställts och relevanta risker har bedömts och hanterats. Krav på riskbedömning, dokumentation, kontroll, uppföljning och mänsklig tillsyn anpassas efter användningens påverkan.

Transparens och ansvar hanteras genom krav på att det ska vara möjligt att förstå när och hur AI används, hur ett AI-system har påverkat ett resultat eller beslut samt vem som ansvarar för användningen. Nämnderna ska ha överblick över de AI-system som används, säkerställa

dokumentation och registrering samt följa upp användningen löpande. Vid upphandling och utveckling tillämpas kommunens ordinarie styrning för bland annat upphandling, IT, informationssäkerhet och dataskydd.

Styrdokumenten utgör grunden i kommunens styrning av AI. Nästa steg är att komplettera styrningen med verksamhetsnära stöd och rutiner som vägleder medarbetare i frågor kring tillämpningen av AI. Arbetet sker inom kommunens ordinarie styrning för digital omställning och informationssäkerhet, där DoIT samordnar arbetet tillsammans med samverkansobjektet AI- och datadriven kommun. Bilagan Tillämpning av styrning för AI och styrkedja beskriver hur styrkedjan hänger ihop.

Tekniska nämnden föreslås besluta att skicka förslagen på remiss till kommunens nämnder och bolag. Inkomna remissvar utgör underlag för den fortsatta beredningen inför slutligt antagande av styrdokumenten.

Beslutsunderlag

Policy för AI - för remiss. Bilaga.
Riktlinje för AI-användning - för remiss. Bilaga.
Tillämpning av styrning för AI och styrkedja. Bilaga.
Instanser för remiss. Bilaga.

Checklista för handläggning av ärenden inför politiska beslut anses inte tillämpbar.

Beredningsansvariga

Hannes Fries, verksamhetsutvecklare, Digital omställning och IT
Stefan Boström, controller, Ekonomi och styrning

Beslutet ska skickas till

Kommunens nämnder och bolag enligt lista.

Svaren ska vara TNdiarium till handa senast 2026-12-18.

UMEÅ KOMMUN

Policy för AI

Beslutad av:	**Diarienummer:**	**Datum, paragraf för beslut:**	**Dokumentet styr:**
Kommunfullmäktige	[XXXX]	[20XX-XX-XX, § XX]	[Xxx]
Dokumenttyp:	**Giltighetstid:**	**Dokumentansvarig:**	
Policy	[20XX-XX-XX]	[Nämnd]	

Innehåll

Policy för AI 1
Innehåll 2
Bakgrund 3
Syfte 3
Lagstiftning och andra styrande dokument 3
Avgränsningar 4
Principer för AI-användning 4
Ansvar 5
Revidering av policyn 5

Bakgrund

Artificiell intelligens (AI) används i Umeå kommun för att förstärka, utveckla och effektivisera våra verksamheter samt frigöra tid för mänskliga möten. AI utgör en strategisk tillgång för att möta framtidens välfärdsutmaningar. Med AI avses AI-system enligt EU:s AI-förordning:

> *"ett maskinbaserat system som är utformat för att fungera med varierande grad av autonomi och som kan uppvisa anpassningsförmåga efter införande och som, för uttryckliga eller underförstådda mål, drar slutsatser härledda från den indata det tar emot, om hur utdata såsom förutsägelser, innehåll, rekommendationer eller beslut som kan påverka fysiska eller virtuella miljöer ska genereras"*

I kommunens verksamheter kan AI t ex användas för automatiserad fakturahantering, AI som analyserar skolresultat, AI-stöd för att upptäcka risker i socialtjänsten, chattbotar för invånarservice och AI som maskerar personuppgifter i dokument.

För att upprätthålla förtroende och tillit ska AI utvecklas och användas för att skapa trygghet och nytta för invånare, verksamheter och näringsliv på ett ansvarsfullt, etiskt och hållbart sätt.

Syfte

Syftet med AI-policyn är att tydliggöra ansvar och övergripande ramar för användning och utveckling av AI inom och för Umeå kommun och hela kommunkoncernen, inklusive kommunala bolag. Policyn gäller för kommunkoncernen och alla som är verksamma i kommunkoncernen t ex anställda, arvoderade och konsulter.

Lagstiftning och andra styrande dokument

Befintlig lagstiftning som reglerar användandet av bland annat AI omfattar:

- Cybersäkerhetslagen
- Dataskyddsförordningen (GDPR)
- Offentlighets- och sekretesslagen (OSL)
- Kommunallagen (KL)
- EU:s AI-förordning (AI Act, 2024, 2026)
- Etik- och integritetsprinciper enligt DIGG och SKR

Befintliga kommunala styrdokument och riktlinjer inkluderar:

- Plan för digital omställning 2025-2028
- Riktlinjer för informationssäkerhet
- Policy för informationsförvaltning
- Policy för informationssäkerhet

Avgränsningar

Policyn omfattar Umeå kommunkoncern. Den kommunala koncernen består av kommunfullmäktige, kommunstyrelse, kommunens nämnder och förvaltningar samt helägda kommunala bolag. I gemensamma nämnder, delägda bolag och andra associationsformer verkar kommunen för att policyn ska tillämpas i tillämpliga delar. Vad som är tillämpliga delar ska avgöras utifrån ägarförhållandena, verksamhetens art och omständigheterna i övrigt.

Principer för AI-användning

Principerna beskriver Umeå kommunkoncerns gemensamma förhållningssätt till användning av AI, ska vara vägledande för hela kommunkoncernen och konkretiseras i riktlinjer för AI-användning.

Princip 1. Användningen av AI sätter människan i centrum

Användningen av AI ska bidra till nytta för invånare och verksamheter genom att stödja och stärka mänskliga beslut och arbetssätt. Som verktyg ska AI bidra till ökad kvalitet i kommunala tjänster.

Princip 2. Säker, laglig och etisk användning av AI

AI ska användas i enlighet med lagstiftning och med respekt för grundläggande rättigheter. Användningen ska skydda integritet och motverka diskriminering och oönskade snedvridningar.

Princip 3. Människan är alltid ansvarig

AI ska användas som stöd, men ansvar för beslut, bedömningar och resultat ligger alltid hos ansvarig beslutsfattare.

Princip 4. Proportionerlig och riskmedveten användning

AI ska användas i proportion till risk och påverkan. Ju större konsekvenser, desto högre krav på riskbedömning, dokumentation och kontroll.

Princip 5. Transparent användning

Det ska vara tydligt och möjligt att förstå när och hur AI har använts och hur det kan ha påverkat beslut eller bedömningar.

Princip 6. Smart och hållbar resursanvändning

AI ska bidra till en effektiv och ansvarsfull användning av tid, kompetens, energi och naturresurser. Genom att använda AI på ett klokt sätt kan utrymme skapas för mer värdeskapande mänskligt arbete.

Ansvar

Tekniska nämnden ansvarar för att leda, samordna och utveckla det kommungemensamma arbetet med AI samt tillhandahålla gemensamma ramar och stöd.

Kommunstyrelsen ansvar för att leda, samordna och utveckla det kommungemensamma arbetet med informationssäkerhet som ger stöd för arbetet med AI.

AI-utveckling i Umeå kommun sker både kommungemensamt och verksamhetsnära. Den kommungemensamma styrningen ska stödja och möjliggöra respektive nämnds samt bolags ansvar att inom sitt verksamhetsområde identifiera behov, kravställa, prioritera och följa upp AI-användning i enlighet med kommunens gemensamma styrning.

Revidering av policyn

Policyn ska ses över årligen och vid behov revideras om det sker väsentliga förändringar i lagstiftning, teknik eller kommunens arbetssätt med AI. Tekniska nämnden ansvarar för att initiera revideringen, i samverkan med berörda nämnder och kommunala bolag. Förslag till revidering fastställs av kommunfullmäktige.

UMEÅ KOMMUN

Riktlinje för AI-användning

Beslutad av: [Nämnd/styrelse]	**Diarienummer:** [XXXX]	**Datum, paragraf för beslut:** [20XX-XX-XX, § XX]	**Dokumentet styr:** [Xxx]
Dokumenttyp: Riktlinje	**Giltighetstid:** [20XX-XX-XX]	**Dokumentansvarig:** [Nämnd/förvaltning/verksamhet	

Innehåll

Riktlinje för AI-användning 1
Innehåll 2
Bakgrund 3
Syfte 3
Omfattning och avgränsning 3
Lagar och krav 3
Begrepp och definitioner 3
Ansvarsfördelning 4
Tillämpning av AI-policyn 4
1. AI sätter människan i centrum (Princip 1) 4
2. Ansvarsfull och etisk användning (Princip 2-3) 5
3. Proportionerlig och riskmedveten användning (Princip 4) 5
4. Transparens och kommunikation (Princip 5) 6
5. Hållbar och samordnad användning av AI (Princip 6) 6
Uppföljning av riktlinjen 7
Relaterade styrdokument 7

Bakgrund

Artificiell intelligens (AI) innebär stora möjligheter för innovation och effektivisering av kommunens verksamheter. Utvecklingen går snabbt och AI blir successivt en naturlig del av många yrkesroller och arbetssätt i offentlig sektor. Samtidigt ställer den ökade användningen krav på ett medvetet och strukturerat förhållningssätt till hur AI används.

Riktlinjen utgör en gemensam ram för användning av AI i kommunens verksamheter och skapar förutsättningar för trygghet, förtroende samt en laglig och rättssäker användning.

Riktlinjen stödjer kommunens arbete i linje med nationella och europeiska mål för AI i offentlig sektor. Sveriges nationella AI-strategi betonar att AI ska bidra till ökad effektivitet, kvalitet, samhällsnytta och innovation, medan EU:s AI-förordning ställer krav på ett riskbaserat förhållningssätt där användning som kan påverka individers rättigheter omfattas av högre krav på styrning, transparens och mänsklig tillsyn.

Syfte

Riktlinjen ger en gemensam inriktning för hur AI ska prövas, utvecklas, införas och användas samt stödjer nämnder i deras ansvar för styrning, riskhantering och regelefterlevnad.

Omfattning och avgränsning

Riktlinjen omfattar Kommunstyrelse och kommunens nämnder.

Lagar och krav

Riktlinjen tydliggör ansvar och bidrar till att AI-användning sker i enlighet med gällande lagstiftning, såsom Cybersäkerhetslagen, Dataskyddsförordningen (GDPR), Offentlighets- och sekretesslagen (OSL), Kommunallagen (KL) och EU:s AI-förordning.

Begrepp och definitioner

Med AI avses i denna riktlinje samma definition som i *Policy för AI*. Därutöver används följande begrepp, med utgångspunkt i EU:s AI-förordning:

Allmänt tillgängliga AI-system: Publika AI-tjänster som erbjuds av externa leverantörer och där kommunen har begränsad insyn och kontroll över systemets uppbyggnad, databehandling och användning, jämfört med kommunförvaltade AI-system.

Anpassade AI-system (kommunförvaltade AI-system): AI-system som är upphandlade, anpassade eller egenutvecklade för kommunens verksamheter och som förvaltas under kommunens ansvar.

Ansvarsfördelning

Tekniska nämnden

Ansvarar enligt reglemente för att leda och samordna kommunens gemensamma arbete med digitalisering och digital transformation. Nämnden ansvarar även för att initiera och samordna revidering av dessa riktlinjer.

Kommunstyrelsen

Ansvarar enligt reglemente för att leda, samordna och utveckla det kommungemensamma arbetet med informationssäkerhet som ger stöd för arbetet med AI.

Nämnder

Respektive nämnd ansvarar enligt reglemente för digitala tjänster och informationssystem som stödjer verksamheten, informationssäkerheten samt sin information, dess förvaltning och användbarhet. Nämnden ska säkerställa att AI-användning inom det egna ansvarsområdet sker i enlighet med relevant lagstiftning och att nödvändiga bedömningar görs inför införande och användning av AI-system. Nämnden ansvarar även för att medarbetare har kännedom om gällande regler, att det finns rutiner för hur AI-system får användas i det dagliga arbetet samt att användare har tillräcklig kunskap och utbildning för att använda AI-system på ett korrekt sätt.

Tillämpning av AI-policyn

Avsnitten nedan konkretiserar principerna i *Policy för AI* och beskriver hur de ska tillämpas i kommunens förvaltningar vid införande av nya AI-system och vid uppföljning av befintlig användning.

1. AI sätter människan i centrum (Princip 1)

AI ska användas för att skapa nytta för invånare och verksamheter genom att stödja och stärka mänskliga beslut och arbetssätt. AI är ett stöd i arbetet och ersätter inte mänskligt ansvar. Särskild hänsyn ska tas när AI används som stöd till bedömningar eller beslut som rör enskilda invånare. Beslut som får konsekvenser för enskilda får inte fattas enbart genom automatiserade system utan mänsklig kontroll, om inte lagstöd finns.

För kommunens nämnder innebär det att:

- Säkerställa att AI används som stöd för mänskliga bedömningar och att ansvar för beslut alltid ligger hos en människa.

2. Ansvarsfull och etisk användning (Princip 2-3)

Användning av AI ska följa gällande lagstiftning, respektera grundläggande rättigheter och bidra till att förtroende, rättssäkerhet och personlig integritet upprätthålls. Upphovsrätt ska beaktas vid användning av AI.

För kommunens nämnder innebär det att:

- Tydliggöra ansvar för användning och resultat samt säkerställa att AI kan granskas och frångås vid felaktiga resultat.
- Nämnden ska säkerställa att användare av AI-system har tillräcklig kunskap för att använda dem korrekt och upptäcka när resultat behöver ifrågasättas.

3. Proportionerlig och riskmedveten användning (Princip 4)

All användning av AI i kommunen ska präglas av en försiktighetsprincip. AI ska användas stegvis och kontrollerat och får inte tas i bruk innan lagligheten fastställts och relevanta risker har bedömts och hanterats.

Användningen ska stå i proportion till dess påverkan på invånare, verksamhet och rättssäkerhet. Ju större påverkan, desto högre krav ställs på förberedelser, kontroll, uppföljning och mänsklig tillsyn.

Vid prövning, införande och användning av AI ska kommunens ordinarie processer för riskhantering tillämpas. Informationsrelaterade risker ska bedömas enligt kommunens modell för informationsklassning och riskvärdering, inklusive risker kopplade till rättssäkerhet, diskriminering, sekretess, informationssäkerhet och dataskydd.

För kommunens nämnder innebär det att:

- Säkerställa att AI-användning riskbedöms innan införande, enligt kommunens modell.
- Anpassa nivå av kontroll, uppföljning och mänsklig tillsyn utifrån AI-användningens påverkan.
- Bedöma och hantera relevanta risker, exempelvis kopplade till diskriminering, informationssäkerhet och dataskydd.

- Följa upp AI-användning löpande och säkerställa att den används som stöd och inte ersätter mänskligt omdöme.

4. Transparens och kommunikation (Princip 5)

Transparens och tydlig kommunikation kring användning av AI är en förutsättning för förtroende, insyn och rättssäkerhet. Det ska vara möjligt att förstå när AI används, i vilket sammanhang och på vilket sätt AI-system har påverkat ett resultat, en bedömning eller ett beslut. Nämnderna ska ha kännedom om vilka AI-system som används inom verksamheten och att dessa finns registrerade i kommunens register över system.

För kommunens nämnder innebär det att:

- Tydliggöra när och hur AI används i verksamheten.
- Säkerställa att AI-system som påverkar enskilda kan förklaras och granskas.
- Säkerställa rutiner för dokumentation av AI-användning.
- Informera tydligt enskilda när AI används i ärenden som rör dem och hur AI-stöd har påverkat handläggning, bedömningar eller beslut.
- Säkerställa överblick över AI-system i verksamheten och att de är dokumenterade och registrerade.

5. Hållbar och samordnad användning av AI (Princip 6)

Användning av AI i Umeå kommun ska bidra till en långsiktigt hållbar och ändamålsenlig användning av kommunens resurser. AI-system ska därför planeras, införas och förvaltas med utgångspunkt i verksamheternas behov, kommunens digitala helhet och förmågan till långsiktig kvalitet snarare än kortsiktiga eller isolerade lösningar.

AI-utveckling och införande ska ske i linje med kommunens gemensamma styrning för digitalisering och i samspel med samverkansobjekten, som utgör kommunens modell för att samordna behov, prioriteringar och lösningar över organisations- och verksamhetsgränser.

Vid upphandling, utveckling eller väsentlig vidareutveckling av AI-system ska kommunens ordinarie styrning för upphandling, IT, informationssäkerhet och dataskydd tillämpas. Samråd ska ske med Digital omställning och IT för att säkerställa en samordnad och långsiktigt hållbar digital helhet.

För kommunens nämnder innebär det att:

- Utgå från verksamhetens behov vid användning av AI och bidra till långsiktig kvalitet samt effektiv resursanvändning.
- Se till att AI-system harmoniserar med kommunens IT-miljö, styrning och möjliggör samverkan .
- Tillämpa ordinarie styrning vid upphandling, utveckling och användning av AI .
- Samråd med Digital omställning och IT.
- Samråd med dataskyddsombudet om personuppgifter ska behandlas.

Uppföljning av riktlinjen

Riktlinjen följs upp inom ramen för det kommungemensamma arbetet med AI för att säkerställa aktualitet i förhållande till teknik, lagstiftning och kommunens *Plan för digital omställning* och andra styrdokumentet på området.

Relaterade styrdokument

Denna riktlinje ska tillämpas i samverkan med följande styrdokument:

- **Plan för digital omställning 2025–2028** (Beslutad av KF).
- **Informationssäkerhetspolicy för Umeå kommun** (Beslutad av KF).
- **Riktlinjer för informationssäkerhet, Umeå kommun** (Beslutad av KS).
- **Policy för informationsförvaltning** (Beslutad av KF).

UMEÅ KOMMUN

Styrning av artificiell intelligens i Umeå kommun

Artificiell intelligens (AI) skapar nya möjligheter att utveckla verksamheter, stärka kvaliteten och frigöra tid för mänskliga möten. Samtidigt ställer användningen krav på ansvar, transparens, informationssäkerhet och rättssäkerhet.

För att skapa ett gemensamt förhållningssätt har Umeå kommun tagit fram en policy och en riktlinje för AI. Policyn beskriver de övergripande principerna för AI-användning i kommunens nämnder och bolag medan riktlinjen konkretiserar hur principerna ska tillämpas i kommunens nämnder och verksamheter.

Styrdokumenten utgör grunden i kommunens styrning av AI. Nästa steg är att komplettera styrningen med stöd och rutiner som vägleder medarbetare i frågor om exempelvis AI-verktyg, informationshantering, riskbedömning och införande av AI.

Arbetet sker inom kommunens ordinarie styrning för digital omställning och informationssäkerhet. Digital omställning och IT (DoIT) samordnar arbetet tillsammans med samverkansobjektet Datadriven kommun för att säkerställa en gemensam och långsiktigt hållbar utveckling

Styrkedjan beskriven

AI-policy: Beskriver kommunens gemensamma principer och övergripande inriktning för AI.

Exempel: Risker med AI ska identifieras och hanteras innan AI-system används.

Riktlinje för AI: Konkretiserar policyn och tydliggör ansvar, krav och arbetssätt för nämnder och verksamheter.

Exempel: Verksamheten ska säkerställa att AI-system används på rätt sätt och att riskbedömningar genomförs och följs upp.

Verksamhetsnära stöd: Ger praktisk vägledning om AI-system, information, riskbedömning, metoder och utbildning.

Exempel: Vilka AI-system får användas? Vilken information får hanteras? Hur genomförs en riskbedömning?

Användning i verksamheten: Omsätter styrningen till trygg och värdeskapande användning av AI i vardagen.

Exempel: Vad får jag använda AI till och vad behöver jag vara särskilt försiktig med?

Instanser för remiss:

Policy och riktlinjer

- Kommunstyrelsen
- Kommunstyrelsens och Kommunfullmäktiges utskott
- Byggnadsnämnden
- Miljö- och hälsoskyddsnämnden
- Fritidsnämnden
- Kulturnämnden
- För- och grundskolenämnden
- Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
- Personalnämnden
- Tekniska nämnden
- Individ- och familjenämnden
- Äldrenämnden
- Valnämnden

Policy

- UKF via Marcus Larsson

Svaren ska vara TNdiarium till handa senast 2026-12-18.

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2026-11-06
Fritidsnämnden

Diarienr: FN-2025/00036

Återrapportering av uppföljande granskning: Hantering av skyddade personuppgifter

Förslag till beslut
Fritidsnämnden beslutar

att godkänna återrapporteringen av vidtagna och planerade åtgärder med anledning av kommunrevisionens uppföljande granskning av kommunens hantering av skyddade personuppgifter.

att överlämna återrapporteringen till kommunrevisionen.

Ärendebeskrivning
Kommunens revisorer genomförde under 2025 en uppföljande granskning av kommunens hantering av skyddade personuppgifter. Granskningen avsåg att bedöma om kommunstyrelsen och berörda nämnder hade vidtagit ändamålsenliga åtgärder utifrån den tidigare granskningen från 2023.

Fritidsnämnden behandlade den uppföljande granskningen vid sitt sammanträde 18 februari 2026, § 15 och fastställde ett yttrande. Fritidsnämnden hade fått tre rekommendationer och i yttrandet framgick hur dessa skulle hanteras. Förvaltningen fick också i uppdrag att bevaka hur rekommendationerna till kommunstyrelsen hanterades och sedan tillämpa riktlinjer och arbetssätt som kommunstyrelsen tar fram.

Återrapportering av åtgärder
Åtgärder utifrån revisionens rekommendationer till kommunstyrelsen som förvaltningen fått i uppdrag att bevaka:

Säkerställa att revidering av riktlinje för informationssäkerhet genomförs.

Utreda behovet av en kommunövergripande utbildning som rör skyddade personuppgifter.

Tjänsteskrivelse

Dnr: FN-2025/00036

Säkerställa att arbetet med att utveckla incidenthanteringsprocess för informationssäkerhetsincidenter genomförs enligt plan.

Säkerställa att arbetet med att utveckla det kommunövergripande arbetet avseende hantering av internpost genomförs enligt plan.

Förvaltningen har bevakat det kommunövergripande arbetet med styrning av informationssäkerhet och skyddade personuppgifter. Under 2026 har fritidsnämnden yttrat sig över förslag till reviderad informationssäkerhetspolicy och informationssäkerhetsriktlinje. Förslaget omfattar bland annat informationskartläggning, informationssäkerhetsklassning, riskhantering, säkerhetsåtgärder, incidenthantering, kontinuitetshantering samt utbildning och informationssäkerhetskultur.

Förvaltningen har också tagit del av ett utkast till kommunövergripande riktlinje för hantering av skyddade personuppgifter. När den kommunövergripande styrningen är beslutad behöver förvaltningen bedöma behovet av kompletterande, verksamhetsnära rutiner för fritidsnämndens verksamheter.

Vad gäller kommunövergripande utbildning pågår en utbildning i informationssäkerhet och risker kopplade till den digitala miljön som samtliga nämnder/förvaltningar ska genomgå under 2026. Förvaltningen har arbetat med att se över sina egna utbildningar inom GDPR och Informationssäkerhet. Hantering av skyddade personuppgifter bör fortsatt ingå i relevanta introduktions- och utbildningsinsatser.

Förvaltningen har kännedom om att ett arbete med att ta fram en kommungemensam incidenthanteringsprocess påbörjats. Tills dess att det är klart finns en temporär vägledning för incidentrapportering med hänsyn till cybersäkerhetslagen.

Vad gäller rekommendationen kring internpost har förvaltningen noterat att det finns ett avsnitt om post i den kommunövergripande riktlinjen för skyddade personuppgifter.

Tjänsteskrivelse

Dnr: FN-2025/00036

Åtgärder utifrån revisionens rekommendationer till fritidsnämnden:

Överväga att analysera risker kopplat till hanteringen av skyddade personuppgifter inom ramen för det ordinarie internkontrollarbetet.
Fritidsnämndens utgångspunkt är att skyddade personuppgifter ska hanteras i så liten utsträckning som möjligt. Inför nya eller förändrade personuppgiftsbehandlingar använder förvaltningen kommunens dokumentationsstöd för att bedöma behovet av konsekvensbedömning enligt artikel 35 i dataskyddsförordningen. I arbetssättet ingår att identifiera och bedöma risker för registrerades rättigheter och friheter, inklusive risker som kan uppstå vid hantering av skyddade personuppgifter.

Under 2026 har förvaltningen exempelvis arbetat med konsekvensbedömning för Ungdomsappen. I bedömningen har hanteringen av minderåriga och skyddade personuppgifter beaktats och en handlingsplan med planerade riskreducerande aktiviteter har upprättats. Konsekvensbedömningen fastställdes den 16 oktober 2026.

Förvaltningen bedömer fortsatt att det befintliga arbetssättet, där risker hanteras inom respektive personuppgiftsbehandling, är ett ändamålsenligt sätt att identifiera och hantera risker. Behovet av att inkludera området som en särskild kontroll i internkontrollplanen bör även fortsättningsvis prövas i samband med den ordinarie riskanalysen.

Säkerställa att kommunens tjänst för säker digital kommunikation används där det bedöms föreligga ett behov.
Fritidsförvaltningen har tillgång till SEFOS säkra meddelanden för överföring av känslig information och sekretessuppgifter när sådan kommunikation behöver ske digitalt. Tjänsten har börjat användas där behov har identifierats.

Förvaltningen har även dokumenterat behandlingen av personuppgifter i SEFOS och genomfört en bedömning av om behandlingen kan antas medföra hög risk för fysiska personers rättigheter och friheter. Dokumentationen omfattar bland annat vilka kategorier av registrerade och personuppgifter som kan behandlas i tjänsten.

Förvaltningen bedömer därmed att rekommendationen om säker digital kommunikation har omhändertagits. Användningen behöver även fortsättningsvis följas upp och tjänsten användas när kommunikationens innehåll kräver det.

Tjänsteskrivelse

Dnr: FN-2025/00036

Säkerställa att de åtgärder som vidtas med anledning av revisorernas granskningar återkopplas till nämnden.

Genom detta ärende återrapporteras genomförda och pågående åtgärder till fritidsnämnden. Ärendet utgör samtidigt fritidsnämndens återkoppling till kommunrevisionen i enlighet med revisionens begäran och nämndens beslut den 18 februari 2026.

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag fritidsnämnden 2026-02-18 § 15

Beredningsansvariga

Fredrik Röst, fritidskonsulent
Elisabeth Anttu, nämndsekreterare

Beslutet ska skickas till

Kommunrevisionen, kommunrevisionen@umea.se senast 30 november

Monica Svonni
Stf. fritidsdirektör

Elisabeth Anttu
Nämndsekreterare

Umeå kommun
Fritidsnämnden

Protokollsutdrag
2026-02-18

§ 15
Diarienr: FN-2025/00036

Uppföljande granskning: Hantering av skyddade personuppgifter

Beslut

Fritidsnämnden beslutar

att fastställa yttrande enligt nedan.

Ärendebeskrivning

Kommunens revisorer granskade kommunens hantering av skyddade personuppgifter under år 2023. Granskningen omfattade kommunstyrelsen, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, för- och grundskolenämnden, individ- och familjenämnden, fritidsnämnden och kulturnämnden. Fritidsnämnden fick ta del av granskningen och fastställde yttrande 2024-05-22, § 38 (dnr. FN-2023/00045).

Med anledning av vikten av att skyddade personuppgifter hanteras på ett ändamålsenligt sätt samt iakttagelser och bedömningar från tidigare granskning beslutade revisorerna att genomföra en uppföljande granskning under 2025.

Den uppföljande granskningen visar att nämnderna tagit flera steg för att förbättra hanteringen av skyddade personuppgifter. Samtliga nämnder har hanterat frågan om skyddade personuppgifter i sina respektive sammanträden och förvaltningarna har fått i uppdrag att åtgärda identifierade brister.

Umeå kommun **Protokollsutdrag**
Fritidsnämnden 2026-02-18

Utifrån den uppföljande granskningen rekommenderar kommunrevisionen fritidsnämnden att:

- Överväga att analysera risker kopplat till hanteringen av skyddade personuppgifter inom ramen för det ordinarie internkontrollarbetet.
- Säkerställa att kommunens tjänst för säker digital kommunikation används där det bedöms föreligga ett behov.
- Säkerställa att de åtgärder som vidtas med anledning av revisorernas granskningar återkopplas till nämnden.

Kommunrevisionen riktar också ett antal rekommendationer till kommunstyrelsen som i förlängningen berör fritidsnämnden:

- Säkerställa att revidering av riktlinje för informationssäkerhet genomförs.
- Utreda behovet av en kommunövergripande utbildning som rör skyddade personuppgifter.
- Säkerställa att arbetet med att utveckla incidenthanteringsprocess för informationssäkerhetsincidenter genomförs enligt plan.
- Säkerställa att arbetet med att utveckla det kommunövergripande arbetet avseende hantering av internpost genomförs enligt plan.

Fritidsnämndens yttrande

Fritidsnämnden har tagit del av den uppföljande granskningen av kommunens hantering av skyddade personuppgifter. Nämnden är medveten om att personer med skyddade personuppgifter kan drabbas av mycket allvarliga risker och problem om kommunens verksamheter inte har en ändamålsenlig kontroll över uppgifterna.

Fritidsnämnden noterar att de rekommendationer som riktas till kommunstyrelsen är kommunövergripande och uppdrar därför till förvaltningen att bevaka på vilket sätt de hanteras och sedan tillämpa riktlinjer och arbetssätt som kan bli resultatet av rekommendationerna.

Fritidsnämnden lämnar nedanstående kommentarer med anledning av rekommendationerna som nämnden fått.

Överväga att analysera risker kopplat till hanteringen av skyddade personuppgifter inom ramen för det ordinarie internkontrollarbetet.

Umeå kommun **Protokollsutdrag**
Fritidsnämnden 2026-02-18

Fritidsnämndens utgångspunkt är att hantera skyddade personuppgifter i så liten utsträckning som möjligt. Inför eventuella nya personuppgiftsbehandlingar använder sig förvaltningen av Umeå kommuns dokumentationsstöd för konsekvensbedömning enligt artikel 35 i GDPR. Detta arbetssätt inbegriper hanteringen av skyddade personuppgifter. Nämnden ser därför inte att rekommendationen föranleder någon åtgärd i dagsläget.

Säkerställa att kommunens tjänst för säker digital kommunikation används där det bedöms föreligga ett behov.
Fritidsförvaltningen har tilldelats licens för SEFOS säkra meddelanden och kommer att använda den där det bedöms föreligga ett behov.

Säkerställa att de åtgärder som vidtas med anledning av revisorernas granskningar återkopplas till nämnden.
Revisionen önskar återkoppling senast 30 november 2026 avseende vilka åtgärder som har vidtagits utifrån lämnade rekommendationer och hur arbetet fortlöper med åtgärderna. Fritidsnämnden uppdrar därför till förvaltningen att återkomma med rapport till nämnden om hanteringen av skyddade personuppgifter till nämnden i november.

Beslutsunderlag

Missiv – Uppföljande granskning av skyddade personuppgifter
Kortrapport: Uppföljande granskning hantering av skyddade personuppgifter
Revisionsrapport: Uppföljande granskning hantering av skyddade personuppgifter
Fritidsnämndens beslut 2024-05-22, § 38

Beredningsansvariga

Elisabeth Anttu, nämndsekreterare
Fredrik Röst, fritidskonsulent

Beslutet ska skickas till
Kommunrevisionen, kommunrevisionen@umea.se

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2026-11-06

Fritidsnämnden

Diarienr: FN-2025/00057

Verksamhetsplan, budget och internkontrollplan 2027

Förslag till beslut
Fritidsnämnden beslutar

att fastställa fritidsnämndens verksamhetsplan för 2027.

att fastställa fritidsnämndens fördelning av budgetram för 2027.

att fastställa fritidsnämndens riskanalys och internkontrollplan för 2027.

att paragrafen justeras omedelbart.

Ärendebeskrivning
Verksamhetsplan
Fritidsnämndens verksamhetsplan för kommande verksamhetsår konkretiserar den styrning och planering som ligger till grund för nämndens uppdrag. Planen beskriver hur nämnden bland annat avser att genomföra och följa upp sitt grunduppdrag, inriktningsmål och tilläggsuppdrag samt vilka underlag som ska användas för att bedöma måluppfyllelse och resultat. Verksamhetsplanen utgör därmed ett centralt styrdokument för nämndens arbete under året och följer anvisning för nämnder och bolags verksamhetsplanering 2027.

Fördelning budgetram
Kommunfullmäktige har fastställt fritidsnämndens budgetram för 2027. Budgetramen omfattar medelstilldelning för nämndens samlade verksamhet och utgör en nettokostnadsram utifrån nuvarande organisationsstruktur. För år 2027 uppgår fritidsnämndens driftram till 139,4 miljoner kronor vilket motsvarar en ökning med 10,7 miljoner kronor jämfört med budgetramen för 2026.

I samband med fritidsnämndens beslut den 21 januari 2026 om stöd till lokalhyra gavs förvaltningen i uppdrag att utreda hur en eventuell allmän indexeringsprincip skulle kunna utformas och implementeras kopplat till fritidsnämndens verksamhet. Förvaltningens bedömning är att en uppräkning av budgeten avseende föreningsstöden utifrån PKV (prisindex

Tjänsteskrivelse

Dnr: FN-2025/00057

för kommunal verksamhet) är en ändamålsenlig modell. Principen omfattar föreningsstöden stöd till anläggning, prioriterade grupper, rättighetsfrågor samt stöd till lokalhyra. För stöd till lokalhyra gäller både budgetposten och stöd per sammankomst.

För 2027 föreslås budgeten för ovan nämnda föreningsstöd räknas upp enligt PKV varefter eventuella årliga uppräkningar beslutas av fritidsnämnden inom ramen för verksamhetsplan och budget.

Riskanalys och internkontrollplan

Intern styrning och kontroll är ett viktigt verktyg för att identifiera, bedöma och hantera risker i verksamheten. Den interna kontrollen ska vara tillräcklig för att förebygga fel och oegentligheter samt säkerställa att verksamheten bedrivs på ett tillfredsställande sätt. God intern kontroll innebär att verksamheten hushållar väl med kommunens resurser, bedrivs effektivt, följer lagar och regler samt säkerställer en tillförlitlig och rättvisande redovisning. Fritidsnämnden har genomfört en riskanalys och tagit fram en internkontrollplan för 2027.

Beslutsunderlag

Fritidsnämndens verksamhetsplan och budget för 2027
Fritidsnämndens riskanalys och internkontrollplan för 2027

Beredningsansvariga

Monica Svonni, stf. fritidsdirektör
Monia Sundelin, controller
Björn Söderbäck, HR-chef

Beslutet ska skickas till

KS diarium, e-postmeddelandes ämnesrad inleds med diarienummer KS-2026/00521

Monica Svonni
Stf fritidsdirektör

UMEÅ KOMMUN

Fritidsnämndens

Verksamhetsplan 2027

Beslutad av: Fritidsnämnden
Gäller för: Fritidsnämnden
Giltighetstid: 2027

Diarienr: FN-2025/00057
Beslut: 2026-11-18, § 72
Ansvarig: Fritidsförvaltningen, Stefan Hildingsson

Innehåll

Inledning 3

Fritidsdirektören har ordet 5

Fritidsnämndens grunduppdrag 6

Plan för inriktningsmål och program 10

Tilläggsuppdrag från fritidsnämnden....12

Tilläggsuppdrag från kommunfullmäktige....13

Plan för att nå personalpolitiska mål....17

Drift- och investeringsbudget 19

Styrning och uppföljning av externa utförare....22

Riskanalys och plan för internkontroll....22

Bilaga 1. Utmaningar och möjligheter på 3–5 års sikt

Bilaga 2. Fritidsnämndens styrkort 2027

Bilaga 3. Fritidsnämndens internkontrollplan och riskanalys

Bilaga 4. Fritidsnämndens kompetensförsörjningsplan

Inledning

Verksamhetsplanen utgår från kommunfullmäktiges beslut 2026-06-15 om planeringsdirektiv och budget samt beslutad anvisning för verksamhetsplanering.

Fritidsnämndens vision är att:

- Umeå ska vara en idrottskommun som kännetecknas av ett brett idrottsutövande, idrott på elitnivå, ett stort utbud av arrangemang och en god samverkan med andra aktörer.
- Umeå ska vara en ungdomskommun som kännetecknas av en utvecklande, främjande och trygg miljö, ett attraktivt fritidsutbud och ungas medskapande och deltagande i den demokratiska processen.
- Umeå ska vara en hälsokommun som erbjuder kommunens invånare en livsmiljö som främjar en god folkhälsa med möjligheter till inflytande, delaktighet, social gemenskap, spontanverksamhet, motion, rekreation, friluftsliv och rörelserikedom.
- Umeå ska vara en föreningskommun som möjliggör och stödjer ideellt engagemang som bidrar till ett brett och berikande fritidsutbud som är jämlikt och inkluderande för alla.

Fritidsförvaltningens organisation

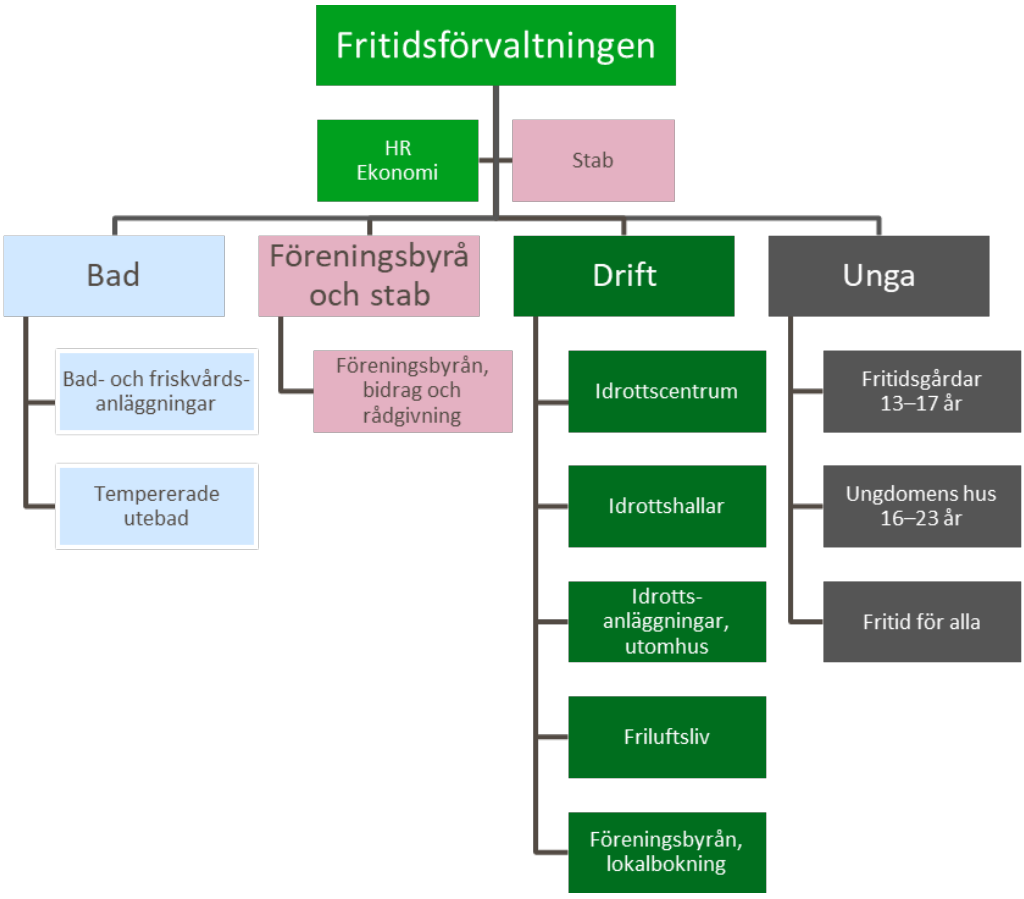

Fritidsdirektören har ordet

Umeå är en kommun med höga ambitioner. En växande och attraktiv kommun där vi tillsammans skapar förutsättningar för ett gott liv. Fritiden spelar en avgörande roll i detta arbete. Genom att erbjuda möjligheter till rörelse, gemenskap, upplevelser och engagemang bidrar vi till ett tryggt, inkluderande och hållbart Umeå.

Vi har mycket att vara stolta över. Umeå har ett starkt och engagerat föreningsliv med ett stort antal ideella ledare och eldsjälar som varje dag skapar aktiviteter, mötesplatser och sammanhang för människor i alla åldrar. Tillsammans med våra anläggningar, friluftsområden och öppna mötesplatser utgör detta en viktig grund för ett levande och attraktivt Umeå. Fritidsnämndens uppdrag är att skapa goda förutsättningar för detta arbete och att tillsammans med föreningslivet, invånarna och andra aktörer fortsätta utveckla fritiden i kommunen.

Under 2027 fortsätter vi arbetet med vårt grunduppdrag samtidigt som vi tar oss an nya utvecklingsområden och tilläggsuppdrag. Flera av dem bygger vidare på ett långsiktigt arbete som redan pågår. Vi fortsätter utvecklingen av Umeås friluftsliv med stöd av det nya friluftsprogrammet och stärker arbetet med att göra naturen tillgänglig för fler. Vi fortsätter även att utveckla Umeå Summer Zone som en viktig mötesplats och aktivitetsarena för barn och unga under sommarlovet. Samtidigt tar vi oss an arbetet med att analysera och försöka skapa mer jämlika förutsättningar för en meningsfull fritid så att fler barn och unga kan ta del av fritidens positiva möjligheter.

Umeå är en stor och växande kommun med goda förutsättningar. Det ger oss möjligheter att arbeta långsiktigt, förebyggande och främjande. Genom samverkan mellan kommunens verksamheter, föreningslivet, näringslivet och andra aktörer kan vi fortsätta skapa trygga och säkra miljöer där människor möts, utvecklas och känner delaktighet.

Meningsfulla fritidsaktiviteter, starka föreningar och tillgängliga mötesplatser bidrar till gemenskap, hälsa och framtidstro. För barn och unga kan fritiden vara avgörande för att skapa sammanhang, bygga relationer och göra positiva val i livet. Därför är fritidsfrågorna viktiga, inte bara för den enskilda individen utan för hela samhällets utveckling.

Vi står inför en framtid med både möjligheter och utmaningar. För att möta invånarnas behov behöver vi fortsätta utveckla verksamheten, tänka nytt och stärka våra samarbeten. Tillsammans skapar vi ett Umeå där alla, oavsett bakgrund och förutsättningar, har möjlighet till en aktiv, trygg och meningsfull fritid.

Fritidsnämndens grunduppdrag

Fritidsnämnden ansvarar för att erbjuda Umeås invånare ett rikt, jämlikt, jämställt och hållbart fritidsutbud, där barn och ungas delaktighet och möjlighet till utveckling har en särställning.

Nämnden erbjuder fritidsaktiviteter och inkluderande mötesplatser, för unga liksom för vuxna med intellektuell funktionsnedsättning.

Nämnden har det samlade ansvaret för handläggning av kommunens föreningsbidrag, samt ett särskilt uppdrag att stödja föreningslivet och främja det ideella engagemanget.

Nämnden ansvarar för skötsel och uthyrning av idrotts- och fritidsanläggningar, både för elit- och breddidrott. I uppdraget ingår även skötsel av friluftsområden samt fiskefrämjande åtgärder.

Nämnden har i uppdrag att erbjuda Umeås invånare badupplevelser, friskvård samt ansvara för simundervisning för samtliga grundskoleelever.

Grunduppdragets genomförande

Fritidsnämndens genomförande av grunduppdraget utförs av fritidsförvaltningen. Nämnden beslutar årligen om förvaltningens kvalitetsdeklarationer och servicenivåer vilka beskriver hur grunduppdraget ska utföras.

Fritid bad ska

- möjliggöra ett jämlikt fritidsutbud
- erbjuda simundervisning
- möjliggöra badupplevelser
- erbjuda friskvård
- fördela, boka och ge tillträde till lokaler och anläggningar
- drifta lokaler och anläggningar för idrotts- och fritidsaktiviteter.

Fritid drift ska

- möjliggöra ett jämlikt fritidsutbud
- sköta driften av lokaler och anläggningar för idrotts- och fritidsaktiviteter
- sköta driften av friluftsliv, spontanytor och rekreation
- ge tillträde till lokaler och anläggningar
- samverka med andra aktörer för att möjliggöra större evenemang
- skapa förutsättningar för kostnadsfria aktiviteter riktade till barn och unga.

Föreningsbyrån ska

- möjliggöra ett jämlikt fritidsutbud
- handlägga kommunens föreningsbidrag
- erbjuda rådgivning och samverka kring föreningsfrågor
- handlägga ansökningar om lotteritillstånd
- fördela, boka och ge tillträde till lokaler och anläggningar.

Fritid unga ska

- möjliggöra ett jämlikt fritidsutbud
- utgå från målgruppens självupplevda behov i planering av verksamheten
- skapa förutsättningar för målgruppens delaktighet och möjlighet till medskapande
- erbjuda trygga och drogfria mötesplatser
- erbjuda lovaktiviteter för målgruppen unga
- erbjuda kostnadsfria aktiviteter för målgruppen unga
- erbjuda fritidsaktiviteter till låg eller ingen kostnad för målgruppen inom Fritid för alla
- samverka med andra aktörer såsom exempelvis skola, socialtjänst, polis, föreningar och studieförbund i syfte att nå våra mål.

Uppföljning

Fritidsnämnden följer systematiskt upp genomförandet av sitt grunduppdrag, tilläggsuppdrag samt beslutade tillfälliga satsningar vid varje tertial. Inom nämndens verksamheter upprättas årliga aktivitetsplaner som kontinuerligt följs upp för att säkerställa måluppfyllelse och utveckling. Uppföljningen sammanställs i tertialrapporter där även ekonomiskt utfall, personalpolitiska mål och verksamhetens resultat redovisas och analyseras. Beslut som fattas av nämnden dokumenteras och följs upp löpande enligt plan. I samband med tertialuppföljningarna granskas även genomförandet av åtgärderna i internkontrollplanen.

Som en del av nämndens kvalitets- och utvecklingsarbete genomförs varje år revisioner och granskningar antingen av kommunrevisionen eller inom ramen för den interna kvalitetsstyrningen. Resultaten från dessa granskningar samt eventuella förbättringsåtgärder redovisas till nämnden för fortsatt uppföljning och utveckling. Utifrån resultatet av uppföljningar och revisioner gör fritidsnämnden en samlad bedömning av hur grunduppdraget genomförts och uppnåtts. Denna bedömning återrapporteras till kommunfullmäktige som en del av nämndens ansvar för styrning och uppföljning.

För att analysera verksamhetens resultat, utveckling och effekter använder nämnden nyckeltal och indikatorer (se bilaga 2). Den kvantitativa uppföljningen kompletteras med kvalitativa bedömningar för att ge en helhetsbild av verksamhetens kvalitet, måluppfyllelse och utvecklingsbehov.

Prioriteringar

Utöver ordinarie uppdrag kommer fritidsnämnden under 2027 att prioritera ett antal särskilda utvecklingsområden. Prioriteringarna utgår dels från kommunfullmäktiges inriktningsmål och tilläggsuppdrag, dels från identifierade utvecklingsbehov inom nämndens verksamhetsområde. Genomförandet och resultaten av prioriteringarna följs upp och redovisas i tertialrapporter samt i nämndens årsbokslut.

Höjt aktivitetsstöd till föreningslivet

Aktivitetsstödet syftar till att stimulera föreningar att bedriva verksamhet för barn och unga samt bidra till att det finns ett brett, tillgängligt och varierat utbud av fritidsaktiviteter i Umeå kommun. Aktivitetsstödet utgör i första hand ett grundstöd baserat på genomförda aktiviteter för barn och unga. För att ytterligare stärka föreningslivets förutsättningar höjs aktivitetsstödet från 15 kronor till 17 kronor per aktivitet och deltagare från och med 2027.

Friluftsprogram, friluftsliv och Norrbyskär

Fritidsnämnden prioriterar fortsatt utvecklingen av friluftslivet och tillgängliga rekreationsmiljöer för kommuninvånare och besökare. Arbetet bidrar till attraktiva livsmiljöer och möjligheter till naturupplevelser året runt.

Under 2027 fortsätter utvecklingen av Grössjöns friluftsområde genom investeringar och förbättringsåtgärder som stärker områdets attraktivitet och användbarhet. Nämnden prioriterar även fortsatta kvalitetshöjande insatser vid friluftsbad, vandringsleder, grillplatser, motionsspår och andra anläggningar som främjar friluftsliv.

En särskild prioritering under året är implementeringen av kommunens friluftsprogram. Arbetet ska bedrivas i nära samverkan med berörda kommunala verksamheter för att säkerställa att programmets intentioner integreras i planering, utveckling och förvaltning av kommunens verksamheter i enlighet med kommunfullmäktiges beslut.

Vidare kommer Norrbyskär att prioriteras som besöksmål genom insatser som stärker öns attraktivitet, tillgänglighet och möjligheter till rekreation och friluftsliv. Målsättningen är att utveckla Norrbyskär som en viktig destination för såväl kommuninvånare som besökare.

Kartläggning av jämlika förutsättningar för en aktiv fritid

Under 2027 ska fritidsnämnden utreda förutsättningarna för om alla barn och unga i kommunen ges möjlighet till en meningsfull och aktiv fritid. Arbetet omfattar en kartläggning av det samlade fritidsutbudet från kommunala verksamheter och, i den mån det är möjligt, föreningslivet. Utifrån kartläggningen ska nämnden analysera vilka grupper och områden som i lägre grad nås av utbudet.

Arbetet ska bidra till att utveckla insatser som stärker barns och ungas delaktighet i fritidsaktiviteter på jämlika villkor.

Simundervisning

Fritidsnämnden fortsätter arbetet med att utveckla och stärka simundervisningen för barn och unga i kommunen. En prioriterad insats under 2027 är att fortsätta skapa ökad likvärdighet mellan kommunens simanläggningar. Arbetet syftar till att säkerställa att alla barn oavsett anläggning ges likvärdiga möjligheter att utveckla simkunnighet.

Umeå växer tryggt och säkert

Inom ramen för det kommungemensamma arbetet *Umeå växer tryggt och säkert* kommer fritidsnämnden att prioritera insatser som stärker barn och ungas möjlighet till en meningsfull och trygg fritid. Fritidsnämndens huvudsakliga bidrag är arbetet inom *På ungas hemmaplan* samt samverkan med föreningslivet. Genom förebyggande och främjande insatser bidrar nämnden till ökad social hållbarhet, delaktighet och trygghet. Det övergripande och samordnande arbetet leds av kommunens brottsförebyggande samordnare.

Följande insatser prioriteras särskilt under 2027:

- Gratis lovaktiviteter: Satsningen fortsätter med målet att erbjuda ett brett, attraktivt och tillgängligt utbud av aktiviteter för barn och unga under skolornas lovperioder, med särskilt fokus på sommarlovet. Fritidsnämnden fortsätter även satsningen på kostnadsfria bad vid kommunens tempererade utebad.
- Utveckling av Umeå Summer Zone: Verksamheten vidareutvecklas utifrån erfarenheter och utvärderingar från tidigare år. En mer utförlig beskrivning redovisas under avsnittet för inriktningsmål.

Plan för inriktningsmål och program

Inriktningsmål 2. Umeå ska växa hållbart utan några utsatta områden

Program för social hållbarhet:

Programmet är en konkretisering av inriktningsmål två och tre; *Umeå ska växa hållbart utan några utsatta områden* samt *Umeå kommun ska skapa förutsättningar för kvinnor och män att ha samma makt att forma samhället såväl som sina egna liv*. Programmets syfte är att bidra till att uppnå kommunens ambitioner att motverka ökade skillnader mellan medborgarna genom att bygga kommunen och verksamheterna så jämställt och jämlikt som möjligt och aktivt arbeta för att skapa goda livsvillkor för alla.

Fokusområde 1. Umeå ska växa hållbart utan några utsatta områden

Umeå ska växa till en hållbar storstad utan storstadens problem. Tillväxtmålet ska klaras utan att äventyra kommunens höga värden när det gäller tillit, trygghet och social sammanhållning, och utan att utveckla utsatta områden enligt polisens definition. För att uppnå det målet är det avgörande att arbeta långsiktigt och i samverkan med två huvudsakliga prioriteringar:

1.1 Stärka inkludering och jämlikhet

När människor med olika etnisk bakgrund och/eller ekonomiska förutsättningar inte bor i samma områden, träffas på samma arbetsplatser eller möts i föreningslivet så minskar den sociala sammanhållningen. Därför är följande insatser viktiga:

- Främja goda och jämlika levnadsvillkor samt jämlika möjligheter för alla, genom förebyggande folkhälsoarbete, tillgång till utbildning, särskilt stöd till personer som står långt från arbetsmarknaden, och ett fördjupat arbete med att förhindra diskriminering och säkerställa jämlika möjligheter, inklusive inom den kommunala organisationen. Det är viktigt att särskilt främja goda uppväxtvillkor för barn och unga, oavsett föräldrarnas bakgrund, inkomst eller livsval, bland annat genom att motverka barnfattigdom.
- Skapa förutsättningar för social blandning, genom att öka flöden mellan stadsdelar, stärka mötesplatser, utveckla trygga och tillgängliga boendemiljöer och ett blandat bostadsbestånd där människor med olika ekonomiska förutsättningar har möjlighet att bo nära varandra.
- Stärka möjligheterna för dialog och delaktighet för att alla ska känna att de är en del av samhället och har möjlighet att göra sina röster hörda. Barn och ungdomars rätt till delaktighet och inflytande i kommunens utveckling ska säkerställas, i enlighet med Barnkonventionens grundläggande principer.

1.2 Förebygga brottslighet och våld

I Umeå ska brottsligheten fortsatt vara låg och tryggheten hög. Därför är det viktigt att i samverkan mellan kommun, polis och andra aktörer:

- Förebygga och motverka organiserad brottslighet, eftersom den utgör ett systemhot mot ett tryggt, öppet och demokratiskt samhälle. Fokus bör ligga på att förebygga rekrytering av barn och unga till kriminella gäng (det arbete som pågår inom Umeå växer tryggt och säkert), samt att minska den organiserade brottslighetens påverkan och inkomstkällor genom att motverka narkotikahandel, välfärdsbrott, arbetslivskriminalitet, människohandel, infiltration och otillåten påverkan.
- Förebygga våld genom att öka medvetenheten om våld hos medborgarna och kompetenshöja kommunens medarbetare, i synnerhet de som arbetar med barn och unga. Två särskilt prioriterade områden utifrån kommunens lägesbild av brottsligheten är mäns våld mot kvinnor samt våld mot och mellan barn. Fokus bör ligga på förebyggande arbete, samt på att erbjuda snabbt och samordnat stöd till särskilt utsatta brottsoffer, och att utveckla riktade insatser för våldsutövare.

Fritidsnämndens verksamhet

Under 2027 fortsätter utvecklingen av Umeå Summer Zone på Nydala utifrån erfarenheter och utvärderingar från tidigare verksamhetsår. Satsningen syftar till att erbjuda en trygg, inkluderande och tillgänglig mötesplats där barn och unga ges möjlighet att delta i gratis och meningsfulla aktiviteter under sommarlovet. Umeå Summer Zone ska samtidigt fungera som en plattform för samverkan mellan kommun, föreningsliv, organisationer och näringsliv vilket stärker lokalsamhällets engagemang och bidrar till social sammanhållning. Arbetet leds genom en styrgrupp och arbetsgrupp som säkerställer en långsiktig och hållbar utveckling av verksamheten. Genomförandet följs upp löpande under året.

Fritidsnämnden arbetar för att fler invånare ska ha nära till anläggningar, mötesplatser och aktiviteter som främjar rörelse, hälsa och gemenskap. Utifrån närhetsprincipen utvecklas och tillhandahålls verksamheter såsom fritidsgårdar, en mobil fritidsgård, badanläggningar och andra mötesplatser med en strategisk geografisk spridning över kommunen. Nämnden fortsätter att prioritera arbetet med simundervisning och simkunnighet som en viktig del av barns möjligheter till delaktighet, trygghet och livslång fysisk aktivitet. För att stärka kunskapen om invånarnas behov planeras under 2027 en medborgarundersökning med fokus på tillgänglighet och användbarhet i de kommunala anläggningar som är kopplade till fritidsnämndens verksamhet.

Fritidsnämnden fortsätter att utveckla sitt arbete för att förebygga brottslighet, våld och social utsatthet bland barn och unga. Under 2027 prioriteras samverkan inom SSPF (Skola, Socialtjänst, Polis och Fritid) samt BOB-rådet (barn och unga i organiserad brottslighet). Genom tidiga och samordnade insatser ska fler barn och unga få det stöd som behövs för att förhindra kriminalitet och

utanförskap. Inom ramen för det kommunövergripande trygghetsarbetet verkar nämnden även för att Polismyndigheten, i enlighet med gällande samverkansavtal, genomför preventiva insatser vid kommunens idrotts- och fritidsanläggningar. Syftet är att skapa trygga och säkra miljöer för verksamheternas besökare. Arbetet fortsätter med att säkerställa att kommunala bidrag används på ett ändamålsenligt sätt och att föreningslivet präglas av demokratiska värderingar, öppenhet och god föreningssed. Inom ramen för lokal operativ samverkan (LOS) fortsätter samarbetet med Polismyndigheten och andra myndigheter för att motverka kriminell etablering och organiserad brottslighet.

Med utgångspunkt i den genomlysning som genomförts av bidragsberättigade föreningar kommer fritidsnämnden under 2027 att prioritera insatser som stärker föreningarnas demokratiska och organisatoriska kapacitet. Syftet är att skapa goda förutsättningar för ett inkluderande och jämlikt föreningsliv där barn, unga och vuxna ges möjlighet att delta och känna delaktighet.

Uppföljning av program för social hållbarhet och inriktningsmål

Berörda nämnder och bolagsstyrelser ska två gånger årligen rapportera resultatet av sitt arbete med inriktningsmålen till kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen sammanställer resultat och övergripande arbete med inriktningsmål och tillhörande program och redovisar i delårsrapport för perioden januari–augusti samt i årsredovisningen. Utöver den centrala uppföljningen sker redovisning till fritidsnämnden tertialvis.

Tilläggsuppdrag från fritidsnämnden

- Att uppdra till förvaltningen att se över lokalnyttjandet dagtid i samverkan med utbildningsförvaltningarna.
- Att se över möjligheterna att förbereda fotbollsplanerna tidigare för säsongen beroende på väder (och att tillämpa detta arbetssätt framgent).
- Att undersöka om det går att ta fram en kortsiktig lösning för inomhusfotbollen.
- Att i det redan pågående arbetet med tilläggsuppdrag 2025:6 undersöka om det finns en långsiktig möjlighet att öka tillgängligheten för inomhusfotbollen.

Fritidsnämndens verksamhet

Förvaltningen kommer i samverkan med utbildningsförvaltningarna att fortsätta arbetet med att se över nyttjandet av kommunens lokaler dagtid. Förutsättningarna för arbetet har förändrats till följd av ökade krav och restriktioner kring tillträde till skolans lokaler. Fokus under året blir därför att kartlägga vilka anläggningar och lokaler som kan användas för förenings- och fritidsverksamhet utan att tillträde till skolans övriga lokaler behöver ske.

Fritidsnämnden fattar årligen beslut om servicenivåer för kommunens anläggningar. Inom ramen för detta genomför förvaltningen löpande analyser av driftförutsättningar, säsongslängder och

anläggningskapacitet för att skapa bästa möjliga förutsättningar för föreningslivet. Förvaltningen kommer även fortsättningsvis att se över öppettider, bemanning och drift av anläggningarna för att säkerställa att resurserna används effektivt och att verksamheten möter invånarnas och föreningslivets behov på ett hållbart sätt.

För inomhusfotbollen fortsätter arbetet med att utreda både kortsiktiga och långsiktiga lösningar för att öka tillgängligheten till ändamålsenliga lokaler. Arbetet genomförs inom ramen för tidigare beslutade uppdrag och omfattar bland annat analys av befintliga anläggningar, tillgängliga tider och framtida behov.

Tilläggsuppdrag från kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige har för 2027 beslutat om flera tilläggsuppdrag som berör fritidsnämndens verksamheter. Uppdragen utformas enligt en gemensam mall, uppdragsdirektiv. Fritidsnämnden kommer att följa upp respektive uppdrag i samband med tertialuppföljning och årsbokslut beroende på uppdragets karaktär och tidsplan.

Tilläggsuppdrag 2027:4

Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen, kulturnämnden, fritidsnämnden, för- och grundskolenämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, individ- och familjenämnden, byggnadsnämnden, tekniska nämnden samt AB Bostaden i uppdrag att arbeta med ungas delaktighet inför Ungdomshuvudstadsarbetet 2029.

Fritidsnämndens verksamhet

Fritidsnämnden kommer att bidra till arbetet inför Ungdomshuvudstadsåret 2029 genom att skapa förutsättningar för ungas delaktighet, inflytande och medskapande inom nämndens verksamhetsområden. Arbetet sker i samverkan med berörda nämnder och andra aktörer.

Tilläggsuppdrag 2027:6

Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen tillsammans med fritidsnämnden, kulturnämnden, för- och grundskolenämnden samt gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden i uppdrag att fortsätta arbetet med att motverka segregation genom att utveckla Medborgardialogen om segregation.

Fritidsnämndens verksamhet

Fritidsnämnden kommer att, i samverkan med berörda nämnder, fortsätta arbetet med att motverka segregation genom att ta tillvara resultat och erfarenheter från tidigare medborgardialoger. Utifrån genomförda analyser ska nämnden identifiera hur dialogens perspektiv och slutsatser kan integreras i ordinarie verksamhet, planering och utveckling.

Tilläggsuppdrag 2027:7

Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen och fritidsnämnden i uppdrag att tillsammans med föreningslivet arbeta trygghetsskapande och främjande avseende motorburen ungdom.

Fritidsnämndens verksamhet

Fritidsnämnden kommer att arbeta för att stärka dialogen med motorburen ungdom. Genom samverkan och delaktighet ska trygghetsskapande och främjande insatser utvecklas utifrån målgruppens behov och önskemål. Arbetet syftar till att skapa långsiktiga förutsättningar för en meningsfull fritid, ökad delaktighet och trygga mötesplatser för motorburen ungdom.

Tilläggsuppdrag: 2027: 8

Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen och fritidsnämnden i uppdrag att genomföra en omvärldsbevakning av andra jämförbara kommuners elitsponsring och ta fram en hållbar struktur för sponsring över tid som stärker idrottsstaden Umeå.

Fritidsnämndens verksamhet

Fritidsnämnden kommer tillsammans med kommunstyrelsen att genomföra en omvärldsbevakning av hur jämförbara kommuner arbetar med elitsponsring och stöd till elitidrott. Utifrån resultatet ska nämnden bidra till att ta fram principer och arbetssätt för en långsiktigt hållbar och transparent sponsringsstruktur.

Tilläggsuppdrag 2027:10

Kommunfullmäktige ger fritidsnämnden, kulturnämnden, för- och grundskolenämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden samt tekniska nämnden i uppdrag att inventera och tillgängliggöra mötes- och samlingsplatser för föreningslivet och allmänheten i stads- och kommundelar, samt synliggöra eventuella vita fläckar och områden där förutsättningar för närvarande är begränsad.

Fritidsnämndens verksamhet

Fritidsnämnden kommer att bidra till en kommunövergripande inventering av mötes- och samlingsplatser för föreningslivet och allmänheten i samverkan med berörda nämnder. Inom nämndens ansvarsområde ska befintliga lokaler, anläggningar och mötesplatser kartläggas utifrån tillgänglighet, användning och geografisk spridning. Arbetet syftar till att identifiera utvecklingsmöjligheter samt synliggöra områden där tillgången till mötesplatser är begränsad.

Tilläggsuppdrag 2027:11

Kommunfullmäktige ger fritidsnämnden och tekniska nämnden i uppdrag att analysera och ta fram en långsiktig hållbar lösning för gästbryggan i Umeå centrum.

Fritidsnämndens verksamhet

Fritidsnämnden kommer att, i samverkan med tekniska nämnden, analysera förutsättningarna för en långsiktigt hållbar lösning för gästbryggan i centrala Umeå. Arbetet ska bidra till att stärka Umeå som besöksmål och ta tillvara älvrummets betydelse för rekreation, friluftsliv och stadsutveckling. Uppdraget omfattar att ta fram ett förslag som bland annat beskriver lämplig placering och kostnadsbedömning för genomförande.

Tilläggsuppdrag: 2025:1

Kommunfullmäktige ger alla nämnder i uppdrag att genomföra en analys av konsekvenser utifrån förändrade demografiska förutsättningar. Arbetet ska säkerställa att kommunen inte åtar sig kostnader som inte kan bäras över tid, samt ske i enlighet med av fullmäktige fastställd riktlinje för god ekonomisk hushållning. Förslag på förändring av principiell karaktär ska tillställas fullmäktige.

Fritidsnämndens verksamhet

Förvaltningen har under 2026 genomfört en analys av verksamhetens förutsättningar utifrån förändrade demografiska förhållanden i enlighet med uppdraget. Analysen redovisades för nämnden i oktober 2026 och utgör ett underlag för det fortsatta arbetet med långsiktig planering.

Tilläggsuppdrag: 2025:6

Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen, fritidsnämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden samt tekniska nämnden i uppdrag att i dialog med berörda verksamheter och föreningslivet utreda förutsättningarna för att utveckla idrottsanläggningarna Gammlia arena, Visionite arena och Nolia arena ur ett tillväxtperspektiv.

Fritidsnämndens verksamhet

Fritidsnämnden kommer att, i samverkan med berörda nämnder, fortsätta utreda förutsättningarna för att utveckla Gammlia idrottscenter (Umeå Energi arena), Umeå arena (Visionite arena) och Nolia idrottscenter ur ett tillväxtperspektiv. Arbetet genomförs i nära dialog med berörda verksamheter, föreningslivet och andra relevanta aktörer.

Syftet är att identifiera utvecklingsmöjligheter som stärker arenornas förutsättningar att möta framtida behov, attrahera evenemang, skapa goda förutsättningar för föreningslivet och bidra till Umeås utveckling som idrotts- och evenemangsstad. Arbetet ska utgöra underlag för långsiktiga prioriteringar och investeringar i kommunens utpekade idrottsanläggningar.

Tilläggsuppdrag: 2025:11

Kommunfullmäktige ger fritidsnämnden och kulturnämnden i uppdrag att initiera samarbete med och aktivera föreningslivet och studieförbunden utifrån civil beredskap.

Fritidsnämndens verksamhet

Fritidsnämnden kommer att, i samverkan med kulturnämnden och andra berörda kommunala verksamheter, fortsätta arbetet med att stärka kommunens civila beredskap genom ökad samverkan med föreningslivet och studieförbunden. Arbetet syftar till att identifiera och ta tillvara de resurser, kompetenser och lokaler som finns inom civilsamhället och som kan bidra till kommunens beredskapsförmåga.

Tilläggsuppdrag: 2023:1

Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen och nämnderna i uppdrag att öka omställningen av nämndernas verksamheter för att klara grunduppdraget i takt med att personalbristen ökar.

Fritidsnämndens verksamhet

Förvaltningen har redovisat uppdraget till nämnden i september 2024. Arbetet med att möta framtida kompetensutmaningar och ökad personalbrist är en integrerad del av nämndens ordinarie verksamhetsutveckling.

Tilläggsuppdrag: 2023:2

Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen och nämnderna i uppdrag att öka samarbetet och ansvarstagandet över förvaltnings- och nämndgränser.

Fritidsnämndens verksamhet

Fritidsnämnden kommer att fortsätta utveckla samverkan med andra nämnder, förvaltningar och kommunala bolag för att möta gemensamma utmaningar och skapa största möjliga nytta för kommuninvånarna. Arbetet utgår från kommunens grunduppdrag, inriktningsmål och tilläggsuppdrag och syftar till att säkerställa att frågor hanteras i rätt forum samt att resurser och kompetenser används effektivt. Under året fortsätter nämnden att utveckla samarbeten inom områden där flera verksamheter delar ansvar och intressen, exempelvis gällande badanläggningarna där samverkan med fastighetsförvaltningens driftorganisation fortsätter för att stärka kompetensutvecklingen, förbättra driftsäkerheten och minska risken för driftstörningar.

Plan för att nå personalpolitiska mål

Välfärden står inför stora utmaningar när det gäller finansiering och kompetensförsörjning. För att möta dessa utmaningar behöver arbetssätt och processer förnyas, där digitalisering erbjuder viktiga möjligheter till utveckling och effektivisering. Det krävs även en stärkt samverkan över förvaltningsgränser och med andra organisationer.

Personalnämnden har det övergripande samordningsansvaret för de personalpolitiska målen.

Mål 5: Umeå kommun ska klara kompetensförsörjningen genom att vara en attraktiv arbetsgivare och spegla mångfalden i samhället.

Fritidsnämndens verksamhet

Umeå kommun står inför omfattande kompetensförsörjningsutmaningar men inom fritidsnämndens verksamhetsområde bedöms förutsättningarna som över lag goda. Fokus ligger därför på att behålla och utveckla befintliga medarbetare samt att vidareutveckla fritidsnämnden som en attraktiv arbetsplats för framtida rekrytering.

Fritidsnämndens arbete med kompetensutveckling och intern rörlighet ska stärka medarbetarnas vilja och möjligheter att stanna kvar inom fritidsnämnden samt ha möjlighet att utmanas och hitta nya uppdrag. Ett högt medelvärde i medarbetarenkäten utgör ett viktigt mått på attraktivitet och trivsel samt på nämndens förmåga att rekrytera och behålla personal.

Mångfald ses som en styrka. Fritidsnämnden bedriver därför ett aktivt och systematiskt arbete för lika rättigheter och möjligheter, i enlighet med kommunens övergripande mål. Kompetensförsörjningsplanen utgör ett centralt verktyg och används som grund vid all rekrytering.

Fritidsnämndens kompetensförsörjningsplan

Fritidsnämndens kompetensförsörjningsplan gäller för perioden 2026–2028, med möjlighet till revidering i samband med verksamhetsplanering. Planen finns i sin helhet i bilaga 4.

Mål 6: Umeå kommun ska ha ledarskap som ges och ger förutsättningar för goda resultat, där riktvärdet för antalet medarbetare per chef inte är fler än 30.

Fritidsnämndens verksamhet

Fritidsnämndens chefer ska ges förutsättningar för ett närvarande, engagerat och rättvist ledarskap. Ett tydligt och tillgängligt ledarskap bidrar till en välmående organisation med hög delaktighet och ett starkt medarbetarinflytande.

Målet är att fritidsnämnden ska ha ett högre resultat än kommunens genomsnitt inom området *Ledarskap* i medarbetarenkäten. Resultatet följs upp i samband med årsrapporteringen. Som riktvärde ska varje chef ansvara för högst 30 medarbetare.

Mål 7: Umeå kommuns sjukfrånvaro ska minska genom fokus på friskfaktorer och jämställda arbetsförhållanden.

Fritidsnämndens verksamhet

Genom tidiga insatser, aktiv rehabilitering och ett systematiskt arbetsmiljöarbete vill fritidsnämnden skapa förutsättningar för en låg och stabil sjukfrånvaro där ambitionen är att understiga föregående års totala sjukfrånvaro. Arbetet med friskfaktorer ska vara en integrerad del av nämndens kvalitetsarbete och bidra till en hållbar, frisk och välmående organisation.

	Målvärde 2027	Målvärde 2026	Utfall 2025
Sjukfrånvaro, procent	4,8	5,0	5,1
Andel långtidsfriska	70	65	61
Andel heltidsanställda	85	90	86
Andel skyddsombud med introduktionsutbildning	100	100	73
Andel chefer med max 30 medarbetare	100	100	100
Medelvärde medarbetarenkäten	5,1	5,1	5,0

Drift- och investeringsbudget

Umeå kommuns verksamheter styrs av kommunfullmäktiges uppdrag, mål och budgetramar för drift och investeringar. Budgetramen är nettokostnadsram och har fastställts utifrån nuvarande organisation. Eventuella organisationsöversyner och/eller överföring av verksamheter till nytt ansvar regleras genom beslut om teknisk förändring av budgetram.

Driftbudget

Fritidsnämndens driftbudget för 2027 uppgår till 139,4 mnkr, vilket innebär en ökning med 10,7 mnkr jämfört med budgetramen för 2026. Av tillskottet avser 5,0 mnkr prioriterade satsningar enligt kommunfullmäktiges budgetbeslut, medan resterande 5,7 mnkr har fördelats inom nämndens verksamheter för att kompensera för löne- och kostnadsökningar.

Nämnden har tilldelats 3,0 mnkr för att stärka budgeten för aktivitets- och verksamhetsstöd till föreningslivet. Därutöver tillförs 0,5 mnkr för utveckling av Norrbyskär som besöksmål, 0,5 mnkr för fortsatt utveckling av Umeå Summer Zone samt 0,5 mnkr för att stärka arbetet inom friluftsliv. Nämnden har även tilldelats 0,5 mnkr kopplat till tilläggsuppdrag 2027:7 avseende trygghetsskapande och främjande insatser riktade till motorburen ungdom.

Verksamhet	Budget 2026	Budget 2027	Förändring
Unga	-32,4	-34,0	-1,6
Bad	-12,3	-14,4	-2,1
Drift	-31,7	-33,9	-2,2
Föreningsbyrå/stab	-47,8	-51,7	-3,9
Övergripande	-4,6	-5,4	-0,8
	-128,7	**-139,4**	**-10,7**

Prioritering utifrån tilldelade driftsmedel

Extra medel om 3,0 mnkr till aktivitets- och verksamhetsstöd budgeteras under Föreningsbyrå/stab i ovan tabell. Tillskottet återställer tidigare omfördelade medel och stärker budgeten för föreningsstöd med 2,0 mnkr, vilket skapar förutsättningar för en höjning av aktivitetsstödet.

Extra medel om 0,5 mnkr för utvecklingen av Norrbyskär som besöksmål budgeteras under Fritid drift och ska finansiera drift samt löpande underhåll av rekreationsmiljöerna på Norrbyskär.

Extra medel om 0,5 mnkr för friluftsliv budgeteras under Fritid drift och möjliggör fortsatt utveckling av kommunens friluftsverksamhet, bland annat genom insatser inom ramen för Umeå kommuns friluftsprogram.

Extra medel till Umeå Summer Zone om 0,5 mnkr budgeteras under Föreningsbyrå/stab. Tillskottet möjliggör en fortsatt utveckling av projektet under 2027.

Extra medel till motorburen ungdom om 0,5 mnkr budgeteras under Fritid unga. Tillskottet är kopplat till ett tilläggsuppdrag för trygghetsskapande och främjande insatser i samverkan med föreningslivet.

De ospecificerade tilldelade medlen om 5,7 mnkr har fördelats mellan fritidsnämndens verksamheter för att kompensera för indexökningar av löner och övriga kostnader samt för att täcka vissa tillkommande behov. Budgeten för personalkostnader har räknats upp med i snitt 3,6 procent från 2026 års nivå. Merparten av budgeten för övriga kostnader har räknats upp med 2,7 procent utifrån PKV, prisindex för kommunal verksamhet. Uppräkningen omfattar även budgeten för föreningsstöden *stöd till lokalhyra, anläggningsstöd, prioriterade grupper* samt *rättighetsfrågor*. Nämndens intäkter från korttidsuthyrning av idrottsanläggningar har räknats upp med 2,7 procent.

Tidigare satsningar som kvarstår under 2027

- Seniorsatsningen: 0,2 mnkr (samt ytterligare 0,3 mnkr från äldrenämnden)
- Gratis lovaktiviteter: 1,0 mnkr
- Fritidsbanken Ålidhem samt Ersboda, idéburet offentligt partnerskap: 0,5 mnkr (samt ytterligare 3,0 mnkr från kommunstyrelsen)
- Umeå växer tryggt och säkert: 2,0 mnkr
- Inriktningsmål, fortsatt utveckling av projektet Umeå Summer Zone: 0,8 mnkr

Investeringsbudget

För 2027 har fritidsnämnden beviljats investeringsmedel om totalt 23,2 mnkr. Av dessa avser 10,0 mnkr fastighetsrelaterade investeringar för ombyggnation av Athena fritidsgård samt föreningslokaler i Holmsund. Resterande 13,2 mnkr avser övriga investeringar, däribland årliga reinvesteringar, utbyte av konstgräsplaner, investeringar i täckgolv och filtmatta, snötillverkning och belysning i elljusspår, inventarier till Athena fritidsgård samt utveckling av Norrbyskär som besöksmål.

Fastighetsrelaterade investeringar	2027	2028	2029	2030
Ram lokalanpassning		0,2	0,2	0,2
Athena fritidsgård	3,0			
Ombyggn föreningslokal Holmsund	7,0	8,0		

Övriga investeringar	2027	2028	2029	2030
Reinvesteringar enligt utbytesplaner	9,9	9,9	10,1	10,3
Utbyte konstgräs	6,3	6,4	6,6	6,7
Täckgolv, filtmatta	2,5			
Inventarier Athena fritidsgård	0,3			
Snötillverkning, belysning elljusspår	1,0			
Norrbyskär som besöksmål	3,3			

Prioritering utifrån tilldelade investeringsmedel

De 9,9 mnkr som nämnden har tilldelats för reinvesteringar enligt utbytesplaner fördelas mellan badanläggningar, fritidsgårdar, fordon samt idrotts- och fritidsanläggningar. För respektive verksamhetsområde finns utbytesplaner som löpande revideras utifrån aktuella behov och förändringar i verksamheterna.

För utbyte av konstgräsplaner avsätts 6,3 mnkr. Beslut om vilka planer som ska prioriteras för utbyte fattas under årets första tertial.

Under årets inledande månader genomförs en utredning för att identifiera vilka av kommunens befintliga anläggningar som kan få störst nytta av investeringar i täckgolv och/eller filtmatta. För ändamålet har nämnden tilldelats 2,5 mnkr.

Inventarier till Athena fritidsgård följer budgetposten för fastighetsrelaterad investering om 3,0 mnkr.

De medel om 1,0 mnkr som nämnden har tilldelats för snötillverkning och belysning i elljusspår kommer i huvudsak att användas för reinvesteringar i belysningen i kommunens elljusspår.

Nämnden har tilldelats 3,3 mnkr för utveckling av Norrbyskär som besöksmål. En plan för användningen av medlen tas fram under året.

Styrning och uppföljning av externa utförare

Fritidsnämnden anlitar inte externa utförare.

Riskanalys och plan för internkontroll

Intern styrning och kontroll är ett viktigt verktyg för att identifiera, bedöma och hantera risker i verksamheten. Den interna kontrollen ska vara tillräcklig för att förebygga fel och oegentligheter samt säkerställa att verksamheten bedrivs på ett tillfredsställande sätt. God intern kontroll innebär att verksamheten hushållar väl med kommunens resurser, bedrivs effektivt, följer lagar och regler samt säkerställer en tillförlitlig och rättvisande redovisning. Fritidsnämnden har genomfört en riskanalys och tagit fram en internkontrollplan för 2027, se bilaga 3.

Bilaga 1. Utmaningar och möjligheter på 3–5 års sikt

Fritidsnämndens verksamhet påverkas av både samhällsutvecklingen och förändrade behov hos invånarna. För att långsiktigt kunna erbjuda Umeås invånare ett rikt, jämlikt, jämställt och hållbart fritidsutbud med särskilt fokus på barn och ungas delaktighet och utveckling krävs strategisk planering, effektiv resursanvändning och nära samverkan både inom kommunen och med externa aktörer.

Under de kommande 3–5 åren kan nämnden exempelvis behöva hantera utmaningar kopplade till underhåll av anläggningar och mötesplatser. Klimatförändringarna ställer också ökade krav på hållbara lösningar och anpassningar inom verksamheten. Behovet av stärkt samverkan, både internt inom kommunen och tillsammans med föreningslivet och andra aktörer, blir allt viktigare för att möta framtidens behov. Även arbetet med en rättssäker och effektiv bidragshantering kommer fortsatt att vara en viktig förutsättning för att skapa förtroende och goda villkor för föreningslivet.

Samtidigt finns stora möjligheter att vidareutveckla området. Umeås tillväxt, ett starkt och engagerat föreningsliv, ett rikt aktivitetsutbud samt god tillgång till anläggningar och naturmiljöer skapar en stabil grund för utveckling. Genom ökad samverkan, innovativa arbetssätt och ett stärkt fokus på tillgänglighet och delaktighet kan verksamheten utvecklas för att bättre möta behoven hos Umeå kommuns invånare.

Genom att ta vara på dessa möjligheter och arbeta långsiktigt med identifierade utmaningar kan fritidsnämnden skapa goda förutsättningar för ett fritidsutbud i hela kommunen.

Utmaningar

- Säkerställa en långsiktig hållbar förvaltning och utveckling av lokaler och anläggningar för att möta föreningslivets och invånarnas behov.
- Bibehålla simundervisningskapacitet trots åldrande badanläggningar med osäker livslängd och driftsäkerhet.
- Skapa goda och förutsägbara villkor för ett aktivt och livskraftigt föreningsliv i hela kommunen trots förändringar i omvärlden.
- Anpassa verksamhet och anläggningar till klimatförändringarnas effekter samt utveckla alternativa lösningar utifrån hållbarhet.
- Hantera ökade eller förändrade krav på anläggningar från föreningslivet och specialidrottsförbund vilket kan medföra kostnader.
- Bidra till att stärka föreningars förutsättningar att bedriva egna anläggningar trots ökade kostnader.
- Säkerställa en rättssäker, transparent och effektiv bidragshantering samt förebygga felaktiga utbetalningar och välfärdsbrott.

- Anpassa och omfördela mötesplatser för unga utifrån förändrad demografi och i enlighet med närhetsprincipen.
- Stärka intern samverkan mellan nämnder, förvaltningar och bolag för att skapa helhetsperspektiv och effektiv resursanvändning.

Möjligheter

- Ta tillvara det starka ideella engagemanget inom föreningslivet för att skapa ett rikt, jämlikt, jämställt och tillgängligt fritidsutbud för kommunens invånare.
- Använda kommunens tillväxt som drivkraft för att utveckla och bredda utbudet av aktiviteter, anläggningar och mötesplatser.
- Vidareutveckla nyttjandet av ett bra och geografiskt spritt anläggningsbestånd som möjliggör aktiviteter nära invånarna.
- Genom en långsiktig anläggningsstrategi skapa förutsättningar för hållbara och väl anpassade anläggningar för framtidens behov.
- Dra nytta av den kompetens och utvecklingsvilja som finns inom föreningsliv och näringsliv.
- Fortsätta stärka Umeås position som idrotts-, utbildnings- och evenemangsstad genom samverkan med universitet, föreningar och andra aktörer.
- Öka barns och ungas delaktighet i utvecklingen av meningsfulla aktiviteter på fritiden för att skapa ett mer attraktivt och relevant utbud.
- Fördjupa samarbetet mellan nämnder, förvaltningar och kommunala bolag för att öka kvaliteten, effektiviteten och nyttan för invånarna.
- Bygga vidare på invånarnas stora engagemang i fritids- och föreningslivet som en resurs för social hållbarhet, folkhälsa och gemenskap.

Bilaga 2. Fritidsnämndens styrkort 2027

Verksamhet: Bad

Uppdrag/process	Resultat- och analysmått	2022	2023	2024	2025	Målvärde 2026	Målvärde 2027
Erbjuda badupplevelser	Antal besök på badanläggningar						
	• Navet	183 900	228 419	204 824	205 449	230 000	230 000
	• Umelagun	34 236	33 363	13 864	38 170	34 000	34 000
	• Vallabadet	29 592	28 621	30 757	29 824	29 000	30 000
	• Sävar simhall	37 234	38 342	36 735	34 600	38 000	38 000
	• Hemgårdens bad och gym	14 389	20 651	18 121	1 780	0	8 000
	• Storsjöhallen	78 467	81 071	77 208	62 635	100 000	100 000
	• Obbolabadet	4 813	4 772	3 128	5 999	5 000	5 000
	Summa:	**382 631**	**435 239**	**384 637**	**378 456**	**436 000**	**445 000**
Ansvara för simundervisning till grundskolans elever	Andel simkunniga enligt delmål för årskurs 3.	Ingen uppgift	Ingen uppgift	Ingen uppgift	76 %	80 %	90 %

Verksamhet: Drift

Uppdrag/process	Resultat- och analysmått	2022	2023	2024	2025	Målvärde 2026	Målvärde 2027
Ansvarar för skötsel och uthyrning av idrotts- och fritidsanläggningar, både för elit- och breddidrott.	Nyttjandegrad större hallar T1 + T3						
	• Måndag till torsdag, kl. 16–22	75 %	74 %	76 %	74 %	75 %	75 %
	• Fredag kl. 16–21, lördag kl. 9–18, söndag kl. 9–21	50 %	50 %	57 %	56 %	50 %	55 %
	Nyttjandetimmar konstgräs	11 952	13 246	13 892	15 200	14 500	15 000
	Totalt antal bokade timmar i anläggningarna	102 388	117 423	118 691	119 086	120 000	120 000
	Rankning bästa idrottsstad (SVT)	3	13	8	7	1–10 (10)	1–10

Verksamhet: Föreningsbyrån

Uppdrag/process	Resultat- och analysmått	2022	2023	2024	2025	Målvärde 2026	Målvärde 2027
Ansvara för handläggning av kommunens föreningsbidrag samt stödja föreningslivet genom samverkan och rådgivning	Flickors andel av deltagartillfällen med aktivitetsstöd (HT, VT)	46 %	46 %	47 %	45 %	47 %	47 %
	Andel personer i åldern 7–20 år aktiva i föreningsverksamhet i jämförelse med Umeå kommuns medborgare (SCB)	Ingen uppgift	57 %	66 %	63 %	65 %	65 %
	Antal unika föreningar som blivit beviljade föreningsbidrag	368	380	369	377	375	375

Verksamhet: Unga

Uppdrag/process	Resultat- och analysmått	2022	2023	2024	2025	Målvärde 2026	Målvärde 2027
Erbjuda attraktiva, inkluderande fritidsaktiviteter för unga	Andel (%) flickor och pojkar på Fritid ungas mötesplatser	41/59	35/65	33/67	36/64	50/50	50/50
	Antal besökare på fritidsgårdar kvällstid	56 590	53 400	43 500	62 950	57 000	57 000
Erbjuda attraktiva inkluderande fritidsaktiviteter för vuxna med intellektuell funktionsnedsättning	Antal besökare vid arrangemang/mötestillfällen	Ingen uppgift	Ingen uppgift	Ingen uppgift	6 059	5 000	5 000
	Antal arrangemang/mötestillfällen	127	121	144	103	100	100

Bilaga 3. Fritidsnämndens internkontrollplan och riskanalys

Riskanalys

Nämnd: Fritidsnämnden
Riskanalys upprättad: 2026-10-21

Internkontrollplan 2027

Fritidsnämnden
Beslutad: 2026-11-18

Steg 1 - Riskinventering ska nämnden vara direkt delaktig i			Steg 2 - Riskvärdering ska nämnden vara direkt delaktig i				Steg 3 - Nämndsansvarig chef tar fram förslag som beslutas av nämnd					
Kontrollområde	Identifierad risk	Nr	Sannolikhet	Konsekvens	Risk-värde	Rekommenderad riskhantering	Nr.	Inriktning för riskhantering från nämnd	Åtgärd	Kostnad	Ansvarig	Återrapporteras
Samverkan mellan förvaltningar och nämnder	Risk för bristande samordning mellan nämnder och förvaltningar vilket kan leda till motstridiga beslut och prioriteringar. Detta kan påverka utveckling, drift och nyttjande av idrotts- och fritidsverksamheter negativt samt minska tillgängligheten för kommunens invånare.	R1	Möjlig	Lindrig	6	Reducera risk	R1	Reducera risk	Genomföra samordningsmöten mellan olika förvaltningar i frågor där beslut i en nämnd påverkar andra nämnder/förvaltningars uppdrag och verksamhet.	0	Fritidsdirektör, verksamhetschefer för Bad, Drift och Unga	Tertialvis
Anläggning och ekonomi	Risk för att stängningar av badanläggningar (planerade/oplanerade) på grund av underhållsskuld kan medföra intäktsbortfall, begränsningar i simundervisning och övrig verksamhet med negativ påverkan på kvalitet och måluppfyllelse.	R2	Sannolik	Kännbar	12	Minimera risk	R2	Minimera risk	Föra kontinuerlig dialog med Fastighet om anläggningarnas status och planering av drift- och underhållsåtgärder för att minimera verksamhetspåverkan. Vid stängningar av badhus beslutas om åtgärder i samverkan med skolan för att begränsa påverkan på simundervisningen. Ekonomiska konsekvenser följs upp tertialvis.	0	Verksamhetschef Bad	Tertialvis
Föreningsbidrag	Risk för att föreningsbidrag används i strid med gällande regelverk eller bidragens syfte vilket kan leda till felaktig användning av kommunens medel och bristande måluppfyllelse.	R3	Möjlig	Lindrig	6	Reducera risk	R3	Reducera risk	Genomföra bidragskontroller enligt rutin samt arbeta efter den handlingsplan som är framtagen för att säkerställa att medlen används enligt gällande regelverk och beslutat ändamål.	0	Verksamhetschef FB/stab	Tertial 3
Klimatförändringar	Risk för att klimatförändringar samt otillräckligt beaktande av hållbarhetsaspekter i verksamhet och anläggningar leder till försämrade förutsättningar för föreningsliv, ökad klimatpåverkan och minskad långsiktig hållbarhet.	R4	Sannolik	Lindrig	8	Reducera risk	R4	Reducera risk	Säkerställa att hållbarhets- och klimataspekter beaktas vid beslut, investeringar och utveckling av anläggningar och verksamheter.	0	Verksamhetschef Bad och Drift	Tertial 3

Kompetensförsörjningsplan 2027–2028
Fritidsnämnden

UMEÅ KOMMUN

Innehåll

Bakgrund och syfte 3

Kompetensförsörjning Umeå kommun 3

Styrning och vägledning 4

Att arbeta med kompetensförsörjning 5

Kompetensförsörjningsprognos 2026–2036 6

Nuläge och utmaningar 7

Modell och strategier 8

Slutsats kompetensförsörjningsplan fritidsnämnden 11

Bakgrund och syfte

Fritidsnämndens kompetensförsörjningsplan gäller åren 2027–2028. Syftet är att beskriva kommande tillgång, behov och efterfrågan utifrån analyser av bland annat befolkningsprognoser, bemanningsprognoser och kompetensbehovsprognoser. Statistik och prognoser, såväl nämndspecifik som kommunövergripande, beskrivs i kompetensförsörjningsplanen.

Aktiviteter och utbildningsplan

HR på fritidsförvaltningen ansvarar för att i dialog med ledning konkretisera den övergripande kompetensförsörjningsplanen i aktiviteter och utbildningsplan för att få en gemensam överblick över planerade insatser.

Finansiering

Extern finansiering bevakas och söks av verksamheterna själva samt av HR. Exempel på finansiering är medel från omställningsfonden eller statliga medel för riktade insatser.

Kompetensförsörjning Umeå kommun

Vision och verksamhetsidé

Umeå kommuns arbete med kompetensförsörjning har sin utgångspunkt i Umeå kommuns mål och strategier. Den övergripande kompetensförsörjningsplanen utgår från visionen att kommunen ska ha 200 000 invånare år 2050. Planen ska bidra till att verksamheterna kan förverkliga verksamhetsidén: *Med gemensamma krafter skapar vi ett gott liv i Umeå. Vi bidrar till välfärd för alla och ger goda förutsättningar för företagande, fritid och kultur*.

Personalpolitiska mål

Kompetensförsörjningsplanen ska bidra till att uppnå Umeå kommuns övergripande personalpolitiska mål, antagna av personalnämnden. De personalpolitiska målen lyder enligt nedan:

- Umeå kommun ska klara kompetensförsörjningen genom att vara en attraktiv arbetsgivare och spegla mångfalden i samhället.
- Umeå kommun ska ha ledarskap som ges och ger förutsättningar för goda resultat, där riktvärdet för antalet medarbetare per chef inte är fler än 30
- Umeå kommuns sjukfrånvaro ska minska genom fokus på friskfaktorer och jämställda arbetsförhållanden.

Styrning och vägledning

Den styrning och vägledning som ligger till grund för Umeå kommuns kompetensförsörjningsarbete är vår värdegrund, arbetsmiljöpolicy, ledar- och medarbetarpolicy samt samverkansavtal.

Umeå kommuns värdegrund

Den värdegrund som ligger till grund för kompetensförsörjningsarbetet har akronymen MÖTS, vilket står för Medborgarfokus, Öppenhet, Tillit och Samarbete (beslut om ny innebörd av bokstaven ”S” förväntas tas av kommunfullmäktige i november).

Samverkansavtal

Samverkansavtalet mellan arbetsgivarparten och arbetstagarparterna är även den en viktig grund för Umeå kommuns kompetensförsörjningsarbete. Syftet med samverkansavtalet är att genom tidig dialog och information skapa förutsättningar för en god arbetsmiljö och en välfungerande verksamhet för våra chefer och medarbetare.

Arbetsmiljöpolicy

En god arbetsmiljö är en förutsättning för att vara en attraktiv arbetsgivare. Umeå kommuns arbetsmiljöpolicy reviderades 2022 och ska grunda för ett hållbart arbetsliv med en god kvalitet. Detta i sin tur skapar förutsättningar för en låg sjukfrånvaro över tid, låg personalomsättning och långvariga anställningar. Chefer skapar tillsammans med medarbetarna verksamhet med en hög kvalitet och god arbetsmiljö.

Medarbetarpolicy

Medarbetarpolicyn ligger till grund för att tillvarata allas kompetens och skapa förutsättningar för individuell utveckling, engagerade och ansvarstagande medarbetare som väljer att stanna hos Umeå kommun.

Ledarpolicy

Vår ledarpolicy sätter grunderna för att möta våra kompetensutmaningar då ledarna är de som möter, identifierar potentialer och utmanar befintlig kompetens i våra verksamheter. Ytterst är chefer ansvariga för budget och arbetsmiljö.

Att arbeta med kompetensförsörjning

Att möta framtida kompetensutmaningar kräver att vi som organisation och arbetsgivare ser möjligheter och nya lösningar i form av teknik och nya samarbeten.

Den långsiktiga kompetensförsörjningen kräver ett fortsatt gott samarbete och en vilja att se nya möjligheter. Detta innefattar en god dialog mellan såväl arbetsgivarpart som arbetstagarparter, chefer och medarbetare samt en aktiv omvärldsbevakning.

Omvärld och demografi

Sverige har en växande befolkning, men också en allt äldre befolkning. Antalet barn och ungdomar väntas öka i en liknande takt som befolkningen mellan 16 och 64 år under den kommande tioårsperioden. Den grupp som växer snabbast är personer över 65 år, i synnerhet de över 80 år. Det ställer nya krav på arbetsmarknaden, inte minst i den offentliga sektorn. En lägre andel av den arbetsföra befolkningen i åldern 16–64 år innebär också utmaningar för kompetensförsörjningen.[1]

Tabell 1. Umeå kommuns befolkningsutveckling i olika åldersklasser[2]

Ålder	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2024-2029	2029-2036	2024-2036
0	1 195	1 213	1 260	1 307	1 321	1 337	1 355	1 375	1 398	1 422	1 437	1 454	1 468	12%	10%	23%
1-5	6 911	6 619	6 352	6 200	6 182	6 290	6 414	6 540	6 646	6 738	6 839	6 938	7 035	-9%	12%	2%
6-12	10 482	10 454	10 436	10 373	10 196	9 911	9 623	9 379	9 159	8 985	8 884	8 886	9 013	-5%	-9%	-14%
13-15	4 561	4 587	4 591	4 537	4 520	4 520	4 543	4 515	4 505	4 486	4 434	4 281	4 030	-1%	-11%	-12%
16-18	4 366	4 456	4 604	4 634	4 655	4 656	4 607	4 593	4 595	4 618	4 594	4 580	4 563	7%	-2%	5%
19-24	14 259	14 512	14 620	14 898	15 170	15 424	15 676	15 800	15 906	15 891	15 872	15 833	15 839	8%	3%	11%
25-44	39 552	39 800	40 063	40 315	40 587	40 750	40 892	41 134	41 303	41 477	41 543	41 531	41 391	3%	2%	5%
45-64	28 998	29 410	29 778	30 161	30 440	30 719	30 935	31 157	31 424	31 825	32 377	32 981	33 678	6%	10%	16%
65-79	17 280	17 233	17 137	17 032	17 012	17 072	17 279	17 568	17 802	17 960	18 121	18 288	18 426	-1%	8%	7%
80-84	3 672	3 942	4 286	4 514	4 639	4 781	4 843	4 739	4 688	4 648	4 533	4 499	4 554	30%	-5%	24%
85-89	1 991	2 068	2 113	2 263	2 469	2 670	2 877	3 129	3 299	3 401	3 517	3 570	3 503	34%	31%	76%
90-94	776	821	881	906	971	1 020	1 064	1 092	1 179	1 302	1 417	1 532	1 666	31%	63%	115%
95-w	206	222	231	251	253	274	293	314	327	348	370	388	402	33%	47%	95%
Totalt	**134 249**	**135 338**	**136 352**	**137 390**	**138 415**	**139 423**	**140 400**	**141 335**	**142 231**	**143 100**	**143 938**	**144 761**	**145 566**	**4%**	**4%**	**8%**

Befolkningsutvecklingen i Umeå kommun de kommande tio åren förutspås enligt ovan tabell. Vad som är tydligt är att den största ökningen över de kommande tio åren sker i åldrarna 85–95(+) samt att det sker en minskning i åldersgrupperna 6–15 år. Utifrån fritidsförvaltningens verksamheter driver inte befolkningsprognosen ytterligare behov av kompetens i numerär.

[1] Arbetsmarknadsutsikter – Utvecklingen på arbetsmarknaden i Norrbottens och Västerbottens län i ett framtidsperspektiv
2 Befolkningsprognos Umeå kommun 2024–2036

Kompetensförsörjningsprognos 2026–2036

Diagram 1. Kompetensförsörjningsprognos Umeå kommun 2026–2036

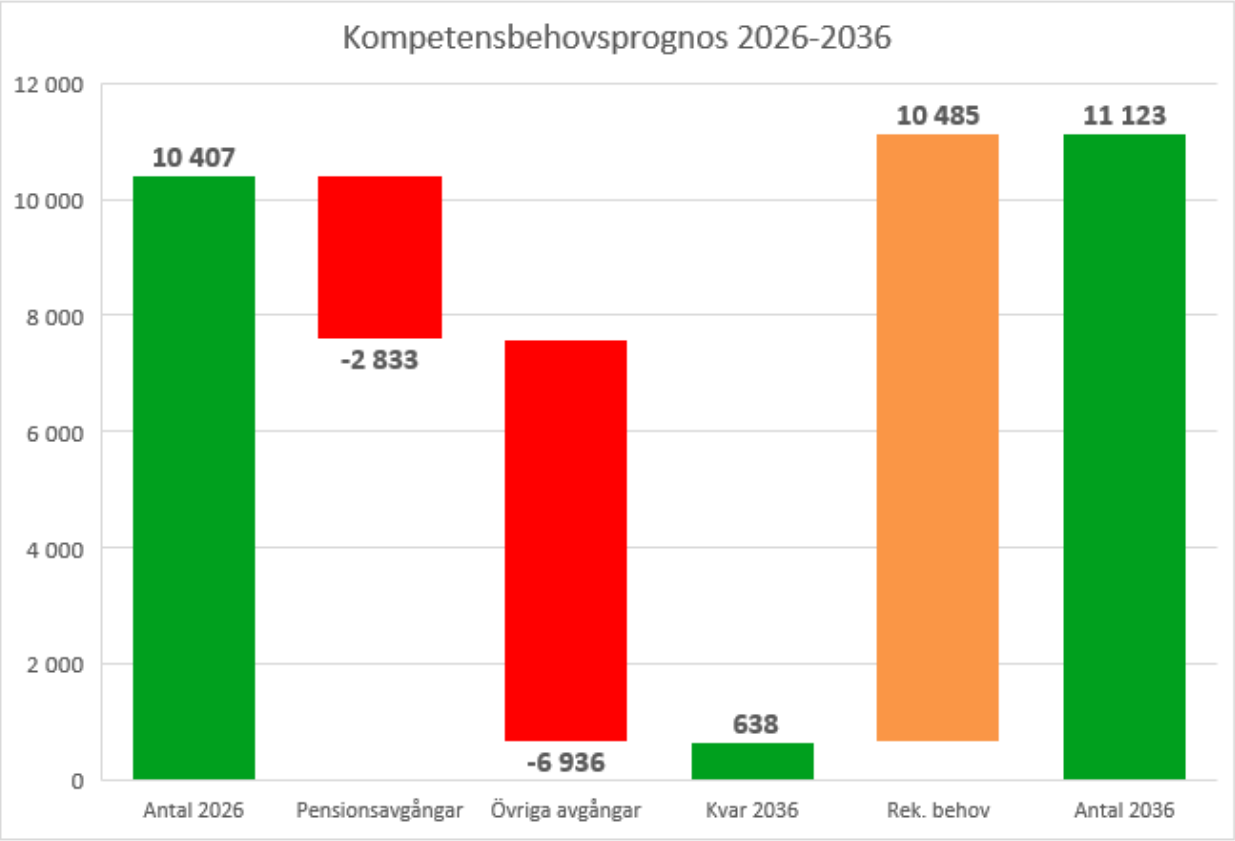

Antalet tillsvidareanställda i Umeå kommun kommer enligt prognos att öka från cirka 10 407 till 11 123 under den närmaste tioårsperioden. Beräknade pensionsavgångar och övrig personalrörlighet medför att 638 av kommunens nuvarande tillsvidareanställda prognosticeras vara kvar i organisationen och att kommunen därmed har ett rekryteringsbehov på 10 485 tillsvidareanställda.

Diagram 2. Kompetensförsörjningsprognos fritidsnämnden 2026–2036

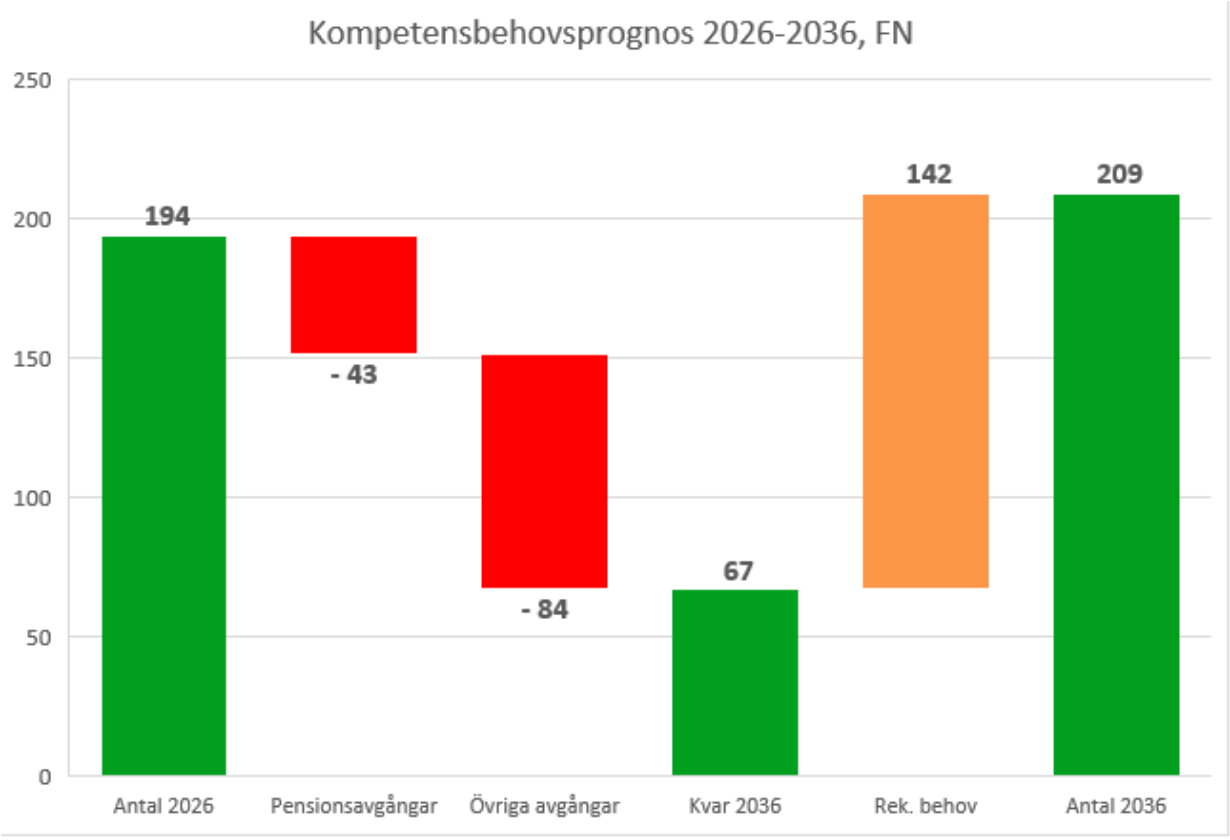

Antalet tillsvidareanställda på fritidsförvaltningen kommer enligt prognos att öka från cirka 194 till 209 under den närmaste tioårsperioden. Detta enligt kompetensbehovsprognos där hänsyn bland annat tas till estimerade utökningar i form av nya verksamheter när Umeå växer. Beräknade pensionsavgångar och övrig personalrörlighet innebär att cirka 65–70 av våra nuvarande tillsvidareanställda är kvar och att fritidsnämnden därmed har ett rekryteringsbehov på cirka 140 tillsvidareanställda under de kommande tio åren.

Inom förvaltningen finns en större andel medarbetare som arbetat länge inom verksamheten. I den gruppen medarbetare är personalomsättningen låg.

En betydande del av rekryteringsbehovet grundar sig dock i en kortare kvarstanning inom fritidsförvaltningen. Det kan bero på flertalet olika anledningar, som exempel lyfts konkurrensen med den privat marknaden både utifrån lönenivå och arbetstidsförläggning samt att direkt kopplade utbildningar idag saknas i upptagningsområdet. Detta medför att personal som rekryteras inom exempelvis Fritid unga söker sig vidare efter en relativt kort tid.

Nuläge och utmaningar

Offentlig sektor brottas med stora utmaningar för framtida kompetensförsörjning. Fritidsförvaltningen har en generellt låg personalomsättning och en hög generell trivsel samt en god arbetsmiljö. Medarbetarenkäten visar årligen att trivseln inom fritidsförvaltningen är hög. Detta visas både med

ett högt deltagande samt ett högt medelresultat, likväl som den årliga uppföljningen av arbetsmiljöarbetet som visar på en god arbetsmiljö för våra medarbetare.

Generellt ser förvaltningen inga större utmaningar i kommande kompetensförsörjning i form av brist på relevant kompetens. Fritidsförvaltningen har över de senaste åren vid rekryteringar haft ett gott kandidatunderlag inför urval vilket också i nuläget visar på en hög attraktivitet för att arbeta på förvaltningen.

De kommande åren ska fritidsförvaltningen fokusera på att behålla befintlig kompetens samt attrahera ny kompetens när rekryteringsbehov uppstår.

Ett arbete pågår inom verksamheterna Bad och Unga för att höja och säkra kompetensnivå då marknaden saknar utbildning som direkt svarar mot några relevanta befattningar. Kompetensnivån säkras och höjs framför allt genom interna utbildningsinsatser.

Uppföljning av kompetensförsörjningsarbetet

För att klara verksamheternas framtida kompetensbehov behöver arbetet ske systematiskt och långsiktigt. Arbetet med uppföljning och analys behöver ske på verksamhetsnivå tillsammans med HR och fackliga parter. Den gemensamma processen bör ligga till grund för förvaltningens aktiviteter för att attrahera och behålla rätt kompetens inom verksamheten.

Modell och strategier

Kommande år beräknas antalet anställda i kommuner och regioner att fortsätta öka, samtidigt som det kommer att vara hård konkurrens om arbetskraften. Umeå kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare som klarar kompetensförsörjningen enligt kommunfullmäktiges sjätte mål. Det är avgörande både för att attrahera och rekrytera framtida medarbetare såväl som för att behålla befintliga medarbetare. Fritidsnämndens strategier för att möta kompetensutmaningen grundas i ARUBA och SKR:s nio strategier.

ARUBA-modellen

ARUBA-modellen är en vedertagen modell som beskriver de olika delarna inom arbetslivs- och kompetensförsörjningscykeln. Akronymen ARUBA står för Attrahera, Rekrytera, Utveckla, Behålla och Avveckla.

Utifrån ovan resonemang och redogörelse kring kvarstanning bland nyrekryteringar ser förvaltningen det som särskilt viktigt att skapa så goda förutsättningar som möjligt för befintlig personal. En god arbetsmiljö och generellt goda förutsättningar tenderar att bidra till en ökad nöjdhet vilket i sin tur direkt påverkar både attraktivitet och vilja att kvarstå i befintlig anställning.

SKR:s nio strategier

I syfte att ge ett tydligare arbetsgivarperspektiv reviderade Sveriges kommuner och regioner (SKR) under våren 2024 de nio framtagna strategierna för att säkra den framtida kompetensförsörjningen. Syftet är att stötta kommunala arbetsgivare i att attrahera, behålla och utveckla medarbetare, hitta nya lösningar och skapa ett hållbart arbetsliv.

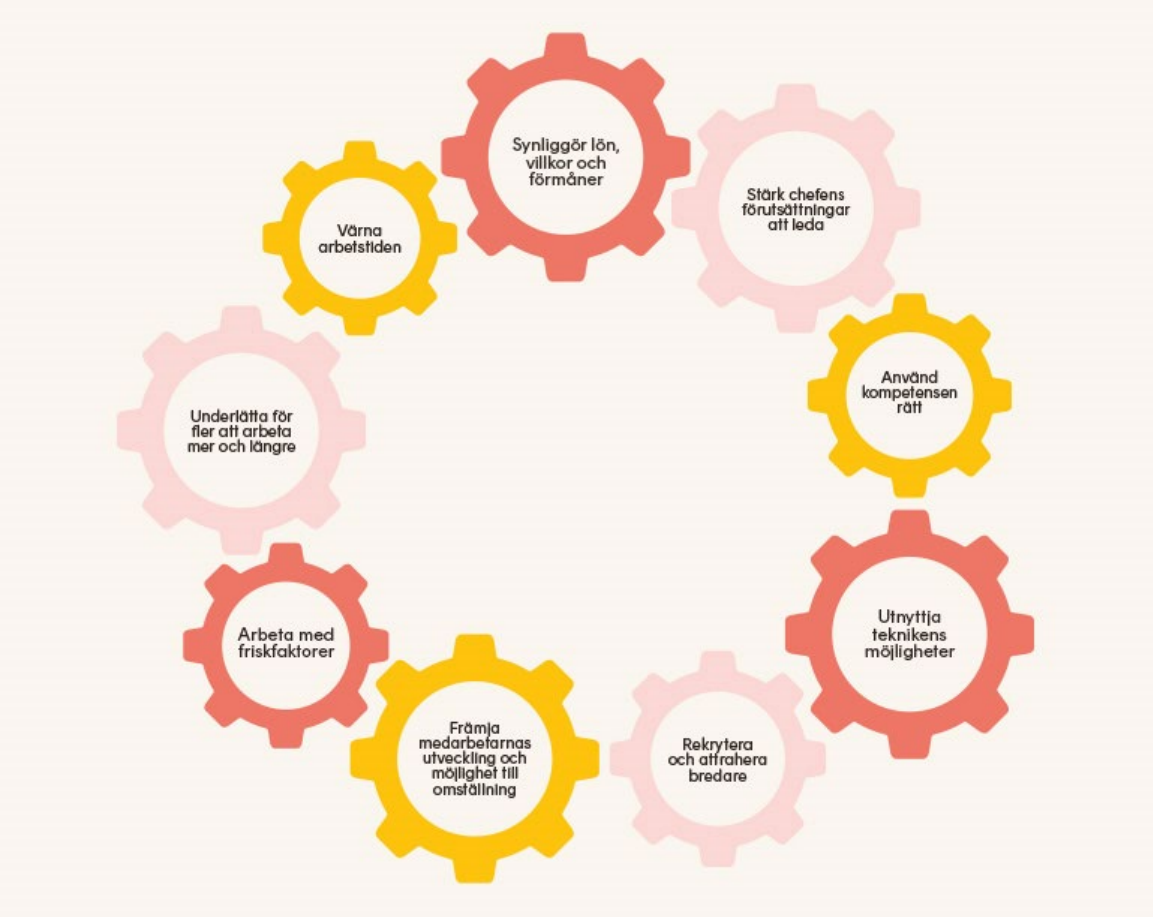

Arbeta med friskfaktorer

I valet av arbetsgivare är två avgörande faktorer bra arbetsmiljö samt balans mellan arbete och fritid. Därför är ett aktivt arbetsmiljöarbete viktigt för att säkra kompetensförsörjningen. Att arbeta systematiskt och långsiktigt, ta hjälp av forskning och arbeta i samverkan med dialog är framgångsrikt för att skapa friska hållbara och attraktiva arbetsplatser.

Underlätta för fler att arbeta mer och längre

Arbetsgivare behöver tillvarata den kompetens som finns inom organisationen för att möta bristen på arbetskraft. Det innebär bland annat att deltidsarbetande i högre grad behöver arbeta heltid samt att fler arbetstagare förlänger arbetslivet.

Värna arbetstiden

Arbetstiden är en av arbetsgivarens viktigaste resurser. Arbetsgivare behöver förlägga arbetstiden på ett så hälsosamt sätt som möjligt för att eftersträva stabilitet och förutsägbarhet.

Synliggör lön, villkor och förmåner

En viktig strategi för att säkra kompetensförsörjningen med hjälp både av befintliga och potentiella arbetstagare är att synliggöra den kommunala verksamhetens förmåner och villkor tillsammans med beskrivningar av våra meningsfulla arbeten.

Stärk chefens förutsättningar att leda

För att i största möjliga mån attrahera och behålla kompetenta, engagerade arbetstagare är det viktigt att ge chefer rätt förutsättningar att leda och styra det dagliga arbetet.

Använd kompetensen rätt

En grundförutsättning för att säkra kompetensförsörjningen är att använda rätt kompetens på rätt plats och vid rätt tid. För att minska behoven av rekryteringar kan arbetsgivaren säkra att arbetstagarna har möjlighet till kompetensutveckling och att arbetstagares kapacitet tillvaratas.

Utnyttja teknikens möjligheter

Digitalisering, automatisering och artificiell intelligens kan erbjuda innovativa lösningar som bidrar till att säkra kompetensförsörjningen inom välfärden. Genom att lära mer om ny teknik och hur den kan implementeras kan arbetsgivaren få stöd för att förbättra kvalitet och effektivitet.

Rekrytera och attrahera bredare

För att bli attraktiv för fler samt bredda rekryteringsbasen kan arbetsgivaren arbeta för att rekrytera från andra branscher och från de som idag står utanför arbetsmarknaden. Detta kan bland annat ske genom att bättre belysa arbetsgivarvarumärket. Det är också viktigt att kravprofiler kontinuerligt uppdateras för att på bästa sätt möta verksamhetens reella behov.

Främja medarbetarnas utveckling och möjlighet till omställning

Verksamheter kan tillsammans med arbetstagare ta sig an nya eller förändrade arbetsuppgifter om möjlighet till utveckling och omställning är goda. Kompetensutveckling genom hela arbetslivet är en förutsättning för engagemang och för att attrahera och behålla rätt kompetens.

Slutsats kompetensförsörjningsplan fritidsnämnden

Analysen av ovan beskrivna förutsättningar och strategier gör gällande att fritidsnämnden endast ser mindre utmaningar kopplat till framtida kompetensförsörjning. Över lag har fritidsnämndens medarbetare och chefer goda förutsättningar för ett välfungerande och systematiskt arbetsmiljöarbete. Chefer har förutsättningar till ett närvarande och engagerat ledarskap med personalgrupper under 30 medarbetare och med ett stöd i sitt arbete. Organisationen upplevs transparent och rättvis där medarbetare över lag har en rimlig arbetsbelastning.

Fritidsnämndens genomgående goda förutsättningar ger både chefer och medarbetare möjligheter att utveckla sina kompetensområden. Detta tillsammans med en intern rörlighet samt en låg personalomsättning ger en sammantagen bild av goda möjligheter att säkra den framtida kompetens som förvaltningen behöver för att erbjuda en aktiv och meningsfull fritid för Umeås invånare.

Riskanalys

Nämnd: Fritidsnämnden
Riskanalys upprättad: 2026-10-21

Internkontrollplan 2027

Fritidsnämnden
Beslutad: 2026-11-18

Steg 1 - Riskinventering ska nämnden vara direkt delaktig i			Steg 2 - Riskvärdering ska nämnden vara direkt delaktig i				Steg 3 - Nämndsansvarig chef tar fram förslag som beslutas av nämnd					
Kontrollområde	Identifierad risk	Nr	Sannolikhet	Konsekvens	Risk-värde	Rekommenderad riskhantering	Nr.	Inriktning för riskhantering från nämnd	Åtgärd	Kostnad	Ansvarig	Återrapporteras
Samverkan mellan förvaltningar och nämnder	Risk för bristande samordning mellan nämnder och förvaltningar vilket kan leda till motstridiga beslut och prioriteringar. Detta kan påverka utveckling, drift och nyttjande av idrotts- och fritidsverksamheter negativt samt minska tillgängligheten för kommunens invånare.	R1	Möjlig	Lindrig	6	Reducera risk	R1	Reducera risk	Genomföra samordningsmöten mellan olika förvaltningar i frågor där beslut i en nämnd påverkar andra nämnder/förvaltningars uppdrag och verksamhet.	0	Fritidsdirektör, verksamhetschefer för Bad, Drift och Unga	Tertialvis
Anläggning och ekonomi	Risk för att stängningar av badanläggningar (planerade/oplanerade) på grund av underhållsskuld kan medföra intäktsbortfall, begränsningar i simundervisning och övrig verksamhet med negativ påverkan på kvalitet och måluppfyllelse.	R2	Sannolik	Kännbar	12	Minimera risk	R2	Minimera risk	Föra kontinuerlig dialog med Fastighet om anläggningarnas status och planering av drift- och underhållsåtgärder för att minimera verksamhetspåverkan. Vid stängningar av badhus beslutas om åtgärder i samverkan med skolan för att begränsa påverkan på simundervisningen. Ekonomiska konsekvenser följs upp tertialvis.	0	Verksamhetschef Bad	Tertialvis
Föreningsbidrag	Risk för att föreningsbidrag används i strid med gällande regelverk eller bidragens syfte vilket kan leda till felaktig användning av kommunens medel och bristande måluppfyllelse.	R3	Möjlig	Lindrig	6	Reducera risk	R3	Reducera risk	Genomföra bidragskontroller enligt rutin samt arbeta efter den handlingsplan som är framtagen för att säkerställa att medlen används enligt gällande regelverk och beslutat ändamål.	0	Verksamhetschef FB/stab	Tertial 3
Klimatförändringar	Risk för att klimatförändringar samt otillräckligt beaktande av hållbarhetsaspekter i verksamhet och anläggningar leder till försämrade förutsättningar för föreningsliv, ökad klimatpåverkan och minskad långsiktig hållbarhet.	R4	Sannolik	Lindrig	8	Reducera risk	R4	Reducera risk	Säkerställa att hållbarhets- och klimataspekter beaktas vid beslut, investeringar och utveckling av anläggningar och verksamheter.	0	Verksamhetschef Bad och Drift	Tertial 3

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2026-11-06

Fritidsnämnden

Diarienr: FN-2026/00048

Kvalitetsdeklarationer och servicenivåer 2027

Förslag till beslut
Fritidsnämnden beslutar

att fastställa kvalitetsdeklarationer 2027 för Bad, Drift, Föreningsbyrån och Unga.

att fastställa servicenivåer 2027 för Bad.

att fastställa servicenivåer 2027 för Drift.

Ärendebeskrivning
För att tydliggöra utförandet av fritidsnämndens grunduppdrag finns kvalitetsdeklarationer för respektive verksamhet. Kvalitetsdeklarationerna beskriver vilken service och kvalitet kommuninvånare kan förvänta sig av verksamheterna.

För att ytterligare konkretisera innehållet i kvalitetsdeklarationerna har förvaltningen tagit fram kompletterande servicenivåer för verksamhetsområdena Bad och Drift. Servicenivåerna beskriver bland annat omfattning och tillgänglighet i verksamheterna såsom öppettider, säsongslängder och andra serviceåtaganden som är av betydelse för invånarna.

Genom att fastställa servicenivåer skapas tydligare förväntningar på verksamheternas leverans samtidigt som förutsättningarna stärks för en systematisk uppföljning av kvalitet och måluppfyllelse. Servicenivåerna utgör därmed ett stöd för såväl styrning och prioritering som dialog med kommuninvånare och andra berörda intressenter.

Beslutsunderlag
Kvalitetsdeklarationer 2027 för Bad, Drift, Föreningsbyrån och Unga

Servicenivåer Bad:
Navet 2027, Obbolabadet 2027, Storsjöhallen bad och gym 2027, Sävar simhall 2027, Umelagun 2027 och Vallabadet 2027

Tjänsteskrivelse

Dnr: FN-2026/00048

Servicenivåer Drift:
Bräntberget 2027, idrottsanläggningar 2027-2028, isbanor 2027, konstgräsplaner 2027, materialuthyrning 2027, Nolia ishall och bandybana 2027, Nydalafältet 2027, skidspår 2027 och strandbad, friluftsliv och bryggor 2027

Beredningsansvariga

Åsa Säfsten Boman, verksamhetschef Bad
Anders Linder, verksamhetschef Drift
Matilda Tapani, verksamhetschef Unga
Monica Svonni, verksamhetschef Föreningsbyrå/stab

Beslutet ska skickas till

Verksamhetschefer och enhetschefer på Fritid
Kommunikatörer Fritid
Föreningsbyrån bokning

Monica Svonni
Stf. fritidsdirektör

Kvalitetsdeklaration Fritid bad

Vårt uppdrag

Vårt uppdrag är att erbjuda Umeås invånare ett rikt, jämlikt, jämställt och hållbart fritidsutbud, där barn och ungas delaktighet och möjlighet till utveckling har en särställning.

Nämnden har i uppdrag att erbjuda Umeås invånare badupplevelser, friskvård samt ansvara för simundervisning för grundskoleelever i årskurs 3.

Vi lovar att

- möjliggöra ett jämlikt fritidsutbud
- erbjuda simundervisning
- möjliggöra badupplevelser
- erbjuda friskvård
- fördela, boka och ge tillträde till lokaler och anläggningar
- drifta lokaler och anläggningar för idrotts- och fritidsaktiviteter.

Vi vill bli bättre

Vi vill gärna att du framför synpunkter och utvecklingsförslag. Du kan lämna dina synpunkter direkt till personalen eller via kommunens webb.

Dialog och synpunkter

Vill du veta mer?

Läs mer om vår verksamhet på www.umea.se/bad.

Fastställd

Fastställd av fritidsnämnden 2026-11-18.

Kvalitetsdeklaration Fritid drift

Vårt uppdrag

Vårt uppdrag är att erbjuda Umeås invånare ett rikt, jämlikt, jämställt och hållbart fritidsutbud, där barn och ungas delaktighet och möjlighet till utveckling har en särställning.

Nämnden ansvarar för skötsel och uthyrning av idrotts- och fritidsanläggningar, både för elit- och breddidrott. I uppdraget ingår även skötsel av friluftsområden samt fiskefrämjande åtgärder.

Vi lovar att

- ge tillträde till lokaler och anläggningar
- möjliggöra ett jämlikt fritidsutbud
- samverka med andra aktörer för att möjliggöra större evenemang
- skapa förutsättningar för kostnadsfria aktiviteter riktade till barn och unga
- sköta driften av lokaler och anläggningar för idrotts- och fritidsaktiviteter
- sköta driften av friluftsliv, spontanytor och rekreation.

Vi vill bli bättre

Vi vill gärna att du framför synpunkter och utvecklingsförslag. Du kan lämna dina synpunkter direkt till personalen eller via kommunens webb.

Dialog och synpunkter

Vill du veta mer?

Läs mer om vår verksamhet på Umeå kommuns webbplats.

Fastställd

Fastställd av fritidsnämnden 2026-11-18.

Kvalitetsdeklaration Föreningsbyrån

Vårt uppdrag

Vårt uppdrag är att erbjuda Umeås invånare ett rikt, jämlikt, jämställt och hållbart fritidsutbud, där barn och ungas delaktighet och möjlighet till utveckling har en särställning.

Nämnden har det samlade ansvaret för handläggning av kommunens föreningsbidrag samt ett särskilt uppdrag att stödja föreningslivet och främja det ideella engagemanget.

Vi lovar att

- möjliggöra ett jämlikt fritidsutbud
- handlägga kommunens föreningsbidrag
- erbjuda rådgivning och samverkan kring föreningsfrågor
- handlägga ansökningar om lotteritillstånd
- fördela, boka och ge tillträde till lokaler och anläggningar.

Vi vill bli bättre

Vi vill gärna att du framför synpunkter och utvecklingsförslag. Du kan lämna dina synpunkter direkt till personalen eller via kommunens webb.

Dialog och synpunkter

Vill du veta mer?

Läs mer om vår verksamhet på Umeå kommuns webbplats.

Fastställd

Fastställd av fritidsnämnden 2026-11-18.

Kvalitetsdeklaration Fritid unga

Vårt uppdrag

Vårt uppdrag är att erbjuda Umeås invånare ett rikt, jämlikt, jämställt och hållbart fritidsutbud, där barn och ungas delaktighet och möjlighet till utveckling har en särställning.

Nämnden erbjuder fritidsaktiviteter och inkluderande mötesplatser för unga, liksom för vuxna med funktionsnedsättning.

Ungdomsverksamheten vänder sig till åldern 13–25 år med fokus på elever på högstadiet och unga i gymnasieåldern.

Verksamheten för vuxna med funktionsnedsättning, Fritid för alla (FFA), riktar sig till målgrupp 20 år och uppåt.

Vi lovar att

- möjliggöra ett jämlikt fritidsutbud
- utgå från målgruppens självupplevda behov i planering av verksamheten
- skapa förutsättningar för målgruppens delaktighet och möjlighet till medskapande
- erbjuda trygga och drogfria mötesplatser
- erbjuda lovaktiviteter för målgruppen unga
- erbjuda kostnadsfria aktiviteter för målgruppen unga
- erbjuda fritidsaktiviteter till låg eller ingen kostnad för målgruppen inom Fritid för alla
- samverka med andra aktörer såsom exempelvis skola, socialtjänst, polis, föreningar och studieförbund i syfte att nå våra mål.

Vi vill bli bättre

Vi vill gärna att du framför synpunkter och utvecklingsförslag. Du kan lämna dina synpunkter direkt till personalen eller via kommunens webb.

Dialog och synpunkter

Vill du veta mer?

Läs mer om vår verksamhet på webben.

Fritidsgårdar och ungdomens hus: www.umea.se/ung

Fritid för alla: www.umea.se/fritidforalla

Fastställd

Fastställd av fritidsnämnden 2026-11-18.

Servicenivåer Navet

Navet är en badanläggning som innefattar upplevelsebad med rutschbanor, motionsbassäng, hoppbassäng, multibassäng samt Pluppbassängen som är en grund bassäng för de yngsta. Navet erbjuder även relaxavdelning, gruppträningsaktiviteter samt en servering med mat och fika. Under all tid då anläggningen är tillgänglig för allmänhet och skola finns livräddningskunnig badpersonal i anläggningen.

Öppettider

Följande öppettider gäller under höst- och vårtermin med undantag för vissa avvikande öppettider, till exempel vid tävlingar, events eller högtider. För entré 06.30–08.00 samt 19.00–19.30 krävs ett Navetkort eller klippkort. Tidig entré sker via relaxavdelningen.

Motionssim i 50-metersbassängen och öppettider i bubbelpoolen

- Vardagar: 06.30–20.00
- Helger: 09.00–18.00

Upplevelsebad och vattenrutschkanor

- Vardagar: 13.00–19.00
- Helger: 09.00–18.00
- Skollov: 09.00–18.00

Pluppbassängen (barnbassäng)

- Vardagar: 08.00–20.00
- Helger: 09.00–18.00

Relaxavdelningen

- Vardagar: 13.00–19.00
- Helger: 13.00–18.00

Relaxavdelningens omklädningsrum stänger 30 minuter efter öppethållandets slut.

Receptionen

- Vardagar: 08.00–19.00
- Helger: 09.00–18.00

Restaurangen

- Vardagar: 08.00–19.00. varm mat 11.00–18.00
- Helger: 10.00–18.00, varm mat 11.00–17.00

Avvikelser i förhållande till servicenivåer

Anläggningen följer rutiner för svensk standard för bad vilket innebär att vattenrening, badbevakning samt lokalvård sker regelbundet dagligen och skapar en trygg vistelse för besökarna.

Reningsverk och bassänger kräver regelbunden service och underhåll. Vissa åtgärder kräver att hela eller delar av anläggningen är stängd under tiden. Detsamma gäller vid oförutsedda händelser.

Vid avvikelser gällande tillgång till anläggningen meddelas detta till skola, föreningar och allmänhet i så god tid som möjligt.

Navet är huvudarena för simtävlingar i Umeå kommun vilket innebär att det under dessa dagar inte finns tillgång till motionsbanor för allmänheten. Tävlingar förläggs i största möjliga mån till helger.

Förberedelser inför tävling sker på fredagseftermiddagar vilket kan innebära att endast 25-metersbanor finns tillgängliga dessa dagar.

Fastställd av fritidsnämnden 2026-11-18

Servicenivåer Obbolabadet

Obbolabadet är en tempererad utomhusanläggning som är öppen sommartid. Det finns en 25-metersbassäng och en barnbassäng. Anläggningen är öppen måndag till söndag med tid både för allmänt bad och motionssim.

Under all tid då badet är öppet för allmänhet finns livräddningskunnig badpersonal i anläggningen.

Öppettider

Obbolabadet har öppet under grundskolans sommarlov, från 10 juni till och med helgen innan skolan börjar igen.

Måndag–söndag: 11–17 (avvikande öppettider midsommarhelgen).

Avvikelser i förhållande till servicenivåer

Anläggningen följer rutiner för svensk standard för bad vilket innebär att vattenrening, badbevakning samt lokalvård sker regelbundet dagligen och skapar en trygg vistelse för besökarna.

Reningsverk och bassänger kräver regelbunden service och underhåll. Vissa åtgärder kräver att hela eller delar av anläggningen behöver hållas stängd under tiden. Detsamma gäller vid oförutsedda händelser.

Fastställd av fritidsnämnden 2026-11-18

Servicenivåer Storsjöhallen bad och gym

På Storsjöhallen Aquarena finns en 25-metersbassäng, bubbelpool, rutschbanor, spacebowl samt djungelpool som är en grund bassäng för de yngsta. Utöver simhall finns också ett gym samt gruppträning. Storsjöhallen erbjuder simskola för barn samt möjlighet att boka anläggningen för kalas och event.

Under all tid då anläggningen är tillgänglig för skola och allmänhet finns livräddningskunnig badpersonal i anläggningen.

Öppettider

Simhallen och upplevelsebadet

- Måndagar: stängt (djungelpoolen är öppen, se separata öppettider)
- Tisdagar–fredagar: 15.00–19.00
- Lördagar–söndagar: 11.00–16.00. Klockan 16.00–20.00 endast för bokningar.

Djungelpoolen (barnpool)

- Måndagar: 10.00–19.00
- Tisdagar–fredagar: 10.00–15.00
- Lördagar–söndagar: 11.00–16.00

Djungelpoolen är alltid öppen när upplevelsebadet är öppet. När upplevelsebadet är stängt är även vattenrutschkanorna i badhuset stängda.

Motionssimning

- Måndagar: 10.00–15.00, 20.00–21.00
- Tisdagar–torsdagar: 06.15–08.00, 10.00–15.00, 20.00–21.00
- Fredagar: 10.00–14.00

Måndagar–torsdagar klockan 10–15 och fredagar klockan 10–14 är endast en bana öppen för motionssim, övriga banor i bassängen används för skolornas simundervisning.

Skollov och helgdagar: Avvikande öppettider för motionssim.

Gymmet och Bunkern

- Öppet alla dagar klockan 05.00–24.00

Receptionen

- Måndagar–fredagar: 10.00–21.00
- Lördagar–söndagar: 10.30–16.00

Restaurangen och kaféet

- Måndagar–fredagar: 11.00–18.00
- Lördagar–söndagar: 11.00–16.00

Avvikelser i förhållande till servicenivåer

Anläggningen följer rutiner för svensk standard för bad vilket innebär att vattenrening, badbevakning samt lokalvård sker regelbundet dagligen och skapar en trygg vistelse för besökarna.

Reningsverk och bassänger kräver regelbunden service och underhåll. Vissa åtgärder kräver att hela eller delar av anläggningen behöver vara stängd under tiden. Detsamma gäller vid oförutsedda händelser.

Fastställd av fritidsnämnden 2026-11-18

Servicenivåer Sävar simhall

Sävar simhall är en badanläggning som innefattar en 16 meter lång motionsbassäng med kombinerad djup och grund del, en trampolin och bubbelpool. Utöver simhall finns också ett gym samt gruppträning. Sävar simhall erbjuder simskola för barn.

Under all tid då simhallen är öppen för skola och allmänhet finns livräddningskunnig badpersonal i anläggningen.

Sävar simhall är stängd under sommaren men gym och gruppträning är öppet hela året.

Öppettider

Bad och motionssim

Följande öppettider gäller inte under skollov, röda dagar eller perioden maj till augusti.

Måndagar

- 07.00–09.00: motionssim (ingen badbevakning)
- 09.00–11.30: familjebad, barn 0–6 år (badbevakning)
- 17.00–20.00: allmänhetens bad (badbevakning)

Tisdagar

- 07.00–09.00: motionssim (ingen badbevakning)
- 17.00–20.00: allmänhetens bad (badbevakning)

Onsdagar

- 17.00–20.00: allmänhetens bad (badbevakning)

Torsdagar

- 18.00–20.00: motionssim (ingen badbevakning)

Fredagar

- 15.00– 20:00: allmänhetens bad (badbevakning)

Lördagar

- 11.00–12.00: motionssim, en bana öppen (ingen badbevakning)

- 11.00–15.00: allmänhetens bad (badbevakning)

Söndagar

- 11.00–12.00: motionssim, en bana öppen (ingen badbevakning)
- 11.00–15.00: allmänhetens bad (badbevakning)

Gymmet

Öppet alla dagar klockan 05.00–22.00.

Receptionen

Vid avvikande öppettider följer receptionen öppettider för bad och motionssim.

- Måndagar: 07.00–20.00
- Tisdagar: 07.00–20.00
- Onsdagar: 08.00–20.00
- Torsdagar: 11.00–20.00
- Fredagar: 08.00–20.00
- Lördagar och söndagar: 11.00–15.00

Avvikelser i förhållande till servicenivåer

Anläggningen följer rutiner för svensk standard för bad vilket innebär att vattenrening, badbevakning samt lokalvård sker regelbundet dagligen och skapar en trygg vistelse för besökarna.

Reningsverk och bassänger kräver regelbunden service och underhåll. Vissa åtgärder kräver att hela eller delar av anläggningen behöver vara stängd under tiden. Detsamma gäller vid oförutsedda händelser.

Fastställd av fritidsnämnden 2026-11-18

Servicenivåer Umelagun

Umelagun är en tempererad utomhusanläggningen som är öppen sommartid. Det finns en 25-metersbassäng, bubbelpooler, rutschbanor, spraypark med mera. Anläggningen är öppen måndag till söndag med tid både för allmänt bad och motionssim.

Under all tid då anläggningen är öppen för allmänhet finns livräddningskunnig badpersonal på plats.

Öppettider

Umelagun har öppet under grundskolans sommarlov, från 10 juni till och med helgen innan skolorna börjar igen.

- Badet: 10.00–19.00, midsommarafton och midsommardagen 10.00–13.00
- Receptionen: 10.00–18.00
- Restaurangen: 10.00–18.00
- Omklädningsrummen: 10.00–18.00

Avvikelser i förhållande till servicenivåer

Anläggningen följer rutiner för svensk standard för bad vilket innebär att vattenrening, badbevakning samt lokalvård sker regelbundet dagligen och skapar en trygg vistelse för besökarna.

Reningsverk och bassänger kräver regelbunden service och underhåll. Vissa åtgärder kräver att hela eller delar av anläggningen behöver vara stängd under tiden. Detsamma gäller vid oförutsedda händelser.

Fastställd av fritidsnämnden 2026-11-18

Servicenivåer Vallabadet

Vallabadet är en badanläggning som innefattar en 16 meter lång motionsbassäng med kombinerad djup och grund del, barnbassäng samt bubbelpool. Det erbjuds också vattenträning i olika former och simskola för barn. Det finns även utomhusbassänger som är öppna sommartid.

Under all tid då simhallen är öppen för skola och allmänhet finns livräddningskunnig badpersonal i anläggningen.

Under sommartid då utomhusbadet är öppet håller inomhusbassängen stängt, men öppnar inomhus om det är kallt och blåsigt eller vid åska.

Öppettider inomhusbadet

Ordinarie öppettider 1 september–31 maj. Skollov och röda dagar kan innebära avvikande tider. Observera att bassäng, bastu och kassa stänger 30 minuter före öppethållandets slut. Dagar då badbevakning saknas måste badande var fyllda 18 år eller åtföljas av vuxen person.

Måndagar

- 07.00–09.00: motionssim/hydrohex (ingen badbevakning)
- 09.00–13.00: familjebad (bubbelpool och barnpool, dusch och bastu, ingen badbevakning)
- 17.00–20.00: allmänhetens bad (badbevakning)

Tisdagar

- 07.00–8.30: motionssim (ingen badbevakning)
- 09.00-13.00: familjebad (bubbelpool och barnpool, dusch och bastu, ingen badbevakning)
- 11.00–12.00: motionssim/hydrohex (ingen badbevakning)
- 17.00–20.00: allmänhetens bad (badbevakning)

Onsdagar

- 07.00–8.30: motionssim/hydrohex (ingen badbevakning)
- 9.00–13.00 familjebad (bubbelpool och barnpool, dusch och bastu, ingen badbevakning)
- 11.00–12.00: motionssim/hydrohex (ingen badbevakning)

Torsdagar

- 07.00–8.30: motionssim/hydrohex (ingen badbevakning)
- 11.00–12.00: motionssim/hydrohex (ingen badbevakning)
- 17.00–20.00: familjebad (endast barnpool och bubbelpool, dusch och bastu, ingen badbevakning)

Fredagar

- 07.00–8.30: motionssim/hydrohex (ingen badbevakning)
- 11.00–12.00: motionssim/hydrohex (ingen badbevakning)
- 16.00–19.00 allmänhetens bad (alla bassänger, badbevakning)

Lördagar

- 9.00–10.00: motionssim (ingen badbevakning)
- 10.00–15.00: allmänhetens bad (alla bassänger, badbevakning)

Söndagar

- 10.00–15.00: allmänhetens bad

Öppettider utomhusbadet

Vallabadet har öppet utomhus under grundskolans sommarlov, från 10 juni till och med helgen innan skolan börjar igen.

- Alla dagar: 10.00–16.00
- Motionssim: 10.00–11.00

Stängt midsommarafton och midsommardagen.

Avvikelser i förhållande till servicenivåer

Anläggningen följer rutiner för svensk standard för bad vilket innebär att vattenrening, badbevakning samt lokalvård sker regelbundet dagligen och skapar en trygg vistelse för besökarna.

Reningsverk och bassänger kräver regelbunden service och underhåll. Vissa åtgärder kräver att hela eller delar av anläggningen behöver vara stängd under tiden. Detsamma gäller vid oförutsedda händelser.

Fastställd av fritidsnämnden 2026-11-18

Servicenivåer Bräntberget

Bräntberget sköts i samarbete med Umeå-Holmsund skidklubb (UHSK). Backen har en fallhöjd på 47 meter och längsta nedfarten är 320 meter. Backen passar utmärkt för barnfamiljer, skolor, föreningar och andra.

Vi erbjuder

- utförsåkning
- pulkaåkning i pulkabacke
- fun park
- två knappliftar
- sju grillplatser
- två toaletter, WC samt TC
- downhill-cykling
- avgiftsbelagd parkering
- utegym

Öppettider under säsong

Hitta alla öppettider på UHSK:s webbplats.

För mer information om backen, ring till liftstugan på Bräntberget på telefon 090-16 16 48.

Vi lovar

- att hålla backen öppen dagtid för skolans bokningar när de har bokat anläggningen med minst fem dagars varsel
- att preparering av backen sker vid snöfall och efter behov
- att ved körs ut varje vecka under säsong men eftersom vedtillgången är begränsad rekommenderas besökare att ta med egen ved eller grillkol.

Avvikelser i förhållande till servicenivåer

Avvikelser i förhållande till servicenivåer och öppettider kan ske

- vid ogynnsam väderlek
- vid maskinhaveri
- vid sjukdom
- om temperaturen är -20 eller kallare.

Anläggningens drift

Fritidsförvaltningen ansvarar för drift och underhåll av anläggningen samt bemanning av lift vid skolbokningar. Kvällar, helger och lov bedrivs verksamheten av UHSK. Klubben sköter även snötillverkningen.

Fastställd av fritidsnämnden 2026-11-18

Servicenivåer idrottsanläggningar

Idrottsanläggningar/lokaler: säsongslängder och öppettider med reservation för väderförhållanden som kan påverka säsongsstart, säsongsavslut med mera.

Under högtider kan öppethållanden ändras, se webbsida för mer information. Vid större arrangemang kan anläggningarna stängas för allmänheten.

Anläggning	Delanläggning	Verksamhetsperiod (säsongsindelning)	Dag	Öppethållande
Nolia idrottscentra Ishallar	Ishall 1	Vecka 35–13	Måndag–torsdag Fredag Lördag Söndag	8.00–23.00 8.00–22.00 8.00–20.00 8.00–22.00
	Ishall 2	Vecka 36–13		
Nolia idrottscentra Bandybana och fotbollsytor	Bandybana	Vecka 45–10	Måndag–torsdag Fredag Lördag Söndag	8.00–22.00 8.00–20.00 10.00–18.00 10.00–19.00
	Konstgräsplan	Vecka 14–42 Sommaröppettider söndagar vecka 21–34	Måndag–torsdag Fredag Lördag Söndag	8.00–22.30 8.00–21.00 9.00–18.00 9.00–21.00
Nolia arena	Fotbollshall	Vecka 30–26 (med undantag för vecka 1–13) Sommaröppettider vecka 21–34	Måndag–torsdag Fredag Lördag Söndag	8.00–22.30 8.00–21.00 8.00–18.00 8.00–21.00
		Vecka 1–13	Måndag–torsdag Fredag Lördag Söndag	07.00–23.00 07.00–21.00 07.00–20.00 07.00–22.00
	Multihall	Vecka 30–26 Sommaröppettider vecka 21–34	Måndag–torsdag Fredag Lördag Söndag	8.00–22.30 8.00–21.00 10.00–19.00 10.00–21.00

Nolia idrottscentra Friidrottshall		Vecka 30–26 Sommaröppettider vecka 21–34	Måndag–torsdag Fredag Lördag Söndag	8.00–22.30 8.00–19.00 8.00–18.00 8.00–21.00
Nolia idrottscentra Tennishall		Vecka 30–26 Sommaröppettider vecka 21–34	Måndag–torsdag Fredag Lördag Söndag	8.00–22.00 8.00–19.00 9.00–18.00 9.00–21.00
Campus friidrottsarena	Friidrottsarena med utrustning	Vecka 20–39	Måndag–torsdag Fredag Lördag Söndag	6.00–22.00 6.00–21.00 8.00–18.00 8.00–21.00
	Endast löpning	Vecka 40–ca 44 (endast allmänhetens tider)		
Visionite arena	A-hallen	Vecka 32–17	Måndag–fredag Lördag Söndag	8.00–22.30 8.00–20.00 8.00–21.30
	B-hallen	Vecka 36–13	Måndag–fredag Lördag Söndag	7.00–22.15 8.15–19.45 8.15–21.15
Umeå Energi Arena	Sol, konstgräsplan	Vecka 10–45	Måndag–torsdag Fredag Lördag Söndag	8.00–22.30 8.00–21.00 8.30/9.00– 18.30/19.00 8.30/9.00–21.00
	Vind och vatten	Vecka 34–25 Sommaröppettider vecka 26–33	Måndag–torsdag Fredag Lördag Söndag	8.00–22.30 8.00–21.00 10.00–18.30 10.00–21.00

Ickesäsong – anläggningar/lokaler

Under ickesäsong kan anläggningarna/lokalerna nyttjas för alternativ verksamhet.

Nolia IC sommaröppettider

Sommaröppettider gäller vecka 21–34 med undantag för vecka 27–29 då det är stängt.

- Måndag–torsdag: 8.00–22.00
- Fredag: 8.00–21.00
- Lördag: 10.00–18.00
- Söndag: 10.00–19.00

Fastställd av fritidsnämnden 2026-11-18

Servicenivåer isbanor

Totalt sköter fritidsförvaltningen cirka 50 isbanor varav 7 med sarg. Uppspolning påbörjas i december om vädret tillåter. Säsongen pågår så länge vädret tillåter, dock längst till och med vecka 10.

Vardagar

Måndag till fredag, helgfri vardag, skottas alla isbanor innan klockan 16. Isarna spolas när vädret tillåter och vid behov.

Helg

På helgen snöröjs prioriterade isbanor. Nolia bandybana har högst prioritet.

De här isbanorna snöröjs i mån av tid utan prioriteringsordning:

- Sandaliden
- Böleängsparken
- Östtegsskolan
- Ersdungen
- Östra Ersbodaskolan
- Umedalens IP
- Grubbeskolan
- Maja Beskow
- Mariebergsskolan
- Linblomman
- Sjöfruskolan

Uppdatering skötsel

Så fort vi skottat/spolat en isbana kommer det att uppdateras i Fritidsappen samt i service- och bokningsguiden där det också går att prenumerera på sms vid skötsel. Se mer information på Umeå kommuns webbplats.

Avvikelser i förhållande till servicenivåer

Avvikelser i förhållande till servicenivåer och öppettider kan ske

- vid ogynnsam väderlek
- vid maskinhaveri
- vid sjukdom.
- om temperaturen är -25 eller kallare.

Fastställd av fritidsnämnden 2026-11-18

Servicenivåer konstgräsplaner

Fritidsförvaltningen sköter totalt 17 konstgräsplaner.

Konstgräsplanen på Umeå Energi Arena är Umeå kommuns matcharena och har en egen skötselplan, utrustning och säsongslängd.

Skötsel

11-mannaplanerna sladdas och städas i genomsnitt två gånger per vecka under säsong. De mindre planerna en gång per vecka.

Samtliga planer sköts enligt leverantörens skötselanvisningar på respektive plan.

Utrustning

Ett kombimål 5/7 räknas som ett 7-mannamål och ett 5-mannamål.

	Hörn-flaggor	Match-klocka	Läktare	Kiosk	Omklädnings-rum	Tv-torn	11-mannamål	7-mannamål	5-mannamål
Ålidhem	X	X	X		X		4	6	6
Grubbevallen	X	X	X	X	X		4	6	6
Nolia konstgräs	X	X	X	X	X	X	4	4	–
Fotbollshall	X	X			X		4	–	–
Tegstunet 11-manna	X	X	X	X	X		4	6	6
Tegstunet 7-manna	X			X	X		–	6	4
Skogsvallen	X	X		X			4	6	6
Nordahlsvallen	X	X	X	X	X		2	6	6
Storsjöarena konstgräs	X	X	X	X	X		4	6	6
Ersäng	X						–	2	4
Ersmark	X						–	2	4
Carlshöjd	X						–	2	2
Carlslund	X	X			X		4	6	6
Sjöfruskolan	X				X		–	2	4

	Hörn-flaggor	Match-klocka	Läktare	Kiosk	Omklädnings-rum	Tv-torn	11-mannamål	7-mannamål	5-mannamål
Östra Ersboda	X	X	X		X		4	6	6
Ekvägen								2	4

Säsongslängd

Skottning påbörjas vecka 11 på Tegstunet 11-manna, Holmsund och Carlslund. Dessa planer kommer kontinuerligt att skottas vid snöfall. Övriga planer skottas enligt prioriteringsordningen nedan:

- Skogsvallen, Grubbevallen och Nordahlsvallen
- Ålidhem, Ersmark och Östra Ersboda
- Sjöfruskolan, Ersäng, Ekvägen och Tegstunet 7-manna

Nolia konstgräs och Carlshöjd är isbanor under vintern så de skottas inte.

Vecka 44 påbörjas stängning av alla fotbollsplaner/skolidrottsplatser i Umeå kommun vilket innebär att målen plockas bort. Vid snöfall på hösten skottas inte fotbollsplanerna.

Att planerna skottas innebär inte att de är garanterat spelbara utan det beror helt på vädret när de går att nyttja.

Avvikelser i förhållande till servicenivåer

Avvikelser i förhållande till servicenivåer och öppettider kan ske

- vid ogynnsam väderlek
- vid maskinhaveri.

Fastställd av fritidsnämnden 2026-11-18

Servicenivåer materialuthyrning

Föreningar, kranskommuner och Umeå kommuns egna verksamheter kan hyra utrustning samt annat material och debiteras utifrån beslutad taxa.

Uthyrning till privatpersoner är inte möjlig.

Kommunikation

Bokning av material sker genom mejl till fritiddrift@umea.se eller via telefon 090-16-54 10. Telefontid mellan klockan 08.00 och 11.00 på vardagar.

Material

Mycket av materialet är i äldre skick men gås igenom mellan varje uthyrning och hyrs endast ut om det är brukbart.

Material som hyrs ut finns på Umeå kommuns webbplats.

Utlämning

Utlämning sker i samråd med den som bokat. Allt material hämtas på Strömvägen 4. Det finns ingen utkörningstjänst. Vi kan inte lova att någon finns på plats för att lämna ut material om man inte kommit överens om en tid.

Fastställd av fritidsnämnden 2026-11-18

Servicenivåer Nolia ishall och bandybana

Nolia ishall består av två inomhusisar, en konstfrusen utomhusis och/eller en konstgräsplan (beroende på säsong). Verksamheter i anläggningen ska dela på de 12 omklädningsrum som finns i byggnaden. Det innebär att under fotbollssäsongen så har fotbollen tillgång till fyra omklädningsrum samt ett domarrum och ishallarna har tillgång till resterade åtta omklädningsrum samt ett domarrum (det vill säga fyra omklädningsrum per ishall).

Under bandysäsongen har bandyn tillgång till fyra omklädningsrum samt ett domarrum. Ishallarna har tillgång till fyra omklädningsrum var och delar på ett domarrum.

Vid bokning av istid i ishall har man tillgång till ett omklädningsrum vid bokning för träning och två omklädningsrum samt ett domarrum vid matchbokning. Omklädningsrummet öppnas med hjälp av tagg. Tagg kvitteras ut mot en avgift på Gammlia idrottscentrum.

Vid behov, kontakta idrottsplatsarbetare genom att ringa 070-655 23 20.

Vid cuper

Vid cuper/tävlingar finnstillgång till åtta omklädningsrum samt två domarrum om inte bandyn har match, då finns endast ett domarrum tillgängligt. Spolschema för isarna görs tillsammans med arrangör.

Spolning av isar

Ishallarna spolas inför varje bokning, om Fritid drift anser att behov finns, förutom när det är hockeyskola/skridskoskola eller allmänhetens åkning som tränat innan. Isvård görs minst två gånger i veckan. Bandybanan spolas inför varje bokning om Fritid drift anser att behov finns. Isvård sker beroende på väder, dock minst en gång i veckan.

Säsongslängd

- Ishall 1: vecka 35–13
- Ishall 2: vecka 36–13
- Bandybana: vecka 45–10. Begränsad tillgänglighet under Rally-VM.

Avvikelser i förhållande till servicenivåer

Avvikelser i förhållande till servicenivåer och öppettider kan ske

- vid maskinhaveri
- vid problem med kylanläggning
- vid ogynnsam väderlek.

Fastställd av fritidsnämnden 2026-11-18

Servicenivåer Nydalafältet

Fältet klipps dagligen med gräsklipparrobot beroende på behov.

Fotboll

Umeå kommun tillhandahåller en kombinerad 11- och 7-mannaplan samt märker ut fotbollsplaner vid bokning. Umeå kommun tillhandahåller 11-mannamål och 7-mannamål samt hörnflaggor vid matchbokningar.

Cuper

Umeå kommun märker ut planer inför cup enligt överenskommelse med arrangör. Behöver linjer bättras på under tiden cupen pågår tillhandahåller kommunen färg samt färgkärra och arrangör märker planer.

Umeå kommun tillhandhåller mål enligt utrustningslista samt hörnflaggor. Önskar arrangör andra mål än vad som finns enligt utrustningslistan går det att låna av fritidsförvaltningen, arrangör ombesörjer transport själv. Vill arrangör ha hjälp med transport utgår timtidsdebitering.

Utrustning till cuper:

- 4 stycken 11-mannamål
- 6 stycken 7-mannamål
- 6 stycken 5 mannamål

Cricket

Förening märker själv ut planen. Umeå kommun tillhandahåller färg samt färgkärra. Förening sköter pitch samt gräsklippning närmast pitch.

Baseboll

Förening har markavtal och ansvarar för alla byggnader på området. Föreningen märker själv ut planen. Umeå kommun tillhandahåller färg samt färgkärra. Kommunen klipper gräs enligt överenskommelse med förening.

Umeå brukshundsklubb

Föreningen har markavtal och ansvarar för området. Kommunen klipper gräs enligt överenskommelse med förening.

Rugby

Umeå kommun står för drift och skötsel.

Övriga arrangemang

I samråd med Umeå kommun, Fritid drift.

Säsongslängd

Nydalafältet skottas inte utan blir spelbar när vädret tillåter.

Avvikelser i förhållande till servicenivåer

Avvikelser i förhållande till servicenivåer och öppettider kan ske vid väldigt mycket nederbörd.

Fastställd av fritidsnämnden 2026-11-18

Servicenivåer skidspår

Fritidsförvaltningen sköter elbelysta skidspår och dagspår utan belysning. Service består av fristil och/eller klassisk preparering. Vid tävlingar eller arrangemang gäller inte nedanstående prioriteringar. Skidspåren används sommartid som motionsspår eller vandringsleder.

Vi lovar, måndag till fredag (helgfria veckodagar)

Vi lovar att de här skidspåren ska vara preparerade dagligen om Fritid drift anser att behov finns:

- Nydala, alla spår men elljusspåren prioriteras först, Nydala konstsnöspår körs till och med 30 april om vädret tillåter
- Stadsliden, alla spår utom 10 km
- Mariehemsängarna

Vi lovar att de här skidspåren prepareras tre gånger per vecka:

- Holmsund, alla elbelysta spår men slingan på 3,3 km prioriteras först
- Obbola, 3,2 km elbelyst spår
- Sävar, alla spår
- Hörnefors elljusspår

Vi lovar att de här skidspåren körs en gång per vecka med följande prioritetsordning:

- Stadsliden, 10 km
- Röbäck, elljusspåren
- Umedalen, elljusspåren
- Ersboda, elljusspåren
- Gimonäs, elljusspåren
- Rödberget, elljusspåret
- Teg, elljusspåret
- Hörnefors dagspår vid Gråbolandet
- Holmsund, dagspår 15 km
- Obbola, dagspår 10 km
- Forslundaängarna, dagspår

- I 20, 3 km och 5 km
- Gimonäs, 9 km dagspår
- Nydala hundspår

Vi lovar på helger

Vi lovar att de här skidspåren ska vara färdigpreparerade helger, om Fritid drift anser att behov finns, enligt följande prioriteringsordning:

- Nydala konstsnöspår
- Stadsliden, 1,9 km, 3,2 km och 3,7 km
- Mariehemsängarna

Uppdatering preparering

När vi preparerat ett spår kommer det att uppdateras i Fritidsappen och i service- och bokningsguiden där det också går att prenumerera på sms vid preparering. Se mer information på Umeå kommuns webbplats.

Avvikelser i förhållande till servicenivåer

Avvikelser i förhållande till servicenivåer och öppettider kan ske

- om det är 20 minusgrader eller kallare
- vid ogynnsam väderlek
- om det snöar kraftigt, då sker i stället packning av snö
- vid maskinhaveri
- vid sjukdom.

Belysning

Skidspår med elljus

- tänds automatiskt eller manuellt dagligen från och med klockan 06.00 och släcks automatiskt när det ljusnar
- tänds återigen automatiskt eller manuellt när skymning faller och släcks automatiskt mellan klockan 22.00 och 23.00.

För mer information om varje spår, se Umeå kommuns webbplats.

Fastställd av fritidsnämnden 2026-11-18

Servicenivåer strandbad, friluftsliv och bryggor

Strandbad

Totalt sköter fritidsförvaltningen 18 strandbad varav fyra är EU-bad. Sex av strandbaden har lekutrustning och fyra av dem har badbryggor: Nydalabadet, Bölesholmarna, Stöcksjöbadet och Ljumviken.

Säsongslängder

22 juni–30 augusti: säsongslängd strandbad

22 juni–7 augusti: kiosk och toalett på Bettnesand, i Norrmjöle och i Ljumviken

15 maj–30 september: toalett på Bölesholmarna

Bryggor och beachvolleybollnät finns på plats innan säsongen börjar och tas bort efter säsongens slut.

Vattenprovtagning

Kommunen tar vattenprover tre gånger per säsong och skyltar vid avvikande vattenprov.

Tillsyn

Tillsyn görs vid behov men minst två gånger per vecka under säsong och minst en gång per vecka 15 maj–21 juni och 1 september–30 september. Gräs klipps vid behov.

Avvikelser i förhållande till servicenivåer

Toaletterna på Bölesholmarna kan inte öppnas den 15 maj om inte tjälen gått ur marken.

Friluftsliv

Fritidsförvaltningen sköter totalt cirka 75 grillplatser varav cirka 45 med torrklosetter. Ved körs ut till stadsnära grillplatser som är tillgängliga med fordon mellan 1 maj och 31 oktober, samt året runt till Hamptjärnsstugan, SCA arena, Bräntebacken och Bräntberget. Kommunen sköter även åtta vandringsleder. Eldning får endast ske på anvisade platser.

Tillsyn

Under 1 maj–31 oktober sker tillsyn två gånger per vecka på stadsnära grillplatser som nås med fordon. Under övrig barmarkssäsong görs tillsyn minst en gång per vecka.

Vandringslederna inventeras och sköts enligt de regionalt framtagna kvalitetsdeklarationerna. Lederna märks enligt ledmanual för Västerbottens län.

Toaletterna storstädas tre gånger per säsong förutom veckotillsynen.

Vinterstigar packas med skoter några gånger per säsong, kombinationsleden packas och körs med spårmaskin en gång i veckan.

Stadsnära grillplatser

- Nydalasjön
- Strömbäck-Kont (Långreven, västra Tjuvvarpet, Hatten, Kontudden, Finnkroken, Verksund)
- Ume älvdal
- Sävar
- Hörnefors
- Holmsund/Obbola (SCA arena, Storsandviken, Bränte friluftsområde)

Ej stadsnära grillplatser

- Tavelsjöleden (ej Hamptjärn)
- Grössjön
- Holmsund/Obbola (Harpsjön, Lövötoppen, Klipphällan, Kroktjärn, Västerlångslädan, Grodudden, Kasaviken, Gröthällan)
- Strömbäck-Kont (Östra Tjuvvarpet)

Vinterleder

- Kombinationsled I 20
- Vinterstig Grössjön
- Vinterstig Stadsliden

Avvikelser i förhållande till servicenivåer

Avvikelser i förhållande till servicenivåer kan ske vid

- ogynnsam väderlek
- maskinhaveri
- sjukdom.

Bryggor

Fritidsförvaltningen sköter totalt 26 bryggor varav cirka fyra är badbryggor, nio är båtbryggor och resterande är fiskebryggor. Fyra av dessa är fasta bryggor och ligger ute året om, flytbryggorna läggs ut under maj månad. Badbryggorna plockas in under september och resterande bryggor under oktober månad. Lundåkerbryggorna och stadsbryggan läggs ut så snart vårfloden passerat och tas upp vecka 40.

Toaletterna i Norrbyn, Norrbyskär, Holmön och Byviken är öppna vecka 18–38.

Tillsyn

Tillsyn av bryggorna görs minst en gång per vecka på alla platser under högsäsong i juni–augusti. Stadsbryggan har tillsyn fem gånger i veckan under hela perioden den ligger på plats.

Toaletterna har tillsyn en till två gånger per vecka under lågsäsong och dagligen under högsäsong, vecka 24–32.

Avvikelser i förhållande till servicenivåer

Avvikelser i förhållande till servicenivåer och kan ske

- vid ogynnsam väderlek (gäller utläggning av bryggor)
- om entreprenör inte är tillgänglig (gäller isättning och upptagande av stadsbryggan).

Fastställd av fritidsnämnden 2026-11-18

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2026-11-09

Fritidsnämnden

Diarienr: FN-2025/00041

Fritidsverksamhet för äldre – möjligheter och förutsättningar

Förslag till beslut

Fritidsnämnden beslutar

att godkänna rapporten *Fritidsverksamhet för äldre – möjligheter och förutsättningar.*

Ärendebeskrivning

Den 21 januari 2026 beslutade fritidsnämnden att ge fritidsförvaltningen i uppdrag att se över möjligheter och förutsättningar för att stärka fritidsverksamheten för äldre inom Umeå kommun.

Bakgrunden till uppdraget återfinns i ett nämndinitiativ från Johan Asplund (MP), inlämnat den 10 oktober 2025 under rubriken Äldres fritid. I initiativet lyfts att Umeå kommun står inför en demografisk utveckling där andelen äldre successivt ökar och att behovet av att stärka insatser som främjar äldres fritid, sociala sammanhang och möjlighet till fysisk aktivitet blir aktuellt.

Fritidsnämnden beslutade att avslå yrkandet i dess ursprungliga form men gav samtidigt fritidsförvaltningen ett nytt uppdrag att se över möjligheter och förutsättningar för att stärka fritidsverksamheten för äldre inom Umeå kommun. Föreliggande utredning är resultatet av det uppdraget.

Beslutsunderlag

Rapport: Fritidsverksamhet för äldre – möjligheter och förutsättningar.

Beredningsansvariga

Ola Svensson, enhetschef Föreningsbyrå/stab

Monica Svonni
Stf. fritidsdirektör

Ola Svensson
Enhetschef
Föreningsbyrå/stab

Fritidsverksamhet för äldre – möjligheter och förutsättningar

UMEÅ KOMMUN

Sammanfattning

Den här rapporten redovisar resultatet av fritidsnämndens uppdrag till förvaltningen att se över möjligheter och förutsättningar för att stärka fritidsverksamheten för äldre inom Umeå kommun. Utredningen beskriver nuläget och sammanställer kunskap om äldres fritid och förutsättningarna inom fritidsnämndens ansvarsområde, utan att föreslå någon särskild utvecklingsinriktning.

Umeå kommun står inför en demografisk utveckling där antalet äldre invånare ökar. Enligt kommunens befolkningsprognos beräknas antalet personer i åldern 65–79 år öka med cirka 1 300 och antalet personer 80 år och äldre med drygt 3 000 fram till 2037. Samtidigt visar forskning och nationella kunskapsunderlag att fysisk aktivitet, social gemenskap och meningsfulla aktiviteter har betydelse för hälsa, livskvalitet och självständighet långt upp i åldrarna. Äldre är dock en heterogen målgrupp med skilda behov, intressen och förutsättningar för deltagande.

Utredningen bygger på befolkningsprognoser, forskning och nationella kunskapsunderlag, en kartläggning av andra kommuners arbete samt en genomgång av Umeå kommuns befintliga verksamhet. Kartläggningen omfattar 20 kommuner och har huvudsakligen fokuserat på föreningsstöd. Den visar att kommunerna valt olika lösningar för att stödja föreningsverksamhet för äldre. Tre huvudsakliga stödprinciper har identifierats: stöd till pensionärsföreningar, stöd till verksamhet för äldre oavsett föreningskategori samt kombinationer av dessa. Någon gemensam modell kan inte identifieras.

I Umeå kommun bedrivs redan verksamhet som bidrar till äldres möjligheter till en aktiv och meningsfull fritid. Det handlar bland annat om Seniortorget, mötesplatser för äldre och Kultur för seniorer. Inom fritidsnämndens ansvarsområde finns särskild seniorträning som genomförs i samverkan med äldrenämnden och föreningslivet. Nämnden ansvarar även för anläggningar och friluftsmiljöer som är tillgängliga för äldre samt föreningsstöd som i olika former kan omfatta målgruppen.

Parallellt har idrottsrörelsen ökat sitt fokus på personer 65 år och äldre. Riksidrottsförbundets strategi för 2026–2027 syftar till att stärka möjligheterna till föreningsidrott genom hela livet. RF-SISU Västerbottens ordförandeenkät 2025 visar att 58,8 procent av de svarande idrottsföreningarna i Umeå kommun bedriver verksamhet för målgruppen 65+.

Sammantaget visar utredningen att Umeå kommun redan har verksamheter och stödstrukturer som bidrar till äldres fritid, samtidigt som den demografiska utvecklingen och förändringar inom föreningslivet påverkar förutsättningarna framåt. En eventuell förändring av fritidsnämndens ambitionsnivå behöver förhålla sig till befintliga uppdrag, resurser och ansvarsfördelning. Utredningen utgör därmed ett kunskapsunderlag för nämndens fortsatta diskussion om äldres fritid.

Innehåll

Inledning 4
Metod och genomförande 5
Demografisk utveckling i Umeå kommun 5
Hälsosamt och hållbart åldrande 6
Hur andra kommuner möter en åldrande befolkning 8
Umeå kommuns arbete med äldres fritid 10
En förändrad omvärld – idrottsrörelsens satsning på 65+ 12
Äldres egna perspektiv på aktivitet, gemenskap och föreningsliv 13
Sammanfattande iakttagelser 14
Bilaga 1: Kommunernas stödstrukturer för föreningsverksamhet riktad till äldre 16

Inledning

Umeå kommun står inför en demografisk utveckling där antalet äldre invånare ökar. Samtidigt har frågor om hälsosamt åldrande, fysisk aktivitet och social gemenskap fått ökad uppmärksamhet. Utvecklingen aktualiserar frågor om äldres möjligheter till en aktiv och meningsfull fritid och vilken roll kommunens olika verksamheter kan ha i detta sammanhang.

Bakgrund och uppdrag

Bakgrunden till utredningen är ett nämndinitiativ från Johan Asplund (MP), som lämnades till fritidsnämnden den 10 oktober 2025 under rubriken Äldres fritid. I initiativet lyftes den demografiska utvecklingen och behovet av att stärka insatser som främjar äldres fritid, sociala sammanhang och möjligheter till fysisk aktivitet.

I beredningen konstaterade fritidsförvaltningen att initiativets intentioner var positiva, men identifierade samtidigt vissa svårigheter med det ursprungliga förslaget. Det handlade bland annat om begränsade möjligheter att följa äldres deltagande i föreningslivet och om ansvarsfördelningen mellan kommunens nämnder.

Den 21 januari 2026 beslutade fritidsnämnden att avslå det ursprungliga yrkandet men samtidigt ge fritidsförvaltningen i uppdrag att se över möjligheter och förutsättningar för att stärka fritidsverksamheten för äldre inom Umeå kommun. Denna rapport redovisar resultatet av uppdraget.

Syfte

Utredningens syfte är att beskriva nuläget och sammanställa relevant kunskap om äldres fritid och förutsättningarna inom fritidsnämndens ansvarsområde.

Utredningen belyser den demografiska utvecklingen, kunskap om hälsosamt åldrande, hur andra kommuner utformar stöd till föreningsverksamhet för äldre samt hur Umeå kommun arbetar med målgruppen i dag. Även idrottsrörelsens utveckling och äldres egna perspektiv på deltagande behandlas.

Utredningen syftar inte till att föreslå någon särskild utvecklingsinriktning, utan ska utgöra ett kunskapsunderlag för fritidsnämndens fortsatta diskussion.

Avgränsningar

Utredningen tar sin utgångspunkt i fritidsnämndens ansvarsområde, men omfattar även en översiktlig beskrivning av andra kommunala verksamheter som bidrar till äldres möjligheter till aktivitet, kultur och social gemenskap. Vård- och omsorgsinsatser samt individuellt inriktade stödinsatser ingår inte.

Utredningen innehåller inte någon kartläggning av det faktiska antalet äldre som deltar i kommunens eller föreningslivets verksamheter. Omvärldsanalysen har huvudsakligen avgränsats till kommunernas

stöd till föreningslivet kompletterad med en översiktlig genomgång av andra verksamheter och insatser riktade till äldre.

Metod och genomförande

Utredningen har genomförts som en sammanställning och genomgång av befintlig kunskap, statistik och verksamhetsinformation. Underlaget består av Umeå kommuns befolkningsprognos, forskning och nationella kunskapsunderlag om äldres fritid och hälsosamt åldrande samt rapporter och undersökningar om äldre personers deltagande i fysisk aktivitet och föreningsliv.

Som en del av utredningen har en omvärldsanalys genomförts av hur andra kommuner arbetar med frågor kopplade till äldre och fritid. Kartläggningen omfattar 20 av Sveriges största kommuner, inklusive Umeå kommun. Stockholm, Göteborg och Malmö har inte ingått. Huvudfokus har varit en fördjupad granskning av kommunernas föreningsstöd, med utgångspunkt i publicerade riktlinjer och bidragsbestämmelser. Därutöver har en översiktlig genomgång av kommunernas webbplatser genomförts för att undersöka förekomsten av andra verksamheter och insatser riktade till äldre.

Utredningen omfattar även en genomgång av Umeå kommuns befintliga arbete med äldres fritid, med särskilt fokus på fritidsnämndens ansvarsområde. Genomgången bygger huvudsakligen på kommunens publicerade information, styrande dokument och kompletterande uppgifter från berörda verksamheter.

Materialet har sammanställts för att ge en samlad bild av nuläget och de förutsättningar som är relevanta för fritidsnämndens uppdrag. Omvärldsanalysen beskriver hur kommunernas stödformer är utformade, men omfattar inte någon utvärdering av stödens resultat eller effekter. Utredningen innehåller inte heller någon egen undersökning av äldres deltagande, behov eller önskemål. Dessa perspektiv belyses i stället genom befintliga studier och undersökningar.

Demografisk utveckling i Umeå kommun

Umeå kommuns befolkningsprognos för perioden 2026–2037 visar att antalet äldre invånare kommer att öka under de kommande åren. Gruppen 65–79 år beräknas öka med cirka 1 300 personer fram till år 2037, medan gruppen 80 år och äldre väntas öka med drygt 3 000 personer under samma period.[1]

Ökningen är särskilt tydlig i de högre åldrarna, vilket framför allt förklaras av att de stora födelsekullarna från 1940-talet successivt når 80-årsåldern under prognosperioden.

[1] Umeå kommun, Befolkningsprognos Umeå kommun år 2026–2037, Strategisk utveckling, nr 3, 2025, s. 6

Hälsosamt och hållbart åldrande

Världshälsoorganisationen WHO beskriver hälsosamt åldrande som en process där människor ges förutsättningar att utveckla och bibehålla den funktionella förmåga som gör det möjligt att leva ett liv med välbefinnande även på äldre dagar. Perspektivet innebär att hälsa inte enbart handlar om frånvaro av sjukdom eller fysisk funktionsförmåga, utan också om möjligheten att fortsätta göra sådant som individen själv värdesätter, upprätthålla sociala relationer och vara delaktig i samhället.[2]

WHO betonar att möjligheterna till ett hälsosamt åldrande formas i samspelet mellan individens egna förutsättningar och det omgivande samhället. Tillgång till sociala sammanhang, tillgängliga miljöer och meningsfulla aktiviteter beskrivs därför som viktiga förutsättningar för att människor ska kunna fortsätta leva aktiva och självständiga liv även högt upp i åldrarna.[3] Även Folkhälsomyndigheten beskriver hälsosamt åldrande utifrån ett hälsofrämjande och förebyggande perspektiv och framhåller att sådana insatser, även högt upp i åldrarna, kan bidra positivt till hälsa och välbefinnande.[4]

Utifrån detta perspektiv behandlas i följande avsnitt tre faktorer som återkommer i såväl forskning som nationella kunskapsunderlag: meningsfull aktivitet, social gemenskap och fysisk aktivitet.

Meningsfull aktivitet, självständighet och ett aktivt åldrande

Forskning visar att betydelsen av fritidsaktiviteter för äldre sträcker sig bortom frågor om fysisk aktivitet och social gemenskap. Studier pekar på att övergången från arbetsliv till pension ofta innebär förändringar i vardagens struktur, sociala relationer och den identitet som tidigare varit knuten till arbetslivet. Meningsfulla fritidsaktiviteter beskrivs kunna fylla en viktig funktion genom att skapa nya rutiner, bidra till mening i vardagen och ge möjlighet till fortsatt aktivt deltagande i samhällslivet.[5]

Litteraturöversikter från både Örebro universitet och Lunds universitet visar att engagemang i fritidsaktiviteter har betydelse för äldres psykiska välbefinnande, livskvalitet och självständighet. Aktiviteterna bidrar inte enbart till fysisk funktion, utan även till att stärka identitet, skapa mening i vardagen och ge individen möjlighet att fortsätta vara aktiv och delaktig även efter pensioneringen.[6]

Ett aktivt fritidsliv beskrivs därmed i litteraturen som en betydelsefull del i ett hälsosamt och självständigt åldrande.

[2] World Health Organization, World report on ageing and health, Geneva: World Health Organization, 2015, kap. 2, s. 28–30.
[3] World Health Organization, World report on ageing and health, s. 28–30.
[4] Folkhälsomyndigheten, Hälsosamt åldrande, hämtad 24 augusti 2026.
[5] Karlsson, V. & Larsson, L., Betydelsen av fritidsaktiviteter för äldre personer – en litteraturstudie, Örebro universitet, 2018, s. 4–6; Follin, S. & Hansson, K., Fritidsaktiviteters betydelse för äldres psykiska hälsa och livskvalitet – ur ett arbetsterapeutiskt perspektiv, Lunds universitet, 2023, s. 12–13.
[6] Karlsson & Larsson, Betydelsen av fritidsaktiviteter för äldre personer, s. 12–14; Follin & Hansson, Fritidsaktiviteters betydelse för äldres psykiska hälsa och livskvalitet, s. 12–15.

Betydelsen av social gemenskap

Förutsättningarna för god psykisk hälsa förändras i takt med stigande ålder. Enligt Folkhälsomyndigheten påverkas äldres psykiska hälsa av flera faktorer där social gemenskap, fysisk aktivitet, trygghet och meningsfullhet i vardagen lyfts fram som viktiga skyddsfaktorer. Motsatt beskrivs ensamhet och social isolering som tydliga riskfaktorer som kan påverka både psykisk och fysisk hälsa negativt.

Övergången till pension, förändrade sociala sammanhang, förlust av närstående och försämrad fysisk hälsa kan innebära att behovet av nya sociala arenor och meningsfulla aktiviteter ökar. Folkhälsomyndigheten framhåller att möjligheten att delta i exempelvis fysisk aktivitet, natur- och friluftsliv, social gemenskap och ett aktivt föreningsliv har stor betydelse för att bibehålla psykisk hälsa genom hela livet. [7]

Social gemenskap är även ett centralt perspektiv i *Tillsammans för god gemenskap i hela befolkningen – en nationell strategi mot ensamhet*, som Folkhälsomyndigheten tog fram på regeringens uppdrag 2025. Strategin beskriver ensamhet som både ett individuellt problem och ett samhällsproblem, eftersom människors möjligheter till sociala relationer bland annat påverkas av strukturella hinder. Ett centralt mål är därför att skapa mer jämlika förutsättningar för sociala relationer genom bland annat tillgängliga sociala arenor och färre hinder för socialt deltagande.[8]

Strategin betonar att arbetet kräver insatser från flera delar av samhället. Kommunerna lyfts fram som betydelsefulla genom möjligheten att erbjuda aktiviteter, mötesplatser och andra sociala sammanhang. Även civilsamhället, däribland ideella föreningar och idrottsrörelsen, beskrivs som en viktig aktör genom möjligheten att erbjuda meningsfulla sociala aktiviteter.[9]

Betydelsen av fysisk aktivitet

Fysisk aktivitet har stor betydelse för hälsa och livskvalitet genom hela livet, men blir särskilt viktig i takt med stigande ålder. Enligt Folkhälsomyndigheten bidrar regelbunden rörelse till att stärka balans, muskelstyrka och kondition samt minska risken för bland annat hjärt- och kärlsjukdomar, typ 2-diabetes, depression och fallolyckor. För äldre kan fysisk aktivitet även bidra till att bevara självständighet och underlätta möjligheten att klara vardagliga aktiviteter under längre tid.[10]

Folkhälsomyndigheten framhåller även att mindre mängder fysisk aktivitet har positiva hälsoeffekter. Myndigheten betonar också att möjligheterna att vara fysiskt aktiv påverkas av faktorer som tillgängliga miljöer, sociala sammanhang och tillgång till organiserade aktiviteter. Förutsättningarna

[7] Folkhälsomyndigheten, Faktorer som påverkar den psykiska hälsan hos äldre personer, hämtad 24 augusti 2026.
[8] Folkhälsomyndigheten, Tillsammans för god gemenskap i hela befolkningen – en nationell strategi mot ensamhet, 2025, s. 6, 9–11.
[9] Folkhälsomyndigheten, Tillsammans för god gemenskap i hela befolkningen – en nationell strategi mot ensamhet, 2025, s. 16–17.
[10] Folkhälsomyndigheten, Fysisk aktivitet bland äldre personer, uppdaterad 4 februari 2026, hämtad 24 augusti 2026.

för ett aktivt åldrande är därmed inte enbart en fråga om individens egna val, utan också om vilka möjligheter samhället skapar för äldre att fortsätta vara fysiskt aktiva.[11]

Forskning visar även att personer över 65 år tillhör den grupp i befolkningen som generellt är minst fysiskt aktiv. Fysisk inaktivitet är samtidigt inte enbart en fråga om fysisk hälsa utan kan också ha en social dimension där ensamhet, social isolering och brist på meningsfulla sammanhang har betydelse.[12]

Rapporten visar vidare att äldres deltagande i fysisk aktivitet påverkas av såväl individuella förutsättningar som hur aktivitetsutbudet är utformat. Hälsoproblem och bristande ork utgör hinder, men även aktivitetsutbud som inte upplevs som attraktivt eller lämpligt för målgruppen kan begränsa deltagandet.[13]

Seniorbarometern 2026 visar dessutom att ekonomiska förutsättningar påverkar äldres möjligheter att vara fysiskt aktiva. Bland seniorer med sämre ekonomi är det vanligare att träna sällan och bland dem som aldrig eller sällan tränar uppger närmare var fjärde att de inte har råd som ett skäl till att inte träna.[14]

Kunskapsunderlaget visar därmed att möjligheterna till fysisk aktivitet påverkas både av individuella förutsättningar och av tillgången till tillgängliga miljöer, sociala sammanhang och organiserade aktiviteter.

Forskningen beskriver ett hälsosamt åldrande som något som omfattar betydligt mer än fysisk hälsa. Möjligheten att delta i meningsfulla aktiviteter, upprätthålla sociala relationer och fortsätta vara delaktig i samhällslivet återkommer som betydelsefulla faktorer för hälsa, livskvalitet och självständighet hos äldre.

Hur andra kommuner möter en åldrande befolkning

Som en del av utredningen har en kartläggning genomförts av hur andra jämförbara kommuner arbetar med frågor kopplade till äldre och fritid. Kartläggningen omfattar 20 av de största kommunerna i Sverige, inklusive Umeå kommun. Stockholm, Göteborg och Malmö har inte ingått i kartläggningen.

Kartläggningens huvudsakliga fokus har varit kommunernas stöd till föreningslivet, där riktlinjer och bidragsbestämmelser har granskats mer ingående. Därutöver har en översiktlig genomgång av

[11] Folkhälsomyndigheten, Fysisk aktivitet bland äldre personer.
[12] Eliasson, I. (2022). Jag kommer kanske dö på fotbollsplanen, men då är jag lycklig: En studie om gåfotboll och föreningsidrott hela livet. FoU-rapport 2022:3. Riksidrottsförbundet, s. 9.
[13] Eliasson, I. (2022). Jag kommer kanske dö på fotbollsplanen, men då är jag lycklig: En studie om gåfotboll och föreningsidrott hela livet. FoU-rapport 2022:3. Riksidrottsförbundet, s. 10.
[14] Ungdomsbarometern & Riksidrottsförbundet. Seniorbarometern 2026 – en studie om livsstil, hälsa och motion bland äldre. 2026, s. 20, 32

kommunernas webbplatser gjorts för att undersöka förekomsten av andra verksamheter och insatser riktade till äldre.[15]

Den översiktliga genomgången visar att samtliga kommuner bedriver någon form av verksamhet eller insatser riktade till äldre. Det handlar exempelvis om mötesplatser, kulturverksamhet, sociala aktiviteter och hälsofrämjande insatser. Motsvarande verksamheter återfinns även i Umeå kommun och beskrivs närmare senare i utredningen.

När fokus riktas mot kommunernas stöd till föreningslivet framträder en mindre enhetlig bild. Kommunerna har valt olika lösningar för hur stödet till föreningslivet utformas. Den fördjupade genomgången visar tre huvudsakliga stödprinciper.

Tabell 1. Huvudsaklig stödprincip för föreningsverksamhet riktad till äldre i de jämförda kommunerna.

Huvudsaklig stödprincip	Exempel på kommuner
Stöd utifrån föreningskategori – pensionärsföreningar	Halmstad, Huddinge, Jönköping, Lund, Norrköping, Sundsvall, **Umeå**, Västerås
Stöd till verksamhet för äldre som inte är begränsat till pensionärsföreningar	Eskilstuna, Gävle, Haninge, Linköping, Örebro
Kombination av stöd till pensionärsföreningar och stöd till verksamhet för äldre	Borås, Helsingborg, Karlstad, Nacka, Södertälje, Uppsala, Växjö

Stöd utifrån föreningskategori – pensionärsföreningar

Den första stödprincipen innebär att ett stöd riktas till framför allt pensionärsföreningar eller pensionärsorganisationer. Stöden kan exempelvis utformas som verksamhets-, medlems-, lokal- eller aktivitetsbidrag. I vissa kommuner ingår pensionärsföreningar i en bredare stödstruktur, exempelvis utifrån ett rättighets- eller organisationsperspektiv.

Stöd till verksamhet för äldre som inte är begränsat till pensionärsföreningar

Den andra stödprincipen utgår i större utsträckning från den verksamhet som bedrivs eller den målgrupp som verksamheten riktas till, snarare än från föreningskategori. Stöden kan sökas av olika ideella föreningar när de erbjuder verksamhet för personer som är 65 år och äldre. Utformningen av stöden varierar och kan exempelvis avse aktiviteter, sociala insatser eller annan verksamhet riktad till äldre.

[15] Kartläggningen genomfördes under 2026 och bygger på information från kommunernas webbplatser samt en fördjupad granskning av kommunala riktlinjer och bestämmelser för föreningsstöd. Källorna till granskningen av föreningsstöden redovisas kommunvis i bilaga 1.

Kombination av stöd till pensionärsföreningar och stöd till verksamhet för äldre

Den tredje stödprincipen kombinerar särskilda stöd till pensionärsföreningar med stödformer som även kan sökas av andra ideella föreningar när de bedriver verksamhet riktad till äldre. Stödprincipen omfattar därmed både föreningskategori och verksamhetens inriktning.

Kommunerna skiljer sig även åt när det gäller hur stöden organiseras. I vissa kommuner återfinns stöden inom fritidsnämndens eller motsvarande nämnds ansvarsområde, medan de i andra kommuner hanteras inom äldrenämnd, social sektor eller närliggande verksamheter. Därutöver förekommer projekt- och utvecklingsstöd som komplement till de ordinarie stödformerna.

Kartläggningen visar att stöd till pensionärsföreningar och pensionärsorganisationer är en återkommande del av kommunernas stödstrukturer. I flera kommuner finns stödformer där även andra föreningar än rena pensionärsföreningar kan omfattas. Granskas stödformerna går det att se att de varierar. I några kommuner finns aktivitetsbaserade stöd med ersättning kopplad till genomförda aktiviteter eller deltagande, medan andra kommuner ger stöd till exempelvis mötesplatser, sociala insatser eller annan verksamhet för äldre.

Kartläggningen visar också att en verksamhetsbaserad stödprincip inte utgör en enhetlig modell. Åldersgränser, vilka organisationer som kan söka, vilka aktiviteter som är stödberättigade och hur stödet beräknas skiljer sig mellan kommunerna. I vissa fall finns konstruktioner som påminner om aktivitetsstöd inom barn- och ungdomsområdet, medan andra stöd snarare har karaktären av verksamhets-, projekt- eller arrangemangsbidrag.

Omvärldsanalysen visar att kommunerna valt olika organisatoriska lösningar och stödstrukturer för föreningsverksamhet riktad till äldre. Någon gemensam modell kan inte identifieras. Skillnaderna återfinns bland annat i om stöden utgår från föreningskategori eller verksamhetens inriktning, vilka föreningar och organisationer som kan omfattas, hur stöden konstrueras samt vilken nämnd som ansvarar för dem.

Umeå kommuns arbete med äldres fritid

Omvärldsanalysen visar att kommunerna valt olika vägar för att möta en åldrande befolkning. För att sätta resultaten i ett lokalt sammanhang ges här en översiktlig beskrivning av hur Umeå kommun arbetar med äldres fritid samt ett särskilt fokus på verksamhet inom fritidsnämndens ansvarsområde. Beskrivningen omfattar kommunala verksamheter och insatser som erbjuder eller skapar förutsättningar för fysisk aktivitet, kultur, social gemenskap och rekreation. Vård- och omsorgsinsatser samt individuellt inriktade stödinsatser ingår inte.

Kommunövergripande insatser för äldres fritid

Umeå kommun erbjuder genom sin webbplats samlad information och vägledning för äldre invånare. Informationen omfattar såväl vård, omsorg och stöd som tips och inspiration för ett aktivt och meningsfullt seniorliv. Här finns bland annat information om fysisk aktivitet, social gemenskap, kultur, digital delaktighet, matvanor och boende. Genom webbplatsen och Digitala seniortorget kan äldre också hitta aktiviteter, mötesplatser och arrangemang som erbjuds av kommunen, föreningslivet och andra aktörer.[16]

Utöver informations- och vägledningsfunktionen bedriver kommunen verksamheter som mer direkt erbjuder äldre möjligheter till aktivitet, kultur och social gemenskap. Exempel på detta är Seniortorget, mötesplatser för äldre och Kultur för seniorer.

Seniortorget, som startade 2021, erbjuder information, vägledning, föreläsningar och aktiviteter med inriktning mot ett aktivt och rikt seniorliv. Verksamheten arbetar även med digital delaktighet och fysisk aktivitet, bland annat genom träningskonceptet Stark och säker som fokuserar på styrka och balans. Föreläsningar och aktiviteter erbjuds både på plats och digitalt. Genom Digitala seniortorget samlas information om aktiviteter, mötesplatser, kurser och frivilliguppdrag från kommunen, föreningslivet och andra arrangörer.[17]

Kommunen erbjuder också mötesplatser för äldre, med möjligheter till social samvaro och olika aktiviteter. Verksamheten omfattar bland annat en mötesplats i Botsmark, finskspråkiga träffar och en samisk mötesplats med aktiviteter kopplade till kultur, språk och gemenskap. Därutöver informerar kommunen om mötesplatser som drivs av föreningar och organisationer samt om aktiviteter som erbjuds av pensionärsföreningar och studieförbund.[18]

Genom Kultur för seniorer erbjuds personer från 65 år möjlighet att ta del av kulturarrangemang, föreläsningar, workshops och eget skapande. Verksamheten samarbetar med föreningar och kulturutövare och arrangerar aktiviteter på olika platser i kommunen. Arrangemangen genomförs huvudsakligen på vardagar och dagtid, ofta med fri entré.[19]

Fritidsnämndens verksamhet

Fritidsnämndens grunduppdrag innehåller en tydlig prioritering av barn och unga samt omfattar ansvar för föreningsstöd, badanläggningar, idrottsanläggningar, friluftsområden, friskvård och ett rikt, jämlikt, jämställt och hållbart fritidsutbud för kommunens invånare. Äldre omfattas därmed av flera delar av nämndens verksamhet, även när insatserna inte är särskilt riktade till målgruppen.[20]

[16] Umeå kommun, Äldre och Tips för ett aktivt och rikt seniorliv, umea.se, hämtade 19 oktober 2026.
[17] Umeå kommun, Seniortorget, umea.se, hämtad 19 oktober 2026.
[18] Umeå kommun, Mötesplatser, umea.se, hämtad 19 oktober 2026.
[19] Umeå kommun, Kultur för seniorer, umea.se, hämtad 19 oktober 2026.
[20] Umeå kommun, Fritidsnämnden – Grunduppdrag, umea.se, hämtad 19 oktober 2026.

Inom badverksamheten bedrivs sedan 2017 en särskild seniorträning för personer från 65 år. Satsningen omfattar bland annat kostnadsfri eller subventionerad träning, ledarledda pass med fokus på styrka, balans, rörlighet och kondition, seniordagar samt digitala träningsprogram. Verksamheten erbjuder exempelvis cirkelträning på Nolia Arena, anpassad styrke- och balansträning samt möjligheter till gymträning på utvalda anläggningar.[21]

Seniorträningen finansieras gemensamt av fritidsnämnden och äldrenämnden. Fritidsförvaltningen ansvarar för genomförandet och samverkar med Seniortorget och det lokala föreningslivet. Föreningar involveras bland annat genom medverkan vid seniordagar och träningspass samt genom uppsökande aktiviteter i föreningarnas egna verksamheter.[22]

Fritidsförvaltningen ansvarar också för anläggningar och miljöer som är tillgängliga för invånare i olika åldrar. Det omfattar bland annat friluftsområden, skid- och motionsspår, utegym, fiskefrämjande åtgärder samt idrottsanläggningar och lokaler för föreningsliv och privatpersoner. Dessa verksamheter är inte särskilt riktade till äldre, men skapar förutsättningar för fysisk aktivitet, rekreation och friluftsliv även för denna målgrupp.[23]

Fritidsnämndens föreningsstöd

Inom fritidsnämndens stödstruktur finns stödformer som även omfattar äldre. Genom stödet Verksamhet för rättighetsfrågor kan pensionärsföreningar som arbetar för att värna äldres rättigheter erhålla årligt verksamhetsstöd. Stödet syftar bland annat till att stärka föreningarnas roll som röstbärare, bidra till kunskapsspridning och främja samverkan och sociala nätverk.[24]

Därutöver finns Utvecklingsstöd folkhälsa och anläggningar samt Utvecklingsstöd rättigheter och samhällsnytta. Stöden kan sökas för tillfälliga insatser som exempelvis främjar fysisk aktivitet och folkhälsa eller stärker delaktighet och samhällsnytta. Insatserna kan omfatta äldre, även om målgruppen inte är särskilt prioriterad i dessa stödformer. Stöden kan inte användas för löpande ordinarie verksamhet.[25]

En förändrad omvärld – idrottsrörelsens satsning på 65+

Parallellt med att kommuner och andra samhällsaktörer i ökande utsträckning uppmärksammar betydelsen av ett aktivt och hälsosamt åldrande har även idrottsrörelsen genomfört en tydlig

[21] Umeå kommun, Seniorträning, umea.se, hämtad 19 oktober 2026.
[22] Umeå kommun, Seniorträning i Umeå kommun, presentation 2025-02-07. Kompletterande uppgifter från fritidsförvaltningens badverksamhet, skriftlig korrespondens med verksamhetschef och ansvarig tjänsteperson, 2026-09-16.
[23] Umeå kommun, Fritid, drift – Kvalitetsdeklaration, fastställd av fritidsnämnden 2025-11-19, umea.se, hämtad 19 oktober 2026.
[24] Umeå kommun, Regler för Umeå kommuns stöd till ideella föreningar, uppdaterade 2026-01-21, s. 20–21.
[25] Umeå kommun, Regler för Umeå kommuns stöd till ideella föreningar, uppdaterade 2026-01-21, s. 26 och 28.

strategisk förflyttning. Målgruppen 65+ betraktas idag som ett prioriterat utvecklingsområde inom den nationella idrottspolitiken.

Riksidrottsförbundet har under senare år successivt utvecklat sitt arbete med målgruppen och antog under 2025 den nationella strategin *Strategi 65+ 2026–2027*. Strategin tydliggör att idrottsrörelsen i större utsträckning ska skapa förutsättningar för personer över 65 år att delta i föreningslivet under hela livet.[26]

Strategin innebär att idrottsrörelsen nu aktivt arbetar för att fler idrottsföreningar ska utveckla verksamhet riktad till målgruppen äldre. Lokalt stödjer RF-SISU Västerbotten idrottsföreningar som vill starta eller utveckla verksamhet för personer 65 år och äldre genom bland annat föreningsutveckling, utbildningsinsatser och stöd från idrottskonsulenter.[27]

RF-SISU Västerbottens ordförandeenkät 2025 visar att verksamhet riktad till personer 65 år och äldre förekommer i en betydande del av idrottsföreningarna. I Västerbotten uppgav 64,4 procent av de svarande föreningarna att de bedriver verksamhet för målgruppen 65+, jämfört med 45 procent 2021. Bland de 97 svarande föreningarna från Umeå kommun var motsvarande andel 58,8 procent.[28]

Resultaten ligger därmed i linje med den nationella inriktning som Riksidrottsförbundet beskriver i *Strategi 65+ 2026–2027*. De visar samtidigt att verksamhet för målgruppen 65+ redan är etablerad bland en betydande andel av de svarande idrottsföreningarna, såväl i Västerbotten som i Umeå kommun.

Äldres egna perspektiv på aktivitet, gemenskap och föreningsliv

Den nationella utvecklingen beskriver hur idrottsrörelsen ser på målgruppen äldre. För att komplettera denna bild är det också relevant att belysa hur äldre själva beskriver sina behov, drivkrafter och hinder för deltagande. Flera studier och undersökningar ger kunskap om dessa perspektiv.

Seniorbarometern 2026 visar att många äldre i Sverige fortsatt lever aktiva liv och att tre av fyra seniorer i åldern 60–80 år tränar minst en gång i veckan. Det syns dock en tydlig förskjutning där andelen äldre som tränar regelbundet minskar jämfört med tidigare mätningar samtidigt som intresset för motion fortsatt är högt. Hälsa framträder som den tydligaste drivkraften bakom fysisk aktivitet, men även energi, välbefinnande och livskvalitet har betydelse.[29]

[26] Riksidrottsförbundet, Strategi 65+ 2026–2027, fastställd av Riksidrottsstyrelsen 26 november 2025, s. 1–2.
[27] RF-SISU Västerbotten, Idrott för äldre, uppdaterad 17 augusti 2026, hämtad 15 september 2026.
[28] RF-SISU Västerbotten, Ordförandeenkät 2025. Enkäten skickades till 569 föreningar i Västerbotten och besvarades av 289, motsvarande en svarsfrekvens på 51 procent. Av de svarande föreningarna var 97 från Umeå kommun.
[29] Ungdomsbarometern & Riksidrottsförbundet, Seniorbarometern 2026 – en studie om livsstil, hälsa och motion bland äldre, 2026, s. 4, 18–19, 27.

Seniorbarometern visar också att sociala dimensioner har betydelse för äldres aktivitet. En av fyra seniorer uppger intresse för att delta i träningsgrupper eller lag med aktiviteter anpassade för äldre. Samtidigt visar undersökningen att idrottsintresset i minskande grad tar sig uttryck genom engagemang i idrottsföreningar.[30]

Även ekonomiska förutsättningar har en tydlig påverkan på äldres möjligheter att vara fysiskt aktiva. Seniorbarometern visar att seniorer med sämre ekonomi tränar mer sällan än andra och att en av fyra i denna grupp uppger att de inte tränar eftersom de inte har råd.[31]

Liknande resultat framkommer i Riksidrottsförbundets forskningsrapport *De äldre och föreningsidrotten*. Studien visar att äldre som deltar i organiserad föreningsidrott beskriver flera positiva effekter av deltagandet. Utöver värden kopplade till fysisk hälsa lyfts känslan av energi, social tillhörighet, glädje, rutiner i vardagen och upplevelsen av meningsfullhet fram som viktiga värden. Föreningsidrotten beskrivs också kunna bidra till social gemenskap, välmående och minskad upplevelse av ensamhet.[32]

I studien om gåfotboll och livslångt idrottande beskriver deltagarna att den organiserade aktiviteten inte främst värdesätts för själva träningen i sig, utan för kombinationen av fysisk aktivitet, gemenskap, glädje och känslan av att fortsatt vara del av ett socialt sammanhang. Studien visar också hur anpassade aktivitetsformer kan skapa nya möjligheter för äldre att delta i föreningsidrott och fortsätta vara fysiskt aktiva.[33]

Materialet beskriver därmed äldre som en heterogen målgrupp med behov och intressen som sträcker sig utöver vård- och omsorgsrelaterade frågor. Äldre beskrivs som en målgrupp som efterfrågar möjligheter till fysisk aktivitet, social gemenskap och meningsfulla sammanhang långt upp i åldrarna.

Sammanfattande iakttagelser

Utredningen visar att Umeå kommun redan i dag bedriver verksamhet som på olika sätt bidrar till äldres möjligheter till en aktiv och meningsfull fritid. Samtidigt förändras förutsättningarna genom den demografiska utvecklingen, ett ökat fokus på hälsosamt åldrande och en utveckling inom föreningslivet där verksamhet för personer 65 år och äldre får större utrymme.

Kunskapsunderlaget visar att äldres fritid berör flera områden, däribland fysisk aktivitet, social gemenskap, självständighet och meningsfullhet. Det framgår också att äldre är en heterogen

[30] Seniorbarometern 2026, s. 6, 12, 33.
[31] Seniorbarometern 2026, s. 20, 32.
[32] Geidne, Ericson & Quennerstedt, De äldre och föreningsidrotten, FoU-rapport 2022:4, Riksidrottsförbundet, 2022, s. 6, 17–22.
[33] Eliasson, Jag kommer kanske dö på fotbollsplanen, men då är jag lycklig – en studie om gåfotboll och föreningsidrott hela livet, FoU-rapport 2022:3, Riksidrottsförbundet, 2022, s. 6, 44–48.

målgrupp med skilda behov och förutsättningar samt att kommuner har valt olika sätt att organisera verksamhet och stöd som riktar sig till äldre.

Inom fritidsnämndens nuvarande uppdrag finns redan verksamheter, anläggningar och tillgängliga miljöer som kan nyttjas av äldre, liksom stöd till föreningslivet som i olika former kan omfatta målgruppen. En eventuell förändring av nämndens ambitionsnivå behöver samtidigt förhålla sig till befintliga uppdrag, resurser och ansvarsfördelning.

Utredningen utgör därmed ett kunskapsunderlag för fritidsnämndens fortsatta diskussion om äldres fritid och vilka slutsatser som kan dras för nämndens verksamhet.

Bilaga 1: Kommunernas stödstrukturer för föreningsverksamhet riktad till äldre

Tabellen redovisar de stödformer som identifierats inom ramen för omvärldsanalysen och som helt eller delvis riktar sig till målgruppen äldre eller till föreningar som bedriver verksamhet för äldre. Syftet är att ge en översikt över hur de jämförda kommunerna valt att utforma sina stödstrukturer. Tabellen utgör inte en fullständig redovisning av respektive kommuns samlade bidragssystem.

Kommun	Beslutande nämnd	Typ av stöd	Stödprincip	Vilka kan söka?	Kort beskrivning	Källa
Borås	Fritids- och folkhälsonämnden	Aktiveringsbidrag/ inkluderingsbidrag	Samhällsnytta/ Folkhälsa	Ideella föreningar	Projektstöd där äldre är en prioriterad målgrupp.	Borås Stad – Bidragsformer för Fritids- och folkhälsonämnden 2026
	Fritids- och folkhälsonämnden	Grundbidrag	Pensionärsförening	Pensionärsföreningar	Medlemsbaserat verksamhetsstöd.	Borås Stad – Bidragsformer för Fritids- och folkhälsonämnden 2026
Eskilstuna	Kultur- och fritidsnämnden	Verksamhetsbidrag för särskild samhällsnytta	Samhällsnytta	Ideella föreningar	Verksamhetsbidrag för särskild samhällsnytta. Pensionärer är en av de målgrupper som prioriteras vid bedömningen av ansökningar.	Eskilstuna kommun. Bidragsansökan. Verksamhetsbidrag för särskild samhällsnytta
Gävle	Kultur- och fritidsnämnden	Verksamhetsstöd	Folkhälsa	Föreningar som uppfyller villkoren för verksamhetsstöd	Verksamhetsstöd för exempelvis utrustning, anläggningsåtgärder eller projekt som utvecklar föreningens verksamhet.	Gävle kommun – Sök verksamhetsstöd

Fritidsverksamhet för äldre – möjligheter och förutsättningar

					Pensionärer är en av de prioriterade målgrupperna.	
Halmstad	Hemvårdsnämnden	Medlemsbidrag	Pensionärs-/seniorföreningar	Föreningar och organisationer som bedriver verksamhet för hemvårdsnämndens målgrupper	Medlemsbaserat stöd till föreningar inom hemvårdsnämndens område.	Halmstad kommun – Stöd till seniorföreningar
Haninge	Äldrenämnden	Verksamhetsbidrag	Verksamhet för äldre	Ideella föreningar	Verksamhetsbidrag till föreningar som bedriver verksamhet för personer över 65 år.	Haninge kommun - Riktlinje för äldrenämndens verksamhetsbidrag för ideella föreningar 2026
Helsingborg	Idrotts- och fritidsnämnden	Aktivitetsstöd	Pensionärsförening/ aktivitet	Pensionärsföreningar	Aktivitetsbaserat stöd	Helsingborgs stad – Bestämmelser för idrotts- och fritidsnämndens ekonomiska stöd till föreningar 2026
	Vård- och omsorgsnämnden	Verksamhetsbidrag	Verksamhet för äldre	Föreningar inom nämndens målgrupper	Stöd till föreningsverksamhet, löpande verksamhet	Helsingborg stad – Riktlinjer för föreningsbidrag
	Vård- och omsorgsnämnden	Utvecklingsbidrag	Projekt	Föreningar inom nämndens målgrupper	Nya metoder och utvecklingsarbete.	Helsingborg stad – Riktlinjer för föreningsbidrag
	Vård- och omsorgsnämnden	Hyres-/administrationsbidrag	Pensionärsförening	Pensionärsföreningar	Driftstöd till pensionärsföreningar.	Helsingborg stad – Riktlinjer för föreningsbidrag
Huddinge	Kultur-och fritidsnämnden	Grund- och medlemsbidrag	Pensionärsförening	Pensionärsföreningar	Syftet med bidraget är att uppmuntra aktiviteter som	Regler för bidragsgivning inom kultur- och

Fritidsverksamhet för äldre – möjligheter och förutsättningar

					främjar hälsa och välmående för pensionärer.	fritidsnämndens verksamhetsområde
Jönköping	Kultur- och fritidsnämnden	Aktivitetsbidrag	Pensionärsförening	Pensionärsföreningar	Närvarobaserat aktivitetsstöd.	Bidrag och regler för fritidsföreningar - Jönköpings kommun
	Kultur- och fritidsnämnden	Koloniverksamhet	Verksamhet för äldre	Föreningar	Bidrag mot ofrivillig ensamhet.	Bidrag och regler för fritidsföreningar - Jönköpings kommun
Karlstad	Vård- och omsorgsnämnden	Aktivitetsstöd 65+	Verksamhet 65+	Föreningar	Aktivitetsbaserat stöd till gruppaktiviteter riktade till personer 65+.	Ansök / Bidrag / Aktivitetsstöd 65+ - Karlstads kommun - Rbok
	Ej verifierat	Verksamhetsbidrag	Pensionärsförening	Pensionärsföreningar	Ordinarie verksamhetsstöd.	Ansök / Bidrag / Verksamhetsbidrag till pensionärsföreningar - Karlstads kommun - Rbok
Linköping	Vård- och äldreomsorgsnämnden	Grund-/medlemsbidrag	Pensionärsförening/ 65+	Ideella föreningar med 65+ som primär målgrupp	Stöd till verksamhet för personer över 65 år.	regler-foreningsbidrag-van-faststallda-2.pdf - Google Drive
	Vård- och äldreomsorgsnämnden	Aktivitetsbidrag	Verksamhet 65+	Ideella föreningar	Hälsofrämjande aktiviteter öppna för äldre.	regler-foreningsbidrag-van-faststallda-2.pdf - Google Drive
Lund	Kultur- och fritidsnämnden	Verksamhetsbidrag	Rättighetsperspektiv	Rättighetsorganisationer	Verksamhetsbidrag för att motverka diskriminering. Pensionärsorganisationer ingår bland målgrupperna.	Stöd till folkbildande kulturverksamhet och ideella föreningar

Fritidsverksamhet för äldre – möjligheter och förutsättningar

Nacka	Socialnämnden och äldrenämnden	Föreningsbidrag för pensionärsföreningar	Pensionärsförening	Pensionärsföreningar	Generellt stöd till verksamhet. Baseras på medlemsantal.	Föreningsbidrag för pensionärsföreningar | Nacka kommun
	Socialnämnden och äldrenämnden	Verksamhetsbidrag	Frivilligt socialt arbete/verksamhet för äldre	Ideella föreningar	Riktat stöd som kompletterar äldrenämndens ansvarsområde.	Verksamhetsbidrag för frivilligt socialt arbete | Nacka kommun
Norrköping	Kultur- och fritidsnämnden	Medlemsbidrag - pensionärsföreningar	Pensionärsförening	Pensionärsföreningar	Grundbidrag samt ett rörligt belopp baserat på medlemsantal.	Medlemsbidrag – Pensionärsföreningar - Norrköpings kommun
Sundsvall	Kultur- och fritidsnämnden	Verksamhetsbidrag pensionärsföreningar	Pensionärsförening	Pensionärsföreningar	Årligt verksamhetsbidrag.	Bidragstyper | Sundsvalls kommun
Södertälje	Kultur- och fritidsnämnden	Bidrag till pensionärsbidrag	Pensionärsförening	Pensionärsföreningar	Grund- och medlemsbidrag.	Regler och riktlinjer för föreningsbidrag
	Kultur- och fritidsnämnden	Mötesplatsbidrag	Verksamhet för äldre	Ideella organisationer	Stöd till öppna mötesplatser för äldre.	Regler och riktlinjer för föreningsbidrag
Umeå	Fritidsnämnden	Verksamhet för rättighetsfrågor, verksamhetsstöd	Rättighetsperspektiv - ålder	Pensionärsföreningar anslutna till riksorganisation	Årligt verksamhetsstöd.	Verksamhet för rättighetsfrågor, verksamhetsstöd - Umeå kommun
Uppsala	Idrotts- och fritidsnämnden	Aktivitetsbidrag och sammankomstbidrag för äldre 60+	Verksamhet 60+	RF-anslutna idrottsföreningar	Närvarobaserat aktivitetsstöd med ett sammankomstbidrag som söks samtidigt.	Aktivitetsbidrag och sammankomstbidrag för äldre 60+ - Uppsala kommun
	Idrotts- och fritidsnämnden	Verksamhetsbidrag för äldre 60+ - medlemsbidrag	Verksamhet 60+	RF-anslutna idrottsföreningar	Stöd som är baserat på antal medlemmar som finns med i aktivitetsrapportering.	Verksamhetsbidrag för äldre 60+ - medlemsbidrag - Uppsala kommun

	Äldrenämnden	Bidrag till pensionärsföreningar	Pensionärsförening	Pensionärsföreningar	Löpande verksamhet, lokaler och personal.	Bidrag till pensionärsföreningar - Uppsala kommun
	Äldrenämnden	Verksamhetsbidrag för äldre	Verksamhet 65+	Ideella föreningar	Stöd till verksamhet 65+	Verksamhetsbidrag för äldre - Uppsala kommun
Västerås	Äldrenämnden	Verksamhetsstöd	Pensionärsförening	Pensionärsföreningar	Årligt verksamhetsstöd.	Riktlinjer för föreningar för äldre - Västerås
	Äldrenämnden	Medlemsbidrag	Verksamhet för äldre	Föreningar godkända av äldrenämnden	Bidrag baserat på antal medlemmar.	Riktlinjer för föreningar för äldre - Västerås
	Äldrenämnden	Projekt- och arrangemangsstöd	Pensionärsförening/projekt	Pensionärsföreningar	Projekt och arrangemang utöver ordinarie verksamhet.	Riktlinjer för föreningar för äldre - Västerås
Växjö	Omsorgsnämnden	Medlemsstöd	Pensionärsförening	Pensionärsföreningar	Grundstöd baserad på föreningens medlemsantal.	Stöd omsorgsnämnden.pdf
	Omsorgsnämnden	Aktivitetsstöd	Verksamhet 65+	Ideella föreningar	Aktivitetsbaserat stöd.	Stöd omsorgsnämnden.pdf
Örebro	Kultur- och fritidsnämnden	Bidrag till aktivitet för äldre	Verksamhet 65+	Ideella föreningar	Stöd till aktiviteter för personer över 65 år.	Bidrag till aktivitet för äldre - orebro.se

Fritidsverksamhet för äldre – möjligheter och förutsättningar

Fritidsverksamhet för äldre – möjligheter och förutsättningar

2026-10-30

Kontaktuppgifter:

Ola Svensson, ola.svensson@umea.se

Mer information:

www.umea.se/foreningsliv

Fritidsverksamhet för äldre – möjligheter och förutsättningar

Fritidsförvaltningen
Besöksadress: Brogatan 12 B
Postadress: 901 84 Umeå
090-16 10 00
umea.kommun@umea.se
www.umea.se

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2026-11-08
Fritidsnämnden

Diarienr: FN-2026/00049

Remiss av förslag till reviderade Regler för Umeå kommuns stöd till ideella föreningar

Förslag till beslut
Fritidsnämnden beslutar

att överlämna remiss av Regler för Umeå kommuns stöd till ideella föreningar (bilaga 1) till kulturnämnden samt individ- och familjenämnden för yttrande.

Ärendebeskrivning
Kommunfullmäktige beslutade den 24 februari 2020 att anta Regler för Umeå kommuns stöd till ideella föreningar. Regelverket anger de grundläggande förutsättningarna för kommunens stöd till det ideella föreningslivet. Kommunfullmäktige fastställer regelverket medan respektive ansvarig nämnd, inom ramen för kommunens reglemente, kan besluta om mindre justeringar utifrån löpande uppföljning och utvärdering av föreningsstöden.

Den nu föreslagna revideringen innebär inte några förändringar av regler eller kriterier för de elva stödformer som omfattas av regelverket. En översyn av respektive stödform planeras att genomföras från och med 2027 och kommer att hanteras av de nämnder som ansvarar för stöden det vill säga fritidsnämnden, kulturnämnden samt individ- och familjenämnden. Om översynen resulterar i förslag till större förändringar av regelverket ska dessa behandlas av ansvarig nämnd och därefter beslutas av kommunfullmäktige.

Syftet med den aktuella revideringen är i stället att tydliggöra de grundläggande förutsättningarna för att en förening ska vara bidragsberättigad i Umeå kommun samt att beskriva kommunens ansvar och befogenheter avseende handläggning, uppföljning och kontroll av föreningsstöd.

Tjänsteskrivelse

Dnr: FN-2026/00049

Utöver redaktionella förändringar av hela dokumentet samt vissa rubriker har ett nytt avsnitt tillförts regelverket. Avsnittet, som omfattar sidorna 6-10, benämns *Allmänna bestämmelser för föreningsstöd* och innehåller följande delar:

- Bidragsstatus
- Ansökan och handläggning
- Uppföljning och ansvar
- Granskning
- Utbetalning
- Omprövning och återkrav
- Avstängning och anmälan
- Överklagande av beslut

Bestämmelserna syftar till att skapa en ökad tydlighet kring hur Umeå kommun hanterar stöd till det ideella föreningslivet och vilka krav som ställs på föreningar som ansöker om eller beviljas kommunala bidrag. Föreningsbyrån, en verksamhet inom fritidsnämndens ansvarsområde, har sedan tidigare genomfört kontroller och uppföljning kopplade till hanteringen av offentliga medel. De föreslagna tilläggen innebär främst att dessa processer och krav förtydligas och samlas i regelverket.

Remissförfarande

Förslag till reviderade Regler för Umeå kommuns stöd till ideella föreningar föreslås skickas på remiss till kulturnämnden och individ- och familjenämnden. Dessa nämnder ansvarar för bidragsformer som omfattas av regelverket och ges därmed möjlighet att lämna synpunkter på förslaget innan ärendet slutligt bereds för beslut i kommunfullmäktige.

Remissyttranden ska vara fritidsnämnden tillhanda senast den 28 februari 2027. Vid inlämning av yttrande ska ärendenummer FN-2026/00049 anges. Yttrandet skickas till umea.fritid@umea.se.

Tjänsteskrivelse

Dnr: FN-2026/00049

Efter att remissyttranden inkommit kommer förslaget att bearbetas och därefter återupptas i fritidsnämnden för ställningstagande innan slutligt förslag överlämnas till kommunfullmäktige för beslut.

Beslutsunderlag

Bilaga 1: Remiss av Regler för Umeå kommuns stöd till ideella föreningar
Bilaga 2: Regler för Umeå kommuns stöd till ideella föreningar

Beredningsansvariga

Monica Svonni, verksamhetschef Föreningsbyrå/stab

Beslutet ska skickas till

Kulturnämnden
Individ- och familjenämnden
Föreningsbyrån Bidrag

Monica Svonni
Stf. fritidsdirektör

UMEÅ KOMMUN

Remiss av Regler för Umeå kommuns stöd till ideella föreningar

UTKAST

Beslutad av:
Kommunfullmäktige

Diarienummer:
[XXXX]

Datum, paragraf för beslut:
[20XX-XX-XX, § XX]

Dokumentet styr:
[Förvaltning/verksamhet]

Dokumenttyp:
Plan

Dokumentansvarig:
Fritidsförvaltningen

Regler för Umeå kommuns stöd till ideella föreningar

Innehåll

Inledning ... 3
Om dokumentet ... 3
Umeå kommuns strategiska plan 2016–2028 ... 3
Stöd till ideella föreningar ... 3
Umeå kommuns förhållningssätt till föreningslivet ... 4
Umeå kommuns föreningsregister ... 4
Grundläggande demokratikrav på ideella föreningar ... 5
Allmänna bestämmelser för föreningsstöd ... 6
Bidragsstatus ... 7
Ansökan och handläggning ... 7
Uppföljning och ansvar ... 7
Granskning ... 8
Utbetalning ... 9
Omprövning och återkrav ... 9
Avstängning och anmälan ... 9
Överklagande av beslut ... 10
Bidragsstruktur i Umeå kommun ... 11
1. Aktivitetsstöd ungdom ... 12
2. Stöd till fritidsverksamhet för prioriterade grupper ... 14
3. Stöd till lokalhyra ... 16
4. Stöd till anläggningar ... 18
5. Social och förebyggande verksamhet ... 21
6. Verksamhet för rättighetsfrågor ... 23
7. Verksamhetsstöd kulturverksamhet ... 26
8. Verksamhetsstöd festivaler och kulturevenemang ... 28
9. Utvecklingsstöd folkhälsa och anläggningar ... 30
10. Utvecklingsstöd rättigheter och samhällsnytta ... 32
11. Utvecklingsstöd kulturverksamhet och arrangemang ... 34

UTKAST

Regler för Umeå kommuns stöd till ideella föreningar

Inledning

Om dokumentet

Det här dokumentet innehåller regler för Umeå kommuns stöd till ideella föreningar. Den övergripande strukturen för föreningsstöden är beslutad av kommunfullmäktige. Ansvarig nämnd för respektive stöd har, inom ramen för kommunens reglemente, möjlighet att besluta om mindre justeringar av reglerna utifrån löpande utvärderingar och behov. Större förändringar av reglerna ska alltid beslutas av kommunfullmäktige. Av dokumentet framgår även vilken nämnd som har mandat att fatta beslut om fördelning av föreningsstöd inom respektive stödform.

Umeå kommuns strategiska plan 2016–2028

Umeå kommun har i sin strategiska plan 2016–2028 pekat ut fem prioriterade områden. Ett av dessa områden är en ”Välutvecklad ideell sektor” och i planen beskrivs området enligt följande:

Den ideella sektorn med ett väl utvecklat föreningsliv bidrar starkt till Umeås utveckling. Dess omfattning och mångfald medverkar till att hålla Umeå samman, medborgerligt engagemang, ökad livskvalitet och gör Umeå till en bra kommun att bo och leva i. Den ideella sektorn bidrar till att människor kommer samman och träffas i nya konstellationer. Samverkan mellan olika aktörer är därför av central vikt för att stärka det civila samhället, oavsett om det avser kultur och fritid, föreningar och frivilligorganisationer, den offentliga sektorn eller näringslivet. Umeå kommun ska i sina verksamheter aktivt söka samverkan med civilsamhället.

Stöd till ideella föreningar

Det finns ingen lagstadgad skyldighet för offentlig sektor att stödja ideella föreningar. Samtidigt har exempelvis stat, regioner och kommuner under lång tid valt att göra det eftersom föreningslivet skapar betydande värden för både individer och samhälle. Former och omfattning av stöd varierar mellan landets kommuner och i Umeå har föreningslivet en stark ställning.

Umeå kommun beviljar årligen omfattande ekonomiskt stöd till föreningslivet. Detta stöd stärker den ideella sektorns förutsättningar för att skapa ett rikt och varierat föreningsutbud i kommunen. Utöver de direkta bidragen tilldelas även betydande medel till lokaler och anläggningar vilka kan nyttjas av föreningarna till subventionerad kostnad.

UTKAST

Regler för Umeå kommuns stöd till ideella föreningar

Föreningslivet har ett stort egenvärde genom de aktiviteter och insatser som skapas i kommunen. Dessa bidrar till ett brett utbud av meningsfulla aktiviteter för medborgare. Den ideella tid som föreningsrepresentanter och medlemmar bidrar med är mycket värdefull både för enskilda individer och för samhället i stort.

Umeå kommuns förhållningssätt till föreningslivet

Umeå kommun strävar efter att handläggning av föreningsstödet ska präglas av öppenhet, tillit och en tydlig process. I det arbetet är samverkan med föreningslivet av central betydelse. Genom dialog vill kommunen kontinuerligt utveckla och förbättra processer och arbetssätt så att stödet blir så värdefullt som möjligt för föreningarna.

Det är samtidigt av stor vikt att värna föreningslivets frihet och självständighet. Den grundlagsskyddade föreningsfriheten innebär att föreningar har rätt att bedriva sin verksamhet utifrån sina egna värdegrunder. Kommunen ska inte styra eller påverka detta.

Däremot är bidrag förenade med särskilda villkor till exempel att föreningen åtar sig att arbeta med en viss fråga eller i en viss riktning. Dessa villkor är alltid tydligt definierade och baseras på en överenskommelse mellan kommunen och den aktuella föreningen.

Umeå kommuns föreningsregister

Umeå kommun har ett föreningsregister i syfte att tillhandahålla aktuell information om det lokala föreningslivet. Registret används som underlag både internt inom kommunens verksamheter och externt som information till allmänheten. Ansökan om registrering i föreningsregistret kan göras löpande under året. Information om hur en ideell förening bildas samt hur registrering genomförs finns på Umeå kommuns webbplats.

För att säkerställa en god kommunikation mellan kommunen och föreningslivet samt för att föreningar inte ska missa viktig information om bidrag, utbildningar och andra erbjudanden är det viktigt att uppgifterna i registret är korrekta och aktuella. Föreningen ansvarar själv för att uppdatera sina uppgifter i föreningsregistret.

Registrering i föreningsregistret är en grundförutsättning för att en förening ska kunna bli bidragsberättigad.

Grundläggande demokratikrav på ideella föreningar

För att en ideell förening ska bedömas som bidragsberättigad och kunna beviljas stöd samt boka lokaler/anläggningar och säsongstider till subventionerat pris (föreningstaxa) måste vissa grundläggande villkor vara uppfyllda. Föreningen ska vara demokratiskt organiserad och ha ett syfte som överensstämmer med demokratiska värderingar.

- Föreningen ska normalt vara ideell, allmännyttig[1] och öppen för alla. Ansvarig nämnd har möjlighet att i enstaka fall besluta om undantag från detta krav om det till exempel finns allmännyttiga orsaker som grund.
- Föreningen ska normalt ha sitt säte i Umeå kommun och i huvudsak bedriva sin verksamhet i Umeå kommun. Detta krav ska dock inte påverka möjligheten att utveckla samarbete och samverkan regionalt, nationellt eller internationellt.
- Föreningen ska bestå av minst fem (5) medlemmar och ha en tydlig metod för att säkerställa ett aktivt ställningstagande till medlemskap från sina medlemmar.

Bidrag beviljas inte till en förening om den eller någon av dess företrädare[2] inom ramen för verksamheten eller i andra sammanhang där agerandet har tydlig koppling till föreningen eller dess företrädarskap:

1. utövar våld, tvång eller hot eller på annat otillbörligt sätt kränker den enskildes grundläggande fri- och rättigheter.
2. diskriminerar eller på annat sätt bryter mot principen om alla människors lika värde.
3. rättfärdigar, främjar eller uppmanar till sådana ageranden som anges i 1 eller 2.
4. motarbetar det demokratiska styrelseskicket.

Föreningar som bedriver verksamhet för barn och unga ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med Förenta nationernas barnkonvention och lagstiftning kopplat till denna. Föreningar som bedriver verksamhet för personer med funktionsnedsättning ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med Förenta nationernas konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Föreningar ska även ta hänsyn till diskrimineringslag (2008:567).

[1] Skatteverket. *Krav på allmännyttigt ändamål*. (2026). https://www4.skatteverket.se/rattsligvagledning/edition/2026.13/427110.html (Hämtad 2026-09-07).
[2] Med företrädare avses personer som genom förtroendeuppdrag, anställning eller annat uppdrag företräder föreningen eller har ett betydande inflytande över dess verksamhet.

Allmänna bestämmelser för föreningsstöd

För att vara bidragsberättigad i Umeå kommun ska en förening vara registrerad i kommunens föreningsregister, uppfylla grundläggande demokratikrav samt uppfylla nedanstående villkor. Registrerade uppgifter ska hållas aktuella och uppdateras årligen i samband med genomfört årsmöte. Föreningens verksamhet ska bedrivas i enlighet med grundläggande demokratikrav och allmänna bestämmelser för föreningsstöd samt ett sätt som inte försvårar kommunens eller andra myndigheters möjligheter att fullgöra sina uppdrag.

- Stadgar: föreningen ska ha stadgar som är godkända av Umeå kommun.
- Styrelse: föreningen ska ha en styrelse beslutad av årsmötet. Styrelsen ska bestå av minst tre personer.
- Revisor: föreningen ska ha en av årsmötet beslutad, oberoende[3] revisor.
- Årsmöteshandlingar:
    - signerat årsmötesprotokoll
    - signerad revisionsberättelse
    - verksamhetsberättelse
    - ekonomisk berättelse (skyddat[4] dokument, resultat- och balansrapport)
    - organisationsnummer – föreningen ska ha organisationsnummer registrerat hos Skatteverket.
- Ekonomisk förvaltning: föreningen ska bedriva en ordnad ekonomisk[5] förvaltning enligt bokföringslagen.
- Föreningskonto: föreningen ska ha ett bankgiro/plusgiro alternativt ett bankkonto upprättat i föreningens namn.
- Medlemsavgift: föreningen ska ha en av årsmötet beslutad medlemsavgift på minst 1 krona per medlem.
- Medlemsförteckning: föreningen ska kunna uppvisa aktuell medlemsförteckning (namn och personnummer).

[3] En oberoende revisor är en person som på ett opartiskt och självständigt sätt granskar föreningens ekonomi och styrelsens förvaltning. Med oberoende avses att revisorn ska vara objektiv och fri från intressekonflikter. Revisorns huvuduppgift är att lämna ett uttalande till medlemmarna om huruvida föreningens räkenskaper ger en rättvisande bild samt om styrelsen har fullgjort sitt uppdrag i enlighet med lagar, stadgar och god revisionssed. En revisor kan vara medlem i föreningen.
[4] Den ekonomiska berättelsen inte ska kunna ändras. Skatteverket. *Bokföringslagen*. (2026). https://www4.skatteverket.se/rattsligvagledning/edition/2026.13/3205.html (Hämtad 2026-09-07).
[5] Med ordnad ekonomisk förvaltning avses att föreningen hanterar sin ekonomi på ett ansvarsfullt sätt. Föreningen ska ha rutiner för budgetering, bokföring, betalningar och ekonomisk rapportering samt hantera sina ekonomiska åtaganden i enlighet med gällande lagstiftning och god föreningssed.

Bidragsstatus

För att kunna ansöka om och beviljas kommunalt stöd krävs att föreningen uppfyller kriterierna för bidragsberättigad status enligt detta regelverk.

Om förutsättningarna förändras eller om det framkommer uppgifter som innebär att kraven inte längre är uppfyllda kan Umeå kommun besluta att ändra föreningens bidragsstatus. Ett sådant beslut innebär att föreningen inte kan ansöka om eller beviljas stöd. Detsamma kan även gälla ärenden där föreningen är samverkanspart. Umeå kommun kan ompröva bidragsstatus om förutsättningarna ändras eller om nya uppgifter tillkommer.

Ansökan och handläggning

Umeå kommun har tolkningsföreträde i frågor som rör tillämpningen av kommunens bidragsbestämmelser.

För att en ansökan ska kunna handläggas krävs att samtliga efterfrågade uppgifter och handlingar lämnas in. Olika stödformer kan ha särskilda villkor och kompletterande krav. Endast fullständiga ansökningar behandlas. Umeå kommun kan vid behov kontakta föreningen för förtydliganden eller kompletteringar. Om föreningen inte svarar inom angiven tid kan ansökan komma att avslås.

En ansökan kan beviljas helt, delvis eller avslås. Vid delvis beviljande eller avslag anges skälen i beslutet. Bedömningen grundas bland annat på gällande regelverk, ansökans rimlighet och genomförbarhet samt hur tidigare beviljade bidrag har använts och återrapporterats.

Uppföljning och ansvar

Umeå kommun följer upp och kontrollerar beviljade föreningsbidrag för att säkerställa att medlen används i enlighet med stödets syfte, fattade beslut och gällande regelverk. Uppföljning och kontroll är en del av kommunens ansvar för en rättssäker och ändamålsenlig hantering av offentliga medel. Uppföljningens omfattning anpassas utifrån stödets storlek, stödform och omständigheterna i det enskilda fallet.

Förening som beviljats stöd ska kunna redovisa hur medlen har använts och på begäran lämna de uppgifter och handlingar som behövs för uppföljning och kontroll i enlighet med de anvisningar som gäller för respektive stödform.

Om förutsättningarna för beviljat stöd förändras kan ärendet omprövas enligt gällande bestämmelser. Beslut meddelas skriftligen.

Granskning

Föreningar som ansöker om eller tar emot stöd kan bli föremål för granskning. Granskning är en del av kommunens uppföljnings- och kontrollansvar och syftar till att säkerställa att stöd hanteras i enlighet med gällande regelverk, beslut och villkor.

Granskning kan initieras med anledning av identifierade avvikelser, inkomna uppgifter eller genom slumpmässigt urval. Umeå kommun beslutar i varje enskilt fall om granskning ska inledas. Granskningens omfattning anpassas efter ärendets art och omständigheter. Under pågående granskning pausas handläggning av bidragsärenden och utbetalning av beviljat stöd till berörd förening till dess att granskningen har avslutats eller annat beslut fattats. Detsamma gäller ärenden där den berörda föreningen är samverkanspart.

När granskningen är avslutad fattas beslut om fortsatt handläggning. Ärendet kan avslutas utan åtgärd eller föranleda åtgärder enligt gällande regelverk.

Bedömningsprinciper

Vid brister eller överträdelser ska Umeå kommun göra en samlad bedömning utifrån omständigheterna i det enskilda fallet. Eventuella åtgärder ska vara proportionerliga i förhållande till överträdelsens art, omfattning och konsekvenser.

Umeå kommun ska, när det bedöms lämpligt, ge föreningen möjlighet att inkomma med förtydliganden eller kompletteringar samt, där så är möjligt, vidta rättelse innan beslut om ingripande åtgärder fattas.

Vid bedömning av överträdelser ska särskilt följande beaktas:

- överträdelsens art och omfattning
- överträdelsens koppling till föreningens verksamhet
- om överträdelsen utgör en enstaka händelse eller ingår i ett systematiskt eller återkommande mönster
- vilka åtgärder föreningen har vidtagit för att rätta till identifierade brister och förhindra att de återkommer.

Vid bedömning av om en förening fortsatt ska vara berättigad till kommunalt stöd ska Umeå kommun särskilt beakta föreningens eget ansvarstagande och vilka åtgärder som har vidtagits för att hantera identifierade brister eller ageranden som strider mot gällande regelverk.

UTKAST

Utbetalning

Beviljat bidrag betalas ut till föreningens registrerade bank- eller plusgiro alternativt till föreningens bankkonto. Bidrag betalas inte ut till privata konton. Det är föreningens ansvar att säkerställa att korrekta och aktuella kontouppgifter finns i föreningsregistret.

Om utbetalning inte kan genomföras, exempelvis på grund av att föreningen inte lämnar in de uppgifter som krävs, kvarstår det beviljade bidraget under en begränsad tid. Om de efterfrågade uppgifterna inte lämnas in inom sex månader från beslutsdatum kan bidraget upphöra att gälla och ingen utbetalning görs.

Umeå kommun kan hålla inne bidrag eller reglera det mot eventuella förfallna skulder som föreningen har till kommunen.

Omprövning och återkrav

Umeå kommun kan besluta att ompröva beviljat bidrag om förutsättningarna förändras eller om nya uppgifter framkommer. Efter prövning kan Umeå kommun besluta att helt eller delvis kräva tillbaka utbetalt bidrag om det framkommer att

- bidraget inte används för det ändamål det beviljats
- föreningen upphör med sin verksamhet
- redovisning inte har lämnats in eller är bristfällig
- föreningen inte medverkar till uppföljning och kontroll
- oriktiga eller vilseledande uppgifter har lämnats i ansökan eller i samband med uppföljning
- verksamheten förändrats väsentligt utan att Umeå kommun informerats eller gett sitt godkännande.

Avstängning och anmälan

Om det framkommer uppgifter som tyder på att stöd har hanterats i strid med gällande regelverk, beslut eller lagstiftning bedömer Umeå kommun om ytterligare åtgärder behöver vidtas.

Efter särskild bedömning kan Umeå kommun besluta om

- återkrav av beviljat stöd
- ändrad bidragsstatus
- avstängning från möjligheten att ansöka om stöd under viss tid
- anmälan till annan myndighet eller polisanmälan.

Överklagande av beslut

Föreningsbidrag är en frivillig insats som kommuner kan utge efter regler som man själva upprättar. Eftersom det saknas närmare lagregler rörande föreningsbidrag är det inte heller fråga om någon formell rättighet för en förening att få bidrag. En konsekvens av att det saknas lagregler om kommunala föreningsbidrag är att beslut om sådana bidrag därmed endast kan prövas inom ramen för en laglighetsprövning enligt kommunallagen. Huruvida en förening uppfyller kommunens kriterier för att erhålla ett bidrag är mer en lämplighetsfråga som inte faller inom ramen för en laglighetsprövning. Den klagande måste därmed kunna visa att beslutet om att utge föreningsbidrag är i strid med lag eller annan författning för att förvaltningsrätten ska kunna upphäva beslutet.

UTKAST

Bidragsstruktur i Umeå kommun

I tabellen nedan visas Umeå kommuns stödformer schematiskt med fyra områden som totalt innefattar elva olika stöd som i sig styrs med kriterier och regler. Bidrag 1–8 är årliga verksamhetsstöd som söks en till två gånger per år medan bidrag 9–11 är utvecklingsstöd som kan sökas löpande men handläggs vid sex tillfällen under året.

I tabellen framgår också vilken nämnd som är ansvarig för respektive stöd.

- FN: fritidsnämnden
- IFN: individ- och familjenämnden
- KN: kulturnämnden

Tabell över Umeå kommuns stödformer

Område	Verksamhetsstöd	Utvecklingsstöd
Idrott, fritid och folkhälsa	1. Aktivitetsstöd ungdom (FN)	9. Utvecklingsstöd folkhälsa och anläggningar (FN)
	2. Fritidsverksamhet för prioriterade grupper (FN)	
Lokaler och anläggningar	3. Stöd till lokalhyra (FN)	
	4. Stöd till anläggningar (FN)	
Rättigheter och samhällsnytta	5. Social och förebyggande verksamhet (IFN)	10. Utvecklingsstöd rättigheter och samhällsnytta (FN)
	6. Verksamhet för rättighetsfrågor (FN)	
Kulturverksamhet och arrangemang	7. Kulturverksamhet (KN)	11. Utvecklingsstöd kulturverksamhet och arrangemang (KN)
	8. Festivaler och kulturevenemang (KN)	

Information om ansökningsdatum och hur ansökan ska göras finns på Umeå kommuns webbplats. Alla ansökningar hanteras och bereds av Föreningsbyrån på Umeå kommun. Föreningsbyrån tillhör organisatoriskt fritidsförvaltningen men arbetar kopplat till flera olika nämnder.

Regler för Umeå kommuns stöd till ideella föreningar

1. Aktivitetsstöd ungdom

Syftet med stödet är att stimulera föreningar att bedriva barn- och ungdomsaktiviteter och att det därmed ska finnas ett brett utbud av aktiviteter för barn och unga i Umeå kommun. Aktiviteterna bedöms ha ett stort egenvärde och aktivitetsstödet ska därför i första hand utgöra ett grundstöd baserat på genomförda aktiviteter för barn och unga.

Utöver aktiviteternas egenvärde kan föreningsverksamheten även bidra till flera mervärden. Föreningar kan exempelvis genom sin kontinuerliga verksamhet verka socialt förebyggande genom att bidra till trygga uppväxtvillkor för barn och unga. Föreningslivet ger även barn och unga möjlighet att lära sig demokratiska processer och ta ansvar och utöva inflytande över sin fritid. Ungas egen organisering är en viktig förutsättning för delaktighet, inflytande och möjlighet att påverka både föreningsverksamheten och samhället i stort.

Därutöver kan verksamheten bidra till gemenskap, integration och förbättrad folkhälsa. Genom att erbjuda rörelserika aktiviteter i tidig ålder skapas goda förutsättningar för ett livslångt aktivt liv.

Vilka kan söka?

Stödet kan sökas av ideella bidragsberättigade föreningar registrerade i Umeå kommuns föreningsregister.

Villkor

Aktivitetsstöd ungdom ges till aktiviteter som

- ligger i linje med föreningens verksamhetsidé för barn och unga och som bedrivs i drogfri miljö
- har minst 3 och högst 30 deltagare i bidragsberättigad ålder
- pågår i minst 60 minuter
- har minst en ledare som ansvarar för aktiviteten, ledare kan vara från 13 år
- rapporteras via det system som anvisas av Umeå kommun där aktivitet och anläggning specificeras
- anordnas av föreningen (inte av riksorganisation eller distrikt).

Stödet beviljas inte till

- föreningsverksamhet som bedrivs under skoltid, måndag-fredag klockan 08.00 och 16.00, med undantag för ordinarie skollov (sportlov, påsklov, sommarlov, höstlov och jullov samt röda dagar

UTKAST

- entrébelagda tävlingar eller kommersiella arrangemang som exempelvis danser, bingo och basarer
- studiecirkelsammankomster
- specifikt partipolitisk verksamhet
- specifikt religiös verksamhet.

Aktivitetsstöd ungdom har två olika inriktningar, *idrott* och *fritid*.

Idrott

Den här inriktningen gäller för idrottsföreningar som är anslutna till Riksidrottsförbundet och därmed i huvudsak bedriver tränings- och tävlingsverksamhet.

Aktivitetsstöd beviljas för en aktivitet per idrott, dag och person i föreningen. En medlem i en flersektionsförening kan därmed delta i flera idrotter i föreningen under samma dag och föreningen får stöd för detta. Stödet ges med ett visst belopp för varje deltagartillfälle för deltagare i åldern 7–20 år som deltar i en aktivitet. Beloppet fastställs av fritidsnämnden.

Fritid

Den här inriktningen gäller för föreningar som inte är anslutna till Riksidrottsförbundet.

Stödet ges med ett visst belopp för varje genomförd aktivitetstimme för deltagare i åldern 7–20 år som deltar i en aktivitet i föreningen. Föreningar kan rapportera en sammankomst med maximalt tre aktivitetstimmar per kalenderdag. Om en sammankomst med aktiviteter påbörjas ett datum och fortsätter nästkommande datum måste aktiviteten delas upp i två sammankomster, där en (1) sammankomst per kalenderdag läggs in. Övernattning ses inte som en aktivitet. Antal aktivitetstimmar per termin får inte överstiga 80 per individ. Beloppet fastställs av fritidsnämnden.

Ansökan

Information om ansökningsdatum och ansökningsförfarande publiceras på Umeå kommuns webbplats. Ansökan om aktivitetsstöd sker två gånger per år och avser aktiviteter som registrerats under föregående termin För sent inkommen ansökan kan medföra reducerat stöd eller att stöd inte beviljas.

Redovisning av stödet

Inskickade närvarokort utgör föreningens redovisning av genomförda aktiviteter. Föreningen ska på begäran kunna styrka att de redovisade aktiviteterna har genomförts.

2. Stöd till fritidsverksamhet för prioriterade grupper

Syftet med stödet är att främja folkhälsan hos prioriterade målgrupper bland kommunens medborgare. Med stödet vill kommunen uppmuntra föreningar att ta initiativ till folkhälsofrämjande aktiviteter. Stödet syftar även till att stärka ungas inflytande och delaktighet samt att skapa förutsättningar för unga att engagera sig i politiska frågor där dialog och debatt styrs av ungdomar.

Stödet finns även för att stimulera föreningar som arbetar för inkludering av personer med fysisk, psykisk eller intellektuell funktionsnedsättning i den ordinarie verksamheten. Det omfattar även föreningar som bedriver ett långsiktigt och aktivt arbete med integrationsinsatser, exempelvis genom språkstödjande eller samhällsorienterande aktiviteter.

Målsättning med stödet är att

- främja en god folkhälsa för prioriterade grupper
- förebygga olika hälsoproblem
- stötta utsatta målgrupper
- engagera fler barn och unga i föreningslivet
- stötta ungdomar att engagera sig i politiska frågor
- öka mångfalden i föreningslivet
- göra verksamhet tillgänglig för personer med funktionsnedsättning.

Vilka kan söka?

Stödet kan sökas av ideella bidragsberättigade föreningar registrerade i Umeå kommuns föreningsregister som har bedrivit verksamhet i minst ett år.

Föreningar som får årligt verksamhetsstöd från andra nämnder än fritidsnämnden samt föreningar som beviljas årligt verksamhetsstöd för rättighetsfrågor är inte berättigade att söka detta stöd.

Villkor

Fritidsnämnden beslutar årligen om vilka föreningar som beviljas verksamhetsstöd. Verksamheten ska rikta sig till någon av följande prioriterade grupper, bestå av särskilda insatser som inte omfattas av *Aktivitetsstöd ungdom* och bedrivs i en drogfri miljö:

- barn och unga i åldern 7–25 år
- politiska ungdomsförbund med moderparti representerat i kommunfullmäktige
- personer med funktionsnedsättning och nyanlända i alla åldrar.

Insatser som prioriteras är bland annat årligen planerad verksamhet som

- är öppen och lättillgänglig för många, exempelvis genom prova-på-verksamhet, drop-in eller spontanverksamhet, särskilt under helgkvällar
- erbjuder fritidsaktiviteter och läger för barn och unga under skollov
- skapar möjlighet för unga att prova och utveckla ledarroller
- bidrar till aktiviteter för prioriterade målgrupper med särskilt fokus på deltagare med lägre socioekonomiska förutsättningar än genomsnittet
- aktivt främjar ungdomars inflytande och delaktighet
- bidrar till förbättrad fysisk och psykisk hälsa
- stimulerar ökad rörelse
- inkluderar personer med funktionsnedsättning i föreningslivet
- bidrar till integration av nyanlända.

Stöd till politiska ungdomsförbund lämnas i form av ett grundbidrag samt ett bidrag baserat på moderpartiets mandat i kommunfullmäktige.

Föreningen är skyldig att utan dröjsmål informera kommunen om väsentliga förändringar i verksamheten under det år som verksamhetsstödet avser. Vid sådana förändringar kan stödet komma att omprövas.

Ansökan

Information om ansökningsdatum och ansökningsförfarande publiceras på Umeå kommuns webbplats. Utöver att de grundläggande villkoren för stöd är uppfyllda ska ansökan innehålla följande uppgifter för kommande verksamhetsår:

- budget
- verksamhetsplan.

Vid behov kan ytterligare uppgifter eller handlingar begäras in för att ansökan ska kunna prövas.

Redovisning av stödet

Information om redovisningsförfarandet publiceras på Umeå kommuns webbplats

UTKAST

3. Stöd till lokalhyra

Syftet med stödet är att stötta föreningar i deras behov av lokaler för barn- och ungdomsverksamhet, exempelvis i de fall där kommunen inte kan erbjuda ändamålsenliga lokaler. Stödet utgör ett komplement till de omfattande subventioner som kommunen tillhandahåller genom uthyrning av kommunala lokaler och anläggningar.

Vilka kan söka?

Stödet kan sökas av ideella bidragsberättigade föreningar registrerade i Umeå kommuns föreningsregister. För att vara berättigad till stöd ska föreningen även ha beviljats *Aktivitetsstöd ungdom*.

Villkor

Stödet kan sökas för icke-kommunala lokaler som föreningen hyr för att bedriva barn- och ungdomsverksamhet. Lokalen ska vara belägen inom Umeå kommuns geografiska område. Stödet baseras på redovisade faktiska lokalkostnader för föregående termin och ska stå i proportion till verksamhetens omfattning och behov.

Lokalstödet grundas på föreningens totala antal genomförda sammankomster enligt redovisning i kommunens system för *Aktivitetsstöd ungdom* under föregående termin. Om föreningen har flera sektioner ska stödet, i de fall lokalen används för en specifik verksamhet, baseras på antal genomförda sammankomster inom berörd sektion.

Stödets storlek fastställs av fritidsnämnden och beräknas utifrån ett fastställt belopp per sammankomst. Stödet kan dock högst uppgå till 60 procent av redovisad lokalkostnad och maximalt 135 000 kronor per termin.

Bidragsgrundande kostnad är i normalfallet den varmhyra som föreningen betalar. Vid kallhyra kan även följande kostnader inkluderas:

- värme och el
- vatten och avlopp
- arrende
- sophämtning
- försäkringar för lokalen.

Även hyra av toalettvagnar i samband med tillfälliga arrangemang är bidragsgrundande.

UTKAST

Regler för Umeå kommuns stöd till ideella föreningar

Stöd beviljas inte för

- tider som hyrs i kommunala lokaler och anläggningar med redan subventionerade hyror
- lokalkostnader i samband med entrébelagda arrangemang
- kostnader för föreningens egna lokaler där stöd i stället kan sökas inom ramen för *Stöd till anläggningar*
- övriga kostnader såsom telefon, förbrukningsmaterial, garage, parkeringsplatser, fastighetsskatt eller fastighetsskötsel, inklusive löner för fastighetsskötare eller lokalvårdare.

I undantagsfall kan fritidsnämnden besluta om ett högre lokalstöd om synnerliga skäl finns. Det kan exempelvis avse verksamhet som kräver stora ytor i förhållande till antal utövare och som bedrivs i kommersiella lokaler.

Ansökan

Information om ansökningsdatum och ansökningsförfarande publiceras på Umeå kommuns webbplats. Ansökan om lokalstöd sker två gånger per år och avser hyreskostnader för föregående termin. Redovisade kostnader ska styrkas exempelvis genom att hyresavtal och fakturor bifogas ansökan.

Redovisning av stödet

Föreningen ska på begäran kunna uppvisa handlingar som styrker de redovisade kostnaderna.

UTKAST

4. Stöd till anläggningar

Syftet med stödet är att stötta föreningar som äger och driver egna lokaler och anläggningar inom idrotts- och friluftsområdet samt samlingslokaler inom Umeå kommun.

Stödet avser att täcka delar av driftskostnaderna för föreningsägda lokaler, anläggningar och samlingslokaler. Genom stödet ges föreningar förutsättningar att driva egna anläggningar som komplement till kommunens anläggningar.

Föreningar som driver samlingslokaler och upplåter dessa för uthyrning till föreningar, organisationer, grupper och enskilda bidrar till ett brett utbud av kultur- och fritidsaktiviteter i hela kommunen, särskilt i ytterområdena. Verksamheten främjar engagemang, delaktighet och möjligheten att påverka samhällsutvecklingen.

Stöd kan även beviljas för vissa investeringar i samband med nybyggnation och renovering. Därigenom kan stödet bidra till utveckling och förbättring av anläggningar till nytta för kommunens invånare med särskilt fokus på barn och unga samt till åtgärder som förbättrar miljöförbättringar och ökar tillgängligheten.

Vilka kan söka?

Stödet kan sökas av ideella bidragsberättigade föreningar registrerade i Umeå kommuns föreningsregister som har bedrivit verksamhet i minst ett år. Även vissa paraplyorganisationer kan godkännas som sökande part. Fiskevårdsområdesföreningar (FVO) och samfällighetsföreningar som förvaltar anläggningar för allmänheten kan efter prövning godkännas som sökande part.

Driftstöd till samlingslokaler kan sökas av föreningar vars huvudsakliga ändamål är att tillhandahålla samlingslokaler för föreningar, organisationer och boende inom Umeå kommun. Föreningen ska vara ansluten till någon av riksorganisationerna Bygdegårdarnas riksförbund, Våra gårdar eller Folkets Hus och Parker. Andra föreningar prövas av fritidsnämnden.

Villkor

Stöd till anläggningar är indelat i två olika delar:

- stöd till anläggningar, drift
- stöd till anläggningar, investering.

Regler för Umeå kommuns stöd till ideella föreningar

Stöd till drift av föreningars egna lokaler, anläggningar och samlingslokaler

Stöd kan beviljas för föreningsägda idrotts- och friluftsanläggningar samt samlingslokaler. Föreningen ansvarar för att lokalen eller anläggningen hålls i gott skick samt uppfyller gällande krav på drift- och brandsäkerhet. Verksamheten ska bedrivas i enlighet med gällande antidopingregler.

För vanligt förekommande idrotts- och friluftsanläggningar såsom fotbollsplaner, isbanor, tennisbanor, ridanläggningar, elljusspår, badplatser och kanslilokaler fastställs stödnivån enligt schablon per anläggningstyp. För anläggningar av unik karaktär fastställs stödnivån efter särskild prövning i det enskilda fallet.

Stöd till samlingslokaler avser ytor som fortlöpande upplåts till föreningar och allmänhet. Ytor som hyrs ut till enskild hyresgäst (långtidsförhyrning) får inte ingå i beräkningsunderlaget. Om ytor upplåts till enskild hyresgäst under dagtid, exempelvis för skolverksamhet, och därefter upplåts till föreningar och allmänhet under kvällar och helger reduceras schablonstödet.

Samlingslokaler ska upplåtas opartiskt, i skälig omfattning och på skäliga villkor till föreningar, organisationer och enskilda under förutsättning att dessa ställer sig bakom de demokratikrav som anges i inledningen av bidragsreglerna.

Stöd till anläggningar, investering

Investeringsstöd kan beviljas inom följande prioriterade områden under förutsättning att åtgärden bedöms vara av starkt allmänintresse:

- Byggande av anläggning, samlingslokal eller friluftsanläggning i föreningsregi.
- Åtgärder som förbättrar den generella tillgängligheten i anläggning, samlingslokal eller friluftsanläggning i föreningsregi.
- Miljöanpassningsåtgärder av anläggning, samlingslokal eller friluftsanläggning i föreningsregi.
- Större renoveringsinsatser (ej löpande drift eller underhåll) i anläggning, samlingslokal eller friluftsanläggning i föreningsregi.

Investeringar som främjar verksamhet för personer med funktionsnedsättning samt stimulerar till ökad rörelse för barn och unga ska särskilt prioriteras.

I beslut om investeringsstöd ska det framgå hur stor del av den totala investeringsbudgeten som avsätts till orienteringskartor, förbättringar av skoterleder samt fiskevårdsåtgärder.

Stöd kan normalt beviljas med högst 90 procent av godkända kostnader som inte finansieras genom andra bidrag. Ideellt arbete räknas inte som kostnad. Åtgärder som har påbörjats före beslut om stöd beviljas normalt inte investeringsstöd.

UTKAST

Vid arrende eller hyra av lokal eller anläggning ska giltigt arrende- eller hyresavtal med en återstående löptid om minst fem år föreligga vid ansökningstillfället.

Dubbelfinansiering får inte förekomma. Om medfinansiering har beviljats av annan part ska det redovisas i ansökan.

Beviljat stöd som inte har tagits i anspråk inom två år från beslutsdatum återgår till fritidsnämnden

Ansökan

Information om ansökningsdatum och ansökningsförfarande publiceras på Umeå kommuns webbplats. Separata ansökningsformulär ska användas för driftstöd respektive investeringsstöd.

Till ansökan om stöd till anläggning, investering, ska följande handlingar bifogas:

- Beskrivning av föreningen och bakgrund till ansökan.
- Karta över området där anläggningen är eller ska vara belägen.
- Handlingar som styrker äganderätt, upplåtelseavtal avseende mark eller hyresavtal med minst fem års återstående löptid.
- Ritningar (kopia på huvudritning) och/eller arbetsbeskrivning.
- Specificerad kostnadsberäkning och finansieringsplan. Uppskattning av ideella arbetstimmar ska anges, men ideellt arbete får inte tas upp som kostnad.

Förskottsutbetalning av beviljat stöd till anläggning, investering, kan efter ansökan beviljas med högst 50 procent av det beslutade stödet.

Redovisning av stödet

Utbetalning av stöd till anläggningar, drift, förutsätter att erforderligt underhåll av berörd idrotts- eller friluftsanläggning har genomförts. Kontroll kan utföras innan utbetalning sker.

För stöd till anläggning, investering, ska föreningen inkomma med redovisning som styrker uppkomna och godkända kostnader samt en bild på genomförd investering.

Bidragsmottagare ska uppföra och underhålla skyltar som tydligt anger att Umeå kommun är bidragsgivare på platser där stödet har använts för etablering, investering eller drift av anläggning eller lokal. Skyltarna ska placeras på väl synlig och för allmänheten tillgänglig plats.

5. Social och förebyggande verksamhet

Syftet med stödet är att skapa förutsättningar för föreningar som bedriver verksamhet inom det sociala området eller som har en tydlig socialt förebyggande inriktning. Föreningar kan utgöra ett viktigt komplement till kommunens insatser inom det sociala området. De kan även bidra till tidig upptäckt av social problematik samt verka för att barn och unga ges trygga och goda uppväxtvillkor.

Målsättning med stödet är att

- förebygga social problematik
- stötta socialt utsatta grupper eller individer
- motverka utanförskap, missbruk, ohälsa och ensamhet
- stötta arbetet med tidiga och förebyggande sociala insatser.

Vilka kan söka?

Stödet kan sökas av ideella bidragsberättigade föreningar registrerade i Umeå kommuns föreningsregister som har bedrivit verksamhet i minst ett år samt verkar inom socialtjänstens ansvarsområde. Föreningen ska arbeta med eller för personer som har eller riskerar att få behov av stöd från socialtjänsten, bedriva förebyggande arbete eller arbeta med information och kunskapsspridning inom socialtjänstens ansvarsområden.

Förening som beviljas årligt verksamhetsstöd från annan nämnd än individ- och familjenämnden är inte berättigad att söka detta stöd.

Villkor

Individ- och familjenämnden beslutar årligen vilka föreningar som beviljas verksamhetsstöd.

Stöd kan beviljas för verksamheter som

- riktar sig till personer som är, eller riskerar att bli, i behov av insatser från socialtjänsten
- utgör ett alternativ till eller ett komplement till socialtjänstens insatser
- genom förebyggande arbete bidrar till att minska behovet av socialtjänstens insatser på sikt
- avser verksamhetsområden inom individ- och familjeomsorgens (IFO) ansvarsområde som individ- och familjenämnden bedömer som särskilt prioriterade.

Förening som beviljats stöd är skyldig att utan dröjsmål informera kommunen om större förändringar i verksamheten under det år stödet avser. Vid väsentliga förändringar kan beslut om stöd omprövas.

Ansökan

Information om ansökningsdatum och ansökningsförfarande publiceras på Umeå kommuns webbplats. Utöver att de grundläggande villkoren för stöd är uppfyllda ska ansökan innehålla följande uppgifter för kommande verksamhetsår:

- budget
- verksamhetsplan.

Vid behov kan ytterligare uppgifter eller handlingar begäras in för att ansökan ska kunna prövas.

Redovisning av stödet

Information om redovisningsförfarandet publiceras på Umeå kommuns webbplats.

UTKAST

6. Verksamhet för rättighetsfrågor

Syftet med stödet är att skapa förutsättningar för föreningar som aktivt verkar för att värna mänskliga rättigheter och fungera som röstbärare för målgrupper med koppling till diskrimineringslagstiftningen. Med röstbärande funktion avses att det civila samhällets organisationer företräder särskilda intressen, perspektiv eller idéinriktningar i samhällsdebatten. Genom detta bidrar föreningarna till att synliggöra en mångfald av uppfattningar samt till att olika gruppers intressen och rättigheter representeras i offentligheten.

Målsättning med stödet är att

- stötta föreningars arbete med att värna rättigheter och verka som röstbärare
- stötta föreningar med koppling till diskrimineringslagstiftningen som kan bidra med expertkunskap och informationsspridning till allmänheten
- underlätta för föreningar med koppling till diskrimineringslagstiftning att skapa samverkan och sociala nätverk.

Vilka kan söka?

Stödet kan sökas av ideella bidragsberättigade föreningar registrerade i Umeå kommuns föreningsregister som har bedrivit verksamhet i minst ett år. Föreningen ska aktivt arbeta för att värna rättigheter och fungera som röstbärare för målgrupper med koppling till diskrimineringslagstiftningen.

Förening som beviljas årligt verksamhetsstöd från annan nämnd än fritidsnämnden eller som beviljas årligt verksamhetsstöd för fritidsverksamhet för prioriterade grupper är inte berättigad att söka detta stöd.

Villkor

Fritidsnämnden beslutar årligen vilka föreningar som beviljas verksamhetsstöd.

Följande områden kan ligga till grund för stöd:

Funktionsnedsättning

Funktionshinderföreningar som värnar rättigheter för personer med fysisk, psykisk eller intellektuell funktionsnedsättning.

Ålder

Pensionärsföreningar anslutna till Pensionärernas riksorganisation (PRO), Sveriges Pensionärsförbund Seniorerna (SPF), Svenska Kommunalpensionärernas Förbund (SKPF),

Riksförbundet Pensionärsgemenskap (RPG) samt Sverigefinska pensionärer (SFP) som värnar äldres rättigheter omfattas av stödet. Stödet omfattar även föreningar som arbetar med rättigheter för barn och unga.

Nationella minoriteter

Föreningar som värnar rättigheter för Sveriges nationella minoriteter: samer, judar, romer, sverigefinnar samt tornedalingar, kväner och lantalaiset.

Etnisk tillhörighet

Föreningar som värnar rättigheter för alla oavsett hudfärg och nationellt eller etniskt ursprung.

Religion eller annan trosuppfattning

Föreningar som värnar rätten att utöva eller ge uttryck för religion eller annan trosuppfattning utan att riskera att utsättas för diskriminering exempelvis genom arbete mot antisemitism och islamofobi.

Kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning

Föreningar som värnar rättigheter ur ett jämställdhets- eller HBTQI-perspektiv.

Det ska av föreningens stadgar framgå att ändamålet är förenligt med syftet för detta stöd. Föreningen ska genom exempelvis verksamhetsberättelse och verksamhetsplan kunna visa att den aktivt arbetar i enlighet med ändamålet.

Förening som beviljats stöd är skyldig att utan dröjsmål informera kommunen om större förändringar i verksamheten under det år stödet avser. Vid väsentliga förändringar kan beslut om stöd omprövas.

Ansökan

Information om ansökningsdatum och ansökningsförfarande publiceras på Umeå kommuns webbplats. Utöver att de grundläggande villkoren för stöd är uppfyllda ska ansökan innehålla följande uppgifter för kommande verksamhetsår:

- budget
- verksamhetsplan.

Vid behov kan ytterligare uppgifter eller handlingar begäras in för att ansökan ska kunna prövas.

UTKAST

Redovisning av stödet

Information om redovisningsförfarandet publiceras på Umeå kommuns webbplats.

UTKAST

7. Verksamhetsstöd kulturverksamhet

Syftet med stödet är att skapa förutsättningar för föreningar att bedriva kontinuerlig kulturverksamhet som kommer kommunens medborgare till del och bidrar till att utveckla Umeå som kulturstad. Genom verksamhetsstödet ges föreningar möjlighet att utveckla sin verksamhet, samla kulturintresserade och skapa utrymme för konstnärliga och kreativa uttryck som kan vara både tillgängliga och utmanande.

Målsättning med stödet är att

- ge föreningar förutsättningar att bedriva allmännyttig kulturverksamhet
- utveckla och komplettera mötesplatser för kultur i hela kommunen
- bidra till ett brett och fritt kulturliv genom föreningslivets olika kulturella inriktningar och intressen.

Vilka kan söka?

Stödet kan sökas av ideella bidragsberättigade föreningar registrerade i Umeå kommuns föreningsregister som har bedrivit verksamhet i minst ett år samt bedriver kontinuerlig kulturverksamhet. Föreningens huvudsakliga verksamhet ska bedrivas inom det konstnärliga fältet, det vill säga ord, bild, scen, ton och film.

Villkor

Kulturnämnden beslutar årligen vilka föreningar som beviljas verksamhetsstöd. Kulturföreningar kan söka stöd för att stötta ordinarie verksamhetskostnader inom det konstnärliga fältet.

Bedömningen sker med utgångspunkt i kommunens kulturpolitiska program och fastställda kulturpolitiska mål. Stödet ska bidra till att utveckla ett kulturliv som är öppet och tillgängligt för alla och bidrar till ökad livskvalitet och folkhälsa.

Förening som beviljats stöd är skyldig att utan dröjsmål informera kommunen om större förändringar i verksamheten under det år stödet avser. Vid väsentliga förändringar kan beslut om stöd omprövas.

UTKAST

Regler för Umeå kommuns stöd till ideella föreningar

Ansökan

Information om ansökningsdatum och ansökningsförfarande publiceras på Umeå kommuns webbplats. Utöver att de grundläggande villkoren för stöd är uppfyllda ska ansökan innehålla följande uppgifter för kommande verksamhetsår:

- budget
- verksamhetsplan.

Vid behov kan ytterligare uppgifter eller handlingar begäras in för att ansökan ska kunna prövas.

Redovisning av stödet

Information om redovisningsförfarandet publiceras på Umeå kommuns webbplats

UTKAST

8. Verksamhetsstöd festivaler och kulturevenemang

Syftet med stödet är att skapa förutsättningar för föreningar vars verksamhet är att arrangera festivaler och större kulturevenemang. Genom stödet ges föreningar möjlighet att arbeta långsiktigt med planering och genomförande av arrangemang som når en bred publik. Stödet bidrar till att stärka civilsamhällets förutsättningar att samverka, engagera volontärer och funktionärer samt genomföra arrangemang av större omfattning.

Målsättning med stödet är att

- ge föreningar förutsättningar att genomföra festivaler och kulturevenemang som berikar Umeås utbud
- utveckla och komplettera mötesplatser för kultur i hela kommunen
- skapa goda förutsättningar för att utveckla återkommande och långsiktiga festivalkoncept.

Vilka kan söka?

Stödet kan sökas av ideella bidragsberättigade föreningar registrerade i Umeå kommuns föreningsregister som har bedrivit verksamhet i minst ett år samt bedriver kontinuerlig kulturverksamhet. Festivalen eller kulturevenemanget ska genomföras inom det konstnärliga fältet, det vill säga ord, bild, scen, ton och film.

Villkor

Kulturnämnden beslutar årligen vilka föreningar som beviljas verksamhetsstöd. Kulturföreningar kan söka stöd för att stötta ordinarie verksamhetskostnader inom det konstnärliga fältet.

Bedömningen sker med utgångspunkt i kommunens kulturpolitiska program och fastställda kulturpolitiska mål. Stödet ska bidra till att utveckla ett kulturliv som är öppet och tillgängligt för alla och bidrar till ökad livskvalitet och folkhälsa.

Förening som beviljats stöd är skyldig att utan dröjsmål informera kommunen om större förändringar i verksamheten under det år stödet avser. Vid väsentliga förändringar kan beslut om stöd omprövas.

Ansökan

Information om ansökningsdatum och ansökningsförfarande publiceras på Umeå kommuns webbplats. Utöver att de grundläggande villkoren för stöd är uppfyllda ska ansökan innehålla följande uppgifter för kommande verksamhetsår:

- budget
- beskrivning av festivalen/evenemanget.

Vid behov kan ytterligare uppgifter eller handlingar begäras in för att ansökan ska kunna prövas.

Redovisning av stödet

Information om redovisningsförfarandet publiceras på Umeå kommuns webbplats.

UTKAST

9. Utvecklingsstöd folkhälsa och anläggningar

Syftet med stödet är att skapa förutsättningar för föreningar att genomföra utvecklingsinsatser av tillfällig karaktär som stärker föreningens verksamhet eller utvecklar anläggningar ur ett folkhälsoperspektiv.

Vilka kan söka?

Stödet kan sökas av ideella bidragsberättigade föreningar registrerade i Umeå kommuns föreningsregister.

Villkor

Stöd kan beviljas för tillfällig verksamhet eller investeringar i anläggningar som bidrar till förbättrad folkhälsa och stimulerar till ökad rörelse för kommunens medborgare.

Prioriterade målgrupper är barn och unga i åldern 7–25 år samt personer med funktionsnedsättning i alla åldrar. Verksamheten ska bedrivas i en drogfri miljö. Insatser där ungdomar själva är initiativtagare och genomförare ska särskilt prioriteras.

Stöd kan exempelvis beviljas för insatser som

- är öppna och lättillgängliga såsom prova- på verksamhet, drop-in eller spontanverksamhet, särskilt på helgkvällar
- främjar ökad rörelse
- bidrar till att stärka barn och ungas fysiska och psykisk hälsa
- erbjuder fritidsaktiviteter under skollov eller i anslutning till skoldagens slut
- genom internationellt ungdomsutbyte bidrar till kunskap och förståelse för levnads-villkor och kulturer i andra länder, under förutsättning att samarbetet är långsiktigt
- förebygger bruk av alkohol, narkotika, doping, tobak eller spel om pengar.

Stöd kan även beviljas för investeringar som stimulerar till ökad rörelse och bidrar till förbättrad folkhälsa med särskilt fokus på barn och unga samt personer med funktionsnedsättning.

Utvecklingsstöd beviljas inte för ordinarie löpande verksamhet. Om den tillfälliga verksamheten genererar överskott ska detta beaktas och stödet reduceras i motsvarande omfattning.

Stöd beviljas normalt inte till

- studieförbund
- aktiviteter, resor och studiebesök utanför kommunen

- löner och arvoden (med undantag vid investeringar)
- insatser med specifikt partipolitiska eller religiösa syften.

Ansökan

Information om ansökningsdatum och ansökningsförfarande publiceras på Umeå kommuns webbplats. Ansökan kan lämnas löpande men handläggs vid sex tillfällen per år.

Om särskilda skäl föreligger kan förskottsutbetalning beviljas med högst 50 procent av det beslutade stödet.

Redovisning av stödet

Information om redovisningsförfarandet publiceras på Umeå kommuns webbplats.

UTKAST

10. Utvecklingsstöd rättigheter och samhällsnytta

Syftet med stödet är att skapa förutsättningar för föreningar att genomföra utvecklingsinsatser av tillfällig karaktär utifrån ett rättighets- och/eller samhällsnyttoperspektiv.

Vilka kan söka?

Stödet kan sökas av ideella bidragsberättigade föreningar registrerade i Umeå kommuns föreningsregister.

Villkor

Stöd kan beviljas för tillfällig verksamhet som bidrar till samhällsnytta inom kommunen och/eller stärker underrepresenterade gruppers rättigheter. Verksamheten ska bedrivas i en drogfri miljö.

Stöd kan exempelvis beviljas för verksamhet som

- genom förebyggande arbete minskar behovet av insatser från socialtjänsten
- främjar underrepresenterade gruppers aktiva deltagande och delaktighet i föreningslivet
- bidrar till långsiktig förändring av strukturer
- påverkar kunskap, attityder och värderingar
- är nyskapande och normutmanade det vill säga utmanar befintliga föreställningar om vad som är normalt
- stärker samverkan och samordning mellan aktörer i samhället
- utvecklar föreningens arbete med hållbarhetsfrågor
- förebygger våld och skadegörelse
- främjar integration samt aktivt motverkar främlingsfientlighet eller våldsbejakande extremism.

Utvecklingsstöd beviljas inte för ordinarie löpande verksamhet. Om den tillfälliga verksamheten genererar överskott ska detta beaktas och stödet reduceras i motsvarande omfattning.

Stöd beviljas normalt inte till

- studieförbund
- aktiviteter, resor och studiebesök utanför kommunen
- löner och arvoden (med undantag vid investeringar)
- insatser med specifikt partipolitiska eller religiösa syften.

Regler för Umeå kommuns stöd till ideella föreningar

Ansökan

Information om ansökningsdatum och ansökningsförfarande publiceras på Umeå kommuns webbplats. Ansökan kan lämnas löpande men handläggs vid sex tillfällen per år.

Om särskilda skäl föreligger kan förskottsutbetalning beviljas med högst 50 procent av det beslutade stödet.

Redovisning av stödet

Information om redovisningsförfarandet publiceras på Umeå kommuns webbplats.

UTKAST

11. Utvecklingsstöd kulturverksamhet och arrangemang

Syftet med stödet är att skapa förutsättningar för föreningar att genomföra utvecklingsinsatser av tillfällig karaktär inom kulturverksamhet i form av arrangemang eller projekt inom det konstnärliga fältet, det vill säga ord, bild, scen, ton och film.

Vilka kan söka?

Stödet kan sökas av ideella bidragsberättigade föreningar registrerade i Umeå kommuns föreningsregister.

Villkor

Stöd kan beviljas för tillfällig verksamhet som bidrar till att utveckla föreningens kulturverksamhet samt för arrangemang och projekt inom det konstnärliga fältet, det vill säga ord, bild, scen, ton och film. Arrangemang som beviljas stöd ska vara öppna för allmänheten och genomföras i Umeå kommun.

Särskild prioritet ges till tillfällig verksamhet och arrangemang som

- engagerar barn och unga
- riktar sig till målgrupper som sällan nås av kulturverksamhet
- främjar nya kulturella mötesplatser i olika delar av Umeå kommun
- stärker människors aktiva deltagande och delaktighet i kulturlivet
- är nyskapande.

Utvecklingsstöd beviljas inte för ordinarie löpande verksamhet. Om den tillfälliga verksamheten eller arrangemanget genererar överskott ska detta beaktas och stödet reduceras i motsvarande omfattning.

Stöd beviljas normalt inte till

- produktion eller utgivning av skivor, litteratur, tidningar och tidskrifter
- enskilda marknadsföringsinsatser
- löner och projektarvoden
- stödgalor eller andra arrangemang för välgörande ändamål
- gästspel, turnéer eller resor utanför Umeå kommun
- studieförbund
- arrangemang med specifikt partipolitiska eller religiösa syften.

UTKAST

Regler för Umeå kommuns stöd till ideella föreningar

Ansökan

Information om ansökningsdatum och ansökningsförfarande publiceras på Umeå kommuns webbplats. Ansökan kan lämnas löpande men handläggs vid sex tillfällen per år.

Om särskilda skäl föreligger kan förskottsutbetalning beviljas med högst 50 procent av det beslutade stödet.

Redovisning av stödet

Information om redovisningsförfarandet publiceras på Umeå kommuns webbplats.

UTKAST

UTKAST

Föreningsbyrån
Besöksadress: Brogatan 12B
Postadress: 901 84 Umeå
090-16 10 00 (växel)
fritid.bidrag@umea.se
www.umea.se/bidrag

Regler för Umeå kommuns stöd till ideella föreningar

UMEÅ KOMMUN

[Regler för Umeå kommuns stöd till ideella föreningar]

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning 2
Om dokumentet 3
Strategisk plan 2016-2028 3
Syfte med stödet till ideella föreningar 3
Umeå kommuns värdegrund 5
Umeå kommuns föreningsregister 6
Ansöka till föreningsregistret 6
Årlig uppdatering i föreningsregistret 6
Grundläggande krav på ideella föreningar 7
Bidragsstruktur i Umeå kommun 8
1. Aktivitetsstöd ungdom 9
2. Stöd till fritidsverksamhet för prioriterade grupper 11
3. Stöd till lokalhyra 13
4. Stöd till anläggningar 15
5. Social och förebyggande verksamhet 18
6. Verksamhet för rättighetsfrågor 20
7. Verksamhetsstöd kulturverksamhet 22
8. Verksamhetsstöd festivaler och kulturevenemang 24
9. Utvecklingsstöd folkhälsa och anläggningar 26
10. Utvecklingsstöd rättigheter och samhällsnytta 28
11. Utvecklingsstöd kulturverksamhet och arrangemang 30

[Regler för Umeå kommuns stöd till ideella föreningar]

Om dokumentet

Detta dokument innehåller regler för Umeå kommuns stöd till ideella föreningar. Dokumentet med en grundläggande struktur för föreningsstöden är fastställt av kommunfullmäktige men ansvarig nämnd för respektive stöd har utifrån kommunens reglemente rätt att besluta om mindre justeringar av regler utifrån fortlöpande utvärderingar av föreningsstödet. Större förändringar ska dock beslutas av kommunfullmäktige. Av dokumentet framgår också vilken nämnd som har mandat att fatta beslut om fördelningen av föreningsstöd för respektive typ av stöd.

Strategisk plan 2016-2028

Umeå kommun har i sin strategiska plan 2016-2028 pekat ut fem prioriterade områden. Ett av dessa områden är en ”Välutvecklad ideell sektor” och i planen har man beskrivit området enligt följande:

”Den ideella sektorn med ett väl utvecklat föreningsliv bidrar starkt till Umeås utveckling. Dess omfattning och mångfald medverkar till att hålla Umeå samman, medborgerligt engagemang, ökad livskvalitet och gör Umeå till en bra kommun att bo och leva i. Den ideella sektorn bidrar till att människor kommer samman och träffas i nya konstellationer. Samverkan mellan olika aktörer är därför av central vikt för att stärka det civila samhället, oavsett om det avser kultur och fritid, föreningar och frivilligorganisationer, den offentliga sektorn eller näringslivet. Umeå kommun ska i sina verksamheter aktivt söka samverkan med civilsamhället.”

Syfte med stödet till ideella föreningar

Att offentlig sektor ska stötta föreningslivet är inget som är lagstadgat. Det finns dock många värden som inneburit att den offentliga sektorn (stat, kommuner och landsting/regioner) under lång tid valt att stötta ideella föreningar. Stödens upplägg och storlek varierar dock en hel del om man jämför mellan Sveriges alla kommuner. Umeå kommun beviljar årligen stora summor i stöd vilket sammantaget skapar avgörande förutsättningar för ett rikt föreningsliv i kommunen. Utöver dessa stöd avsätts också stora summor för lokaler och anläggningar som kan nyttjas av föreningslivet mot en subventionerad kostnad.

Först och främst finns ett stort egenvärde i och med alla aktiviteter och insatser som skapas bland alla föreningar i kommunen. Detta bidrar till ett brett utbud av aktiviteter och insatser till glädje för kommunmedborgarna. All ideell tid som föreningsrepresentanter och medlemmar bidrar med är mycket värdefullt för både enskilda individer och för samhället i stort.

Utöver detta finns många olika mervärden som de ideella föreningarna kan bidra med i sin verksamhet (se bild sid 4). Till exempel kan föreningslivet bidra med:

- gemenskap och integration
- socialt förebyggande arbete, t.ex. upptäcka problem och arbeta för att alla barn och unga ska få trygga uppväxtvillkor.
- förbättrad folkhälsa, t.ex. fysisk och mental hälsa
- ökad social tillit, både mellan människor men även i relationer mellan människor och myndigheter
- idéer och innovationer som bidrar till samhällsutveckling
- att agera som bevakare av rättigheter för olika grupper och att göra sin röst hörd i olika frågor
- att genom sin verksamhet vara skola för lärande kring demokrati
- delaktighet och inflytande och till exempel ge unga möjlighet att påverka sin fritid och att påverka samhället
- kunskap inom föreningens specialområden

Umeå kommun vill med sitt stöd bidra till ett starkt och självständigt föreningsliv som har ett stort egenvärde och som även har många olika mervärden som kan bidra till samhällsutveckling.

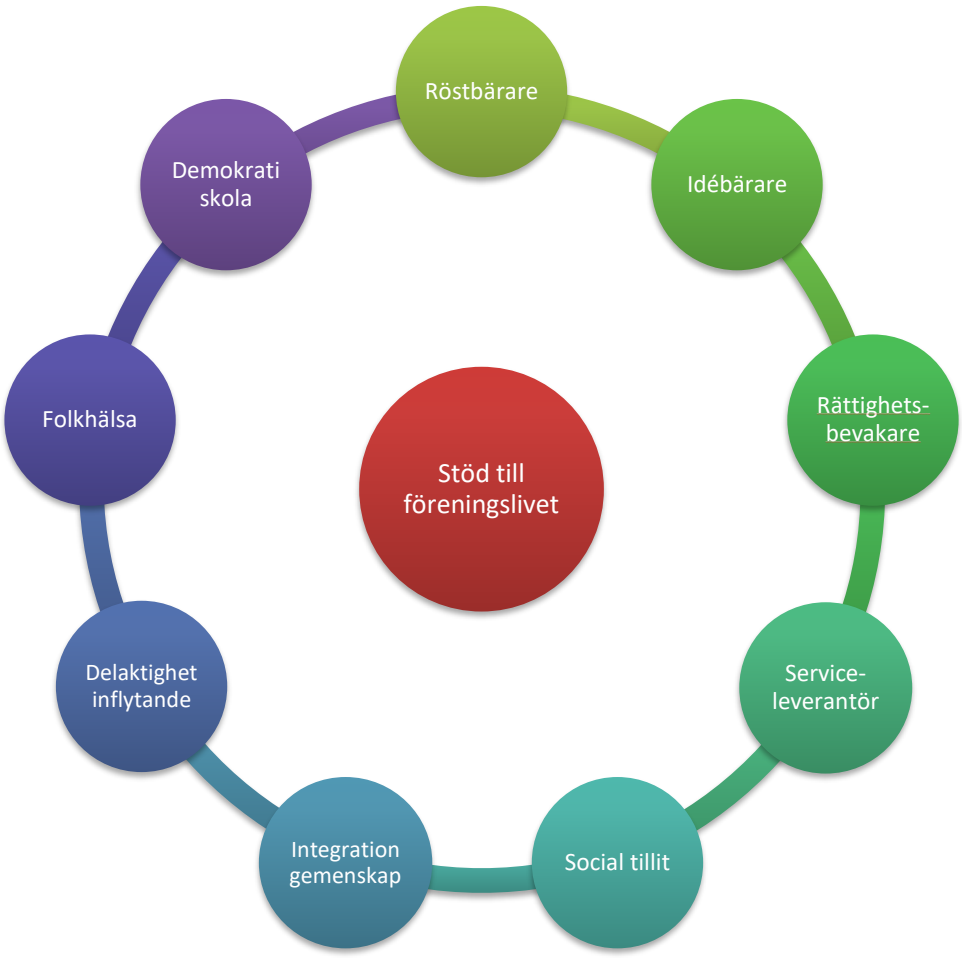

[Regler för Umeå kommuns stöd till ideella föreningar]

Umeå kommuns värdegrund

Umeå kommuns värdegrund ska genomsyra all verksamhet och detta gäller naturligtvis även stöd och samverkan med föreningslivet. Värdegrunden utgår från följande fyra ledord:

Detta innebär att föreningarna i Umeå kommun kan förvänta sig en process och ett arbetssätt som präglas av öppenhet och tillit när det gäller föreningsstöd. Självklart är det också viktigt med samverkan för dialog kring vad som skapar värde för våra föreningar och att kommunen fortlöpande försöker utveckla och förbättra processer och arbetssätt för föreningsstöd.

Det är också viktigt att förstå och förtydliga vikten av att föreningslivet ska vara fritt och självständigt. Den grundlagsskyddade föreningsfriheten är viktig. Föreningslivet ska därför arbeta fritt efter sina egna värdegrunder och inte anpassas till kommunens politiskt beslutade värdegrunder. Däremot kan enskilda bidrag åtföljas av en överenskommen skyldighet att arbeta med en viss fråga eller att jobba i en viss riktning.

Umeå kommuns föreningsregister

Kommunen strävar efter att ha ett så komplett föreningsregister som möjligt för att på ett enkelt sätt kunna tillhandahålla uppgifter om föreningslivet i Umeå både internt inom kommunen och externt till allmänheten. För att kunna få kommunalt stöd till föreningsverksamhet eller för att få boka lokaler till föreningspris krävs att föreningen är registrerad i Umeå kommuns föreningsregister.

Föreningar som registrerar sig och uppfyller kommunens grundläggande krav erbjuds:

- möjlighet att söka stöd från Umeå Kommun
- boka lokaler och anläggningar till föreningstaxa
- information som riktas till föreningar såsom inbjudningar till aktuella utbildningar och seminarier, information om aktuella föreningsstöd mm
- möjlighet att synas med kontaktuppgifter på kommunens hemsida

Ansöka till föreningsregistret

Ansökan om att registrera en förening i föreningsregistret kan ske när som helst under året. Information om hur man går tillväga för att starta en ny ideell förening samt hur man ansöker om att bli en del av kommunens föreningsregister finns på Umeå kommuns hemsida. Till ansökan om registrering av ny förening ska föreningen bifoga stadgar, en presentation av föreningens verksamhet samt protokoll från nybildningsmöte alternativt senaste årsmötesprotokollet. Innan man ansöker kan det vara bra att ha ordnat ett organisationsnummer hos Skatteverket samt öppnat ett konto (bankgiro, plusgiro eller bankkonto) i föreningens namn.

Om man har för avsikt att ansöka om bidrag och kommunen ska göra en utbetalning till föreningens konto kan det krävas ett organisationsnummer för att få starta denna typ av konto. För att kunna boka lokaler och anläggningar till föreningspris krävs ett organisationsnummer så att kommunen kan fakturera föreningen för lokalbokningen.

Årlig uppdatering i föreningsregistret

Varje år, efter genomfört årsmöte, ska alla föreningar uppdatera sina uppgifter om föreningen i föreningsregistret så att kommunen har korrekta kontaktuppgifter till föreningens styrelse och aktuella uppgifter om föreningens verksamhet. Det är viktigt för att kunna ha en bra dialog samt för att föreningen inte ska missa viktig information om bidrag, utbildningar, m.m. Den årliga omregistreringen är ett krav för att beviljade bidrag ska kunna betalas ut till föreningens konto. Omregistrering görs av föreningen själv i föreningsregistret via Umeå kommuns hemsida.

Grundläggande krav på ideella föreningar

För att en ideell förening ska kunna beviljas stöd har Umeå kommun satt upp ett antal grundläggande krav som måste uppfyllas. Förutom att föreningen måste registrera sig i föreningsregistret och årligen uppdatera sina uppgifter så måste föreningen uppfylla följande krav:

- Föreningen ska normalt vara ideell, allmännyttig och öppen för alla där det av stadgarna ska framgå att alla som instämmer i föreningens målsättningar har rätt till medlemskap. Ansvarig nämnd har möjlighet att i enstaka fall besluta om undantag från detta krav om det t.ex. finns allmännyttiga orsaker som grund.
- Föreningen ska normalt ha sitt säte i Umeå kommun och i huvudsak bedriva sin verksamhet i Umeå kommun. Detta krav ska dock inte påverka möjligheten att utveckla samarbete och samverkan regionalt, nationellt eller internationellt.
- Föreningen ska bestå av minst 5 medlemmar och föreningen ska ha en tydlig metod för att säkerställa ett aktivt ställningstagande till medlemskap från sina medlemmar.

Bidrag ska inte lämnas till en organisation om den eller någon av dess företrädare, inom ramen för verksamheten:

1. Utövar våld, tvång eller hot eller på annat otillbörligt sätt kränker den enskildes grundläggande fri- och rättigheter
2. Diskriminerar eller på annat sätt bryter mot principen om alla människors lika värde
3. Rättfärdigar, främjar eller uppmanar till sådana ageranden som anges i 1 eller 2
4. Motarbetar det demokratiska styrelseskicket

Föreningar som bedriver verksamhet för barn och unga ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med FN:s barnkonvention och lagstiftning kopplat till denna.

Föreningar som bedriver verksamhet för personer med funktionsnedsättning ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Bidragsstruktur i Umeå kommun

I tabellen nedan visas Umeå kommuns stödformer schematiskt med 4 områden som totalt innefattar 11 olika stöd som i sig styrs med kriterier och regler. Bidrag 1-8 är årliga verksamhetsstöd som söks en till två gånger per år medan bidrag 9-11 är utvecklingsstöd som kan sökas vid sex tillfällen under året.

OMRÅDE	VERKSAMHETSSTÖD	UTVECKLINGSSTÖD
Idrott, fritid och folkhälsa	1. Aktivitetsstöd ungdom (FN)	9. Utvecklingsstöd folk-hälsa och anläggningar (FN)
	2. Fritidsverksamhet för prioriterade grupper (FN)	
Lokaler och anläggningar	3. Stöd till lokalhyra (FN)	
	4. Stöd till anläggningar (FN)	
Rättigheter och samhällsnytta	5. Social och förebyggande verksamhet (IFN)	10. Utvecklingsstöd rättigheter och samhällsnytta (FN)
	6. Verksamhet för rättighetsfrågor (FN)	
Kulturverksamhet och arrangemang	7. Kulturverksamhet (KN)	11. Utvecklingsstöd kulturverksamhet och arrangemang (KN)
	8. Festivaler och kulturevenemang (KN)	

Av tabellen framgår vilken nämnd som är ansvarig för respektive stöd.

FN = Fritidsnämnd
IFN = Individ- och familjenämnd
KN = Kulturnämnd

Information om ansökningsdatum, hur du ansöker samt när stöden beslutas och utbetalas finns på kommunens hemsida. Alla ansökningar hanteras och bereds av föreningsbyrån på Umeå kommun. Föreningsbyrån tillhör organisatoriskt fritidsförvaltningen men arbetar kopplat till flera olika nämnder.

Nedan presenteras reglerna för Umeå kommuns olika bidragsformer.

1. Aktivitetsstöd ungdom

Syftet med stödet är att stimulera föreningar att bedriva barn- och ungdomsaktiviteter och att det därmed ska finnas ett brett utbud av aktiviteter för barn och unga i Umeå kommun. Dessa aktiviteter har ett stort egenvärde för barn och unga och därför ska aktivitetsstödet främst ses som ett grundstöd utifrån aktiviteternas egenvärde.

Dessutom kan aktiviteterna bidra till många andra mervärden. Till exempel den socialt förebyggande effekten där föreningarna kan upptäcka problem och arbeta för att alla barn och unga ska få trygga uppväxtvillkor. I föreningslivet får också ungdomar möjlighet att lära sig demokratiska spelregler och påverka sin egen fritid. Ungdomars egen organisering är viktig för att skapa delaktighet, inflytande och möjlighet att påverka i samhället.

Andra positiva mervärden kan t.ex. vara gemenskap, integration och förbättrad folkhälsa. Genom att i tidig ålder lära sig olika rörelser och bli rörelserik skapar detta förutsättningar för att bli aktiv hela livet.

Vilka kan söka?

Ideella föreningar som bedriver barn- och ungdomsverksamhet i Umeå kommun och som är registrerade i Umeå kommuns föreningsregister.

Villkor

Aktivitetsstöd ungdom ges till aktiviteter som:

- ligger i linje med föreningens verksamhetsidé för barn och ungdomar och som bedrivs i drogfri miljö
- har minst 3 och högst 30 deltagare i bidragsberättigad ålder
- pågår i minst 60 minuter
- har minst en ledare som ansvarar för aktiviteten. Ledare kan vara från 13 år
- rapporteras via det system som anvisas av Umeå kommun där aktivitet och anläggning specificeras.
- anordnas av föreningen (inte av riksorganisation eller distrikt)

Stödet ges inte till:

- föreningsverksamhet som bedrivs under skoltid, måndag till fredag mellan klockan 08.00 och 16.00, är inte bidragsberättigad förutom vid ordinarie skollov dvs. sport-, påsk-, sommar-, höst- och jullov samt röda dagar
- entrébelagda tävlingar eller kommersiella arrangemang som exempelvis danser, bingo och basarer
- studiecirkelsammankomster
- specifikt partipolitisk eller religiös verksamhet

Aktivitetsstöd ungdom har två olika inriktningar, *idrott* och *fritid*.

Idrott

Denna inriktning gäller för idrottsföreningar som är anslutna till Riksidrottsförbundet och därmed i huvudsak bedriver tränings- och tävlingsverksamhet.

Aktivitetsstöd beviljas för en aktivitet per idrott, dag och person i föreningen. En medlem i en flersektionsförening kan därmed delta i flera idrotter i föreningen under samma dag och föreningen får stöd för detta. Stödet ges med ett visst belopp för varje deltagartillfälle för deltagare i åldern 7-20 år som deltar i en aktivitet. Beloppet fastställs av fritidsnämnden.

Fritid

Denna inriktning gäller för föreningar som inte är anslutna till Riksidrottsförbundet.

Stödet ges med ett visst belopp för varje genomförd aktivitetstimme för deltagare i åldern 7-20 år som deltar i en aktivitet i föreningen. Föreningar kan rapportera en sammankomst med maximalt 3 aktivitetstimmar per kalenderdag. Om en sammankomst med aktiviteter påbörjas ett datum och fortsätter nästkommande datum måste aktiviteten delas upp i två sammankomster, där en sammankomst per kalenderdag läggs in. Övernattning ses ej som en aktivitet. Antal aktivitetstimmar per termin får inte överstiga 80 st per individ. Beloppet fastställs av fritidsnämnden.

Hur söker jag?

Ansökan sker två gånger per år för aktiviteter som registrerats under föregående termin och ska göras av två personer i föreningen varav minst en ska vara ordförande eller annan behörig firmatecknare i styrelsen. Kontakta föreningsbyrån för att få mer information och inloggningsuppgifter till systemet. Föreningsbyrån kan i undantagsfall besluta om undantag från kravet på att använda anvisat system.

Information om ansökningsdatum samt när stödet beslutas och utbetalas finns på kommunens hemsida. För sent inkommen ansökan kan innebära avdrag på stödet eller att ansökan inte ger rätt till stöd. I samband med ansökan ska föreningen tillhandahålla årsmöteshandlingarna så att kommunen har tillgång till dessa.

Pengarna utbetalas endast till huvudstyrelsens plusgiro, bankgiro eller bankkonto.

Kom ihåg att föreningens uppgifter ska vara uppdaterade i kommunens föreningsregister efter senaste årsmötet för att stödet ska kunna betalas ut.

Hur redovisar jag?

Ett antal föreningar väljs varje år ut för granskning. Om granskningen visar på brister i rapporteringen eller föreningens verksamhet kan beslut fattas om avdrag på stödet. Lämnande av oriktiga uppgifter kan medföra att föreningen avstängs från stöd och att återbetalning kan krävas.

Vart vänder jag mig för mer information?

Ta gärna kontakt med Föreningsbyrån om du har frågor kring stödet.

Hemsida: www.umea.se/bidrag
E-post: fritid.bidrag@umea.se
Telefon: (vxl): 090-16 10 00

2. Stöd till fritidsverksamhet för prioriterade grupper

Syftet med stödet är att främja folkhälsan hos prioriterade grupper bland kommunens medborgare. Med stödet vill kommunen uppmuntra föreningar att ta initiativ till folkhälsofrämjande aktiviteter. Med bidraget vill kommunen också stimulera ungdomars inflytande och delaktighet samt även ungdomars möjlighet att engagera sig i politiska frågor och skapa en diskussion och debatt som styrs av ungdomar.

Stödet finns även för att stimulera föreningar som inkluderar personer med fysisk, psykisk, eller intellektuell funktionsnedsättning i sin ordinarie verksamhet, samt föreningar som långsiktigt och aktivt jobbar med integrationsinsatser såsom språk och samhällsorienterande aktiviteter.

Målsättning med stödet är att:

- främja en god folkhälsa för prioriterade grupper
- förebygga olika hälsoproblem
- stödja utsatta målgrupper
- engagera fler barn och ungdomar i föreningslivet
- stötta ungdomar att engagera sig i politiska frågor
- öka mångfalden i föreningslivet
- göra verksamhet tillgänglig för personer med funktionsnedsättning

Vilka kan söka?

Ideella föreningar som är registrerade i Umeå kommuns föreningsregister och som varit verksam i minst ett år. Föreningar som får årligt verksamhetsstöd från andra nämnder än fritidsnämnden samt föreningar som erhåller årligt verksamhetsstöd för rättighetsfrågor kan ej erhålla detta stöd.

Villkor

Det är fritidsnämnden som årligen beslutar vilka föreningar som erhåller verksamhetsstöd. Verksamheten ska rikta sig till någon av följande prioriterade grupper och vara särskilda insatser som ej täcks av ”Aktivitetsstöd ungdom” samt bedrivas i drogfri miljö:

- Barn och ungdomar i åldern 7-25 år
- Politiska ungdomsförbund med moderparti representerat i kommunfullmäktige
- Personer med funktionsnedsättning och nyanlända i alla åldrar

Insatser som prioriteras är bl.a årligen planerad verksamhet som:

- är öppen och lättillgänglig för många som t.ex. prova på, drop-in eller spontanverksamhet, särskilt på helgkvällar
- erbjuder fritidsaktiviteter och läger för barn och unga vid skollov
- skapar möjlighet för unga att prova en ledarroll
- bidrar till aktiviteter för de prioriterade grupperna med särskilt fokus på deltagare med lägre socioekonomisk situation än genomsnittet
- aktivt stimulerar ungdomars inflytande och delaktighet
- förbättrar fysisk och psykisk hälsa
- stimulerar till förbättrad rörelserikedom
- inkluderar personer med funktionsnedsättning i föreningslivet

- bidrar till integration för nyanlända

Stödet till politiska ungdomsförbund utgår i form av ett grundbidrag och ett bidrag baserat på moderpartiets mandat i kommunfullmäktige.

Föreningen är skyldig att meddela kommunen om större verksamhetsförändringar under det år som verksamhetsstödet gäller och bidraget kan då komma att omprövas.

Hur söker jag?

Information om ansökningsdatum, hur du ansöker samt när stödet beslutas och utbetalas finns på kommunens hemsida.

I ansökan ska följande beskrivas för kommande verksamhetsår:

- budget
- aktivitetsplan

Dessutom ska föreningen tillhandahålla senaste:

- årsmötesprotokollet
- verksamhetsberättelse
- revisionsberättelse
- resultat- och balansräkning

Kompletterande handlingar kan komma att begäras in vid behov.

Kom ihåg att föreningens uppgifter ska vara uppdaterade i kommunens föreningsregister efter senaste årsmötet för att stödet ska kunna betalas ut.

Hur redovisar jag?

Om föreningen får verksamhetsstöd redovisas detta genom att föreningen efterföljande år i samband med ansökan bifogar verksamhetsberättelse, revisionsberättelse och resultat- och balansräkning.

Vart vänder jag mig för mer information?

Ta gärna kontakt med Föreningsbyrån om du har frågor kring stödet.

Hemsida: www.umea.se/bidrag
E-post: fritid.bidrag@umea.se
Telefon: (vxl): 090-16 10 00

3. Stöd till lokalhyra

Syftet med stödet är att stötta föreningarna utifrån deras behov av lokaler för barn- och ungdomsverksamhet, t.ex. i de fall där kommunen har svårt att erbjuda lämpliga lokaler. Stödet är ett komplement till de stora subventioner som kommunen lägger på uthyrning av kommunala lokaler och anläggningar.

Vilka kan söka?

Ideella föreningar som bedriver barn- och ungdomsverksamhet i Umeå kommun och som är registrerade i Umeå kommuns föreningsregister. Stödet kan endast sökas av föreningar som beviljats aktivitetsstöd ungdom.

Villkor

Stödet kan sökas för icke kommunala lokaler som föreningen hyr för att bedriva barn- och ungdomsverksamhet. Stöd ges endast till lokaler som föreningen hyr inom Umeå kommuns geografiska område. Stödet baseras på redovisning av föregående termins faktiska lokalkostnad och ska stå i proportion till verksamhetens storlek och behov.

Lokalstödet grundas på föreningens totala antal genomförda sammankomster enligt redovisning i kommunens system för Aktivitetsstöd ungdom under föregående termin. Om föreningen har flera sektioner baseras stödet på antal genomförda sammankomster i berörd sektion i det fall att lokalen används för en specifik verksamhet. Stödets storlek fastställs av fritidsnämnden med en viss summa per sammankomst, dock högst 60 % av redovisad lokalkostnad. Stödet kan som högst uppgå till 135 000 kronor per termin.

De hyreskostnader som berättigar till stöd är normalt den varmhyra som föreningen betalar. Om föreningen betalar kallhyra kan även följande kostnader medräknas:

- Värme och el
- Vatten och avlopp
- Arrende
- Sophämtning
- Försäkringar för lokalen

Även hyra av toalettvagnar för tillfälliga arrangemang är grundande för stöd.

Övriga kostnader som till exempel telefon, förbrukningsmaterial, garage, parkeringsplatser, fastighetsskatt, fastighetsskötsel såsom löner för vaktmästare, lokalvårdare etc. är inte grundande till stöd.

Stöd ges inte för:

- tider som hyrs i kommunens lokaler och anläggningar med redan subventionerade hyror
- lokalkostnader i samband med entrébelagda arrangemang
- kostnader för föreningens egna lokaler där man istället kan söka ”Stöd till anläggningar”

I undantagsfall kan nämnden besluta om ett högre lokalstöd om synnerliga skäl finns. Detta kan till exempel handla om att verksamheten kräver stora ytor i förhållande till antal utövare och bedrivs i kommersiella lokaler.

Hur söker jag?

Information om ansökningsdatum, hur du ansöker samt när stödet beslutas och utbetalas finns på kommunens hemsida. Ansökan sker två gånger per år för hyreskostnader för föregående termin. Hyreskostnader ska styrkas till exempel genom att hyresavtal, fakturor osv bifogas ansökan. Kontakta föreningsbyrån för att få mer information.

Kom ihåg att föreningens uppgifter ska vara uppdaterade i kommunens föreningsregister efter senaste årsmötet för att stödet ska kunna betalas ut.

Hur redovisar jag?

Ett antal föreningar väljs varje år ut för granskning. Föreningen ska vid efterfrågan kunna visas upp dokument som styrker kostnaderna om detta efterfrågas från kommunen.

Vart vänder jag mig för mer information?

Ta gärna kontakt med Föreningsbyrån om du har frågor kring stödet.

Hemsida: www.umea.se/bidrag
E-post: fritid.bidrag@umea.se
Telefon: (vxl): 090-16 10 00

4. Stöd till anläggningar

Stödet är till för att stötta ideella föreningar som äger och driver egna lokaler och anläggningar inom idrotts- och friluftsområdet samt för samlingslokaler inom kommunen.

Stödet avser att täcka delar av driftskostnaderna för föreningsägda lokaler, anläggningar och samlingslokaler. Därigenom vill kommunen stötta föreningar att driva egna anläggningar som komplement till kommunala anläggningar. Föreningar som driver samlingslokaler för uthyrning till föreningar, grupper och privatpersoner är viktiga för att säkerställa ett utbud av kultur- och fritidsaktiviteter i hela kommunen, framför allt i kommunens ytterområden. Föreningarnas aktiviteter i samlingslokalerna skapar engagemang, delaktighet och möjlighet att påverka samhället.

Föreningar kan även söka stöd för vissa investeringar vid nybyggnationer och renoveringar. Stödet kan därigenom bidra till utveckling och förbättringar av anläggningar som är till gagn för kommunmedborgarna, främst med fokus på barn och unga, samt till insatser som leder till miljöförbättringar och ökar tillgängligheten.

Vilka kan söka?

Ideella föreningar i Umeå kommun som är registrerade i Umeå kommuns föreningsregister och som varit verksam i minst ett år. Vissa paraplyorganisationer kan även godkännas som sökande part. Även fiskevårdsområden (FVO) eller samfällighetsföreningar som sköter om anläggning för allmänheten kan godkännas som sökande part.

Driftstödet till samlingslokaler kan sökas av föreningar vars huvudsakliga uppgift är att hålla samlingslokaler för föreningar, organisationer och boende inom Umeå kommun. Föreningen ska tillhöra någon av riksorganisationerna Bygdegårdarnas Riksförbund, Våra Gårdar eller Folkets Husrörelsen. Övriga sökande föreningar prövas av fritidsnämnden.

Villkor

Anläggningsstödet är indelat i två olika delar; ”*stöd till drift av föreningars egna lokaler, anläggningar och samlingslokaler*” samt ”*stöd till investeringar*”.

Stöd till drift av föreningars egna lokaler, anläggningar och samlingslokaler

Stöd beviljas till föreningars egna idrotts-, och friluftsanläggningar samt till samlingslokaler. Föreningen ska svara för att lokalen/anläggningen hålls i gott skick och är drift- och brandsäker samt dopingfri.

När det gäller samlingslokaler ska lokalen opartiskt, i skälig omfattning och på skäliga villkor upplåtas till föreningar och organisationer samt åt enskilda förutsatt att dessa ställer sig bakom de demokratikrav som ställs i inledningen av dessa bidragsregler.

Stödet till samlingslokaler stöttar de ytor som löpande kan hyras av föreningar och allmänhet. Ytor som hyrs ut till enskild hyresgäst får ej medräknas. För ytor som hyrs ut till enskild hyresgäst på dagtid, t.ex. till skolverksamhet, och sedan hyrs ut till föreningar och allmänhet på kvällar och helger görs en minskning av schablonstödet.

Idrotts- och friluftsanläggningar som är frekvent förekommande såsom fotbollsplaner, isbanor, tennisplaner, ridytor, elljusspår, badplatser, kanslilokaler mm fördelas utifrån schabloner för respektive anläggningstyp. Även för samlingslokaler fördelas stödet utifrån en

schablon. För mer information om detta kontakta föreningsbyrån. För anläggningar som är av unik karaktär görs en bedömning av nivån på stödet i varje enskilt fall.

Stöd till investeringar

Följande områden är prioriterade för investeringsstöd:

- byggande av anläggning, samlingslokal eller friluftsanläggning i föreningsregi och där allmänintresset är starkt
- generell tillgänglighet i anläggning, samlingslokal eller friluftsanläggning i föreningsregi och där allmänintresset är starkt
- miljöanpassning av anläggning, samlingslokal eller friluftsanläggning i föreningsregi och där allmänintresset är starkt
- större renoveringsinsatser (ej löpande drift/underhåll) i anläggning, samlingslokal eller friluftsanläggning i föreningsregi och där allmänintresset är starkt

Utifrån ovanstående områden ska investeringar som främjar verksamhet för personer med funktionsnedsättning samt som stimulerar ökad rörelserikedom för barn och ungdomar särskilt prioriteras.

I beslutet om investeringsstöd ska det framgå hur mycket av den totala investeringsbudgeten som avsätts till orienteringskartor, förbättringar för skoterleder samt fiske.

Normalt kan den ideella föreningen få 90 % av kostnader som ej täcks av andra bidragsmedel. Eget ideellt arbete räknas ej som kostnad. Redan påbörjade förbättringar och reparationer beviljas normalt inte investeringsstöd. Vid arrende eller hyra av lokal/anläggning måste normalt giltigt arrende-/hyreskontrakt med löptid på minst 5 år framåt finnas. Om medfinansiering har beviljats av annan part än kommunen får dubbelfinansiering inte förekomma.

Beviljat stöd som ej tagits i anspråk inom 2 år efter beslut återgår till fritidsnämnden.

Hur söker jag?

Information om ansökningsdatum, hur du ansöker samt när stödet beslutas och utbetalas finns på kommunens hemsida. Det finns en blankett för ansökan om driftsstöd och en annan blankett för ansökan om investeringsstöd.

Om föreningen har behov av att få förskottsutbetalning av stödet anges detta i ansökan och maximalt 50 % av beviljat stöd kan då utbetalas i förskott till föreningen.

Till ansökan om driftsbidrag ska föreningen tillhandahålla senast godkända verksamhetsberättelse, ekonomiska berättelse samt revisionsberättelse.

Till ansökan om investeringsbidrag ska föreningen bifoga:

- Beskrivning av föreningen samt bakgrund till ansökan
- Karta över området där anläggningen finns/ska vara belägen
- Äganderättshandlingar, upplåtelseavtal avseende mark eller hyresavtal omfattande minst fem år framåt
- Ritningar (kopia på huvudritning) och/eller arbetsbeskrivning
- Specificerad kostnadsberäkning och finansieringsplan för hur projektet ska finansieras samt uppskattning av ideella arbetstimmar. Egen arbetstid ska dock inte medräknas som beräknad kostnad

Kom ihåg att föreningens uppgifter ska vara uppdaterade i kommunens föreningsregister efter senaste årsmötet för att stödet ska kunna betalas ut.

Hur redovisar jag?

För driftsstöd till idrotts- och friluftsanläggningar kontrollerar personal från Umeå Fritid att nödvändigt underhåll har genomförts på anläggningarna innan utbetalning av stödet sker.

För investeringsstöd ska redovisning av handlingar som bekräftar förenings kostnader samt bild på genomförd investering skickas till handläggare på Föreningsbyrån.

Bidragsmottagaren ska uppföra och underhålla skyltar som tydligt visar att Umeå kommun är bidragsgivare på de platser där bidrag används till etablering eller drift av anläggning/lokal för föreningens verksamhet. Skyltarna ska sitta på strategiska platser tillgängliga och synliga för allmänheten.

Vart vänder jag mig för mer information?

Ta gärna kontakt med Föreningsbyrån om du har frågor kring stödet.

Hemsida: www.umea.se/bidrag
E-post: fritid.bidrag@umea.se
Telefon: (vxl): 090-16 10 00

5. Social och förebyggande verksamhet

Syftet med stödet är att stötta föreningar som verkar inom det sociala området eller som har en socialt förebyggande dimension i sin verksamhet. Föreningar kan utgöra ett viktigt komplement till kommunala insatser och åtgärder inom det sociala området. Föreningarna är också viktiga aktörer som tidigt kan upptäcka problem och arbeta för att barn och unga ska få trygga uppväxtvillkor.

Målsättning med stödet är att:

- förebygga sociala problem
- stödja socialt utsatta grupper eller människor
- motverka utslagning, missbruk, ohälsa och ensamhet
- stötta föreningar som arbetar med tidiga och förebyggande sociala insatser

Vilka kan söka?

Ideella föreningar som normalt varit verksamma i minst ett år och som verkar inom socialtjänstens närhet. Föreningarna arbetar med och för människor som har eller riskerar att behöva stöd från socialtjänsten, arbetar förebyggande eller med information och kunskapsspridning kring något av de ansvarsområden socialtjänsten ansvarar för. Föreningar som får årligt stöd via andra nämnder än individ- och familjenämnden kan ej erhålla detta stöd.

Villkor

Det är individ- och familjenämnden som årligen beslutar vilka föreningar som erhåller verksamhetsstöd. Föreningar kan söka bidrag till verksamheter som:

- stödjer människor med problem som är, eller riskerar att bli, beroende av stöd från socialtjänsten
- är ett alternativ eller ett komplement till socialtjänstens insatser
- genom förebyggande arbete bidrar till att förhindra att personer på sikt behöver söka socialtjänstens stöd
- riktar sig till vissa områden av IFO-fältet som individ- och familjenämnden finner särskilt prioriterade

Föreningen är skyldig att meddela kommunen om större verksamhetsförändringar under det år som verksamhetsstödet gäller och bidraget kan då komma att omprövas.

Hur söker jag?

Information om ansökningsdatum, hur du ansöker samt när stödet beslutas och utbetalas finns på kommunens hemsida. I ansökan ska följande beskrivas för kommande verksamhetsår:

- budget
- aktivitetsplan

Dessutom ska föreningen tillhandahålla senaste:

- årsmötesprotokollet
- verksamhetsberättelsen
- verksamhetsplanen

- revisionsberättelsen
- resultat- och balansräkningen

Kom ihåg att föreningens uppgifter ska vara uppdaterade i kommunens föreningsregister efter senaste årsmötet för att stödet ska kunna betalas ut.

Hur redovisar jag?

Om föreningen får verksamhetsstöd redovisas detta genom att föreningen efterföljande år i samband med ansökan bifogar verksamhetsberättelse, revisionsberättelse och resultat- och balansräkning.

Vart vänder jag mig för mer information?

Ta gärna kontakt med Föreningsbyrån om du har frågor kring stödet.

Hemsida: www.umea.se/bidrag
E-post: fritid.bidrag@umea.se
Telefon: (vxl): 090-16 10 00

6. Verksamhet för rättighetsfrågor

Syftet med stödet är att stötta föreningar som aktivt verkar för att värna rättigheter och vara röstbärare för målgrupper med koppling till diskrimineringslagstiftning. Funktionen som röstbärare innebär att det civila samhällets organisationer företräder särskilda intressen, uppfattningar eller idéinriktningar i samhällsdebatten. På så sätt bidrar det civila samhället både till att en mångfald av idéer och uppfattningar synliggörs och till att intressena och uppfattningarna hos olika grupper i befolkningen företräds i offentligheten.

Målsättning med stödet är att:

- stötta föreningar i att vara röstbärare och värna rättigheter
- stötta föreningar med koppling till diskrimineringslagstiftning som kan bidra med expertkunskap och informationsspridning till allmänheten
- underlätta för föreningar med koppling till diskrimineringslagstiftning att skapa samverkan och sociala nätverk

Vilka kan söka?

Ideella föreningar som normalt varit verksamma under minst ett år och som i sin verksamhet aktivt arbetar för att värna rättigheter och vara röstbärare för målgrupper med koppling till diskrimineringslagstiftning. Föreningar som får årligt verksamhetsstöd från andra nämnder än fritidsnämnden samt föreningar som erhåller stöd till fritidsverksamhet för prioriterade grupper kan ej erhålla detta stöd.

Villkor

Det är fritidsnämnden som årligen beslutar om vilka föreningar som erhåller verksamhetsstöd. Följande områden kan ligga till grund för stöd:

- *funktionsnedsättning*

Funktionshindersföreningar som värnar rättigheter för personer med fysisk, psykisk eller intellektuell funktionsnedsättning.

- *ålder*

Pensionärsföreningar anslutna till PRO, SPF, SPRF, SKPF, RPG eller Sverigefinska pensionärer som värnar rättigheter för äldre, alternativt föreningar som arbetar med rättigheter för barn och unga.

- *nationella minoriteter*

Föreningar som värnar rättigheter för nationella minoriteter; samer, judar, romer, sverigefinnar och tornedalingar.

- *etnisk tillhörighet*

Föreningar som värnar om lika rättigheter för alla oavsett hudfärg och nationellt eller etniskt ursprung.

- *religion eller annan trosuppfattning*

Föreningar som värnar om rättigheten att utöva eller ge uttryck för religion utan att riskera att bli utsatt för diskriminering. Området innefattar exempelvis föreningar som verkar mot antisemitism och islamofobi.

- *kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning*

Föreningar som värnar rättigheter ur ett jämställdhets- eller HBTQ-perspektiv.

Det ska i föreningens stadgar framgå att föreningens ändamål är att verka i enlighet med syftet för detta stöd. Dessutom ska föreningen visa, t.ex. i verksamhetsberättelse och verksamhetsplan, att man aktivt arbetar för att värna rättigheter.

Föreningen är skyldig att meddela kommunen om större verksamhetsförändringar under det år som verksamhetsstödet gäller och bidraget kan då komma att omprövas.

Hur söker jag?

Information om ansökningsdatum, hur du ansöker samt när stödet beslutas och utbetalas finns på kommunens hemsida. I ansökan ska följande beskrivas för kommande verksamhetsår:

- budget
- aktivitetsplan

Dessutom ska föreningen tillhandahålla senaste:

- årsmötesprotokoll
- verksamhetsberättelse
- revisionsberättelse
- resultat- och balansräkning

Kom ihåg att föreningens uppgifter ska vara uppdaterade i kommunens föreningsregister efter senaste årsmötet för att stödet ska kunna betalas ut.

Hur redovisar jag?

Om föreningen får verksamhetsstöd redovisas detta genom att föreningen efterföljande år i samband med ansökan bifogar verksamhetsberättelse, revisionsberättelse och resultat- och balansräkning.

Vart vänder jag mig för mer information?

Ta gärna kontakt med Föreningsbyrån om du har frågor kring stödet.

Hemsida: www.umea.se/bidrag
E-post: fritid.bidrag@umea.se
Telefon: (vxl): 090-16 10 00

7. Verksamhetsstöd kulturverksamhet

Umeås rika föreningsliv ger många människor goda möjligheter att både få ta del av och själva vara med och skapa olika konstnärliga uttryck. Syftet med stödet är att ge kulturföreningar i Umeå goda förutsättningar för detta.

Stödet till kulturverksamhet ska:

- ge föreningarna möjligheter att utveckla kulturella mötesplatser
- ge föreningarna möjligheter att verka för att kulturovana människor och grupper får ökade möjligheter att mer aktivt ta del av Umeås kulturliv och själva vara medskapare i olika kulturverksamheter
- ge goda förutsättningar till både professionella kulturföreningar och amatörkulturföreningar

Vilka kan söka?

Ideella föreningar som bedriver kontinuerlig kulturverksamhet och som varit verksam under minst ett år. Den huvudsakliga verksamheten ska bedrivas inom det konstnärliga fältet, det vill säga ord, bild, scen, ton, film.

Villkor

Det är kulturnämnden som årligen beslutar vilka föreningar som erhåller verksamhetsstöd. Beslutet tas med utgångspunkt i kommunens kulturpolitiska program och de kulturpolitiska mål som kommunen har. Särskilt ska det beaktas hur verksamheten förhåller sig till de prioriterade områdena jämställdhet, tillgänglighet, mångfald och inkludering av kulturovana grupper. Detta i syfte att utveckla ett kulturliv som är öppet och tillgängligt för alla och bidrar till ökad livskvalitet och folkhälsa.

Föreningen är skyldig att meddela kommunen om större verksamhetsförändringar under det år som verksamhetsstödet gäller och bidraget kan då komma att omprövas.

Hur söker jag?

Information om ansökningsdatum, hur du ansöker samt när stödet beslutas och utbetalas finns på kommunens hemsida. I ansökan ska följande beskrivas för kommande verksamhetsår:

- budget
- aktivitetsplan

Dessutom ska föreningen bifoga senaste:

- årsmötesprotokollet
- verksamhetsberättelsen
- revisionsberättelsen
- resultat- och balansräkningen

Kom ihåg att föreningens uppgifter ska vara uppdaterade i kommunens föreningsregister efter senaste årsmötet för att stödet ska kunna betalas ut.

Hur redovisar jag?

Om föreningen får verksamhetsstöd redovisas detta genom att föreningen efterföljande år i samband med ansökan bifogar verksamhetsberättelse, revisionsberättelse och resultat- och balansräkning.

Vart vänder jag mig för mer information?

Ta gärna kontakt med Föreningsbyrån om du har frågor kring stödet.

Hemsida: www.umea.se/bidrag
E-post: fritid.bidrag@umea.se
Telefon: (vxl): 090-16 10 00

8. Verksamhetsstöd festivaler och kulturevenemang

Umeås rika föreningsliv ger många människor goda möjligheter att både få ta del av och själva vara med och skapa olika konstnärliga uttryck. Syftet med stödet är att ge kulturföreningar i Umeå goda förutsättningar för detta.

Stödet till festivaler och kulturevenemang ska:

- ge föreningarna möjligheter att utveckla kulturella mötesplatser
- ge föreningarna möjligheter att verka för att kulturovana människor och grupper får ökade möjligheter att mer aktivt ta del av Umeås kulturliv och själva vara medskapare i olika kulturverksamheter
- ge goda förutsättningar till både professionella kulturföreningar och amatörkulturföreningar

Vilka kan söka?

Ideella föreningar som bedriver kontinuerlig kulturverksamhet och som varit verksam under minst ett år. Festivalen eller kulturevenemanget ska genomföras inom det konstnärliga fältet, det vill säga ord, bild, scen, ton, film.

Villkor

Det är kulturnämnden som årligen beslutar vilka föreningar som erhåller stöd till festivaler och kulturevenemang. Beslutet tas med utgångspunkt i kommunens kulturpolitiska program och de kulturpolitiska mål som kommunen har.

Särskilt ska det beaktas hur verksamheten förhåller sig till de prioriterade områdena jämställdhet, tillgänglighet, mångfald och inkludering av kulturovana grupper. Detta i syfte att utveckla ett kulturliv som är öppet och tillgängligt för alla och bidrar till ökad livskvalitet och folkhälsa.

Föreningen är skyldig att meddela kommunen om större verksamhetsförändringar under det år som verksamhetsstödet gäller och bidraget kan då komma att omprövas.

Hur söker jag?

Information om ansökningsdatum, hur du ansöker samt när stödet beslutas och utbetalas finns på kommunens hemsida. I ansökan ska följande beskrivas:

- budget
- beskrivning av festivalen/evenemanget

Dessutom ska föreningen tillhandahålla senaste:

- årsmötesprotokollet
- verksamhetsberättelsen
- revisionsberättelsen
- resultat- och balansräkningen

Kom ihåg att föreningens uppgifter ska vara uppdaterade i kommunens föreningsregister efter senaste årsmötet för att stödet ska kunna betalas ut.

Hur redovisar jag?

Om föreningen får stöd för festivaler och kulturevenemang redovisas detta genom att föreningen efterföljande år i samband med ansökan bifogar verksamhetsberättelse, revisionsberättelse och resultat- och balansräkning.

Vart vänder jag mig för mer information?

Ta gärna kontakt med Föreningsbyrån om du har frågor kring stödet.

Telefon: (vxl): 090-16 10 00
Hemsida: www.umea.se/bidrag
E-post: fritid.bidrag@umea.se

9. Utvecklingsstöd folkhälsa och anläggningar

Syftet med stödet är att möjliggöra för föreningar att genomföra insatser av tillfällig karaktär som bidrar till att utveckla föreningars verksamhet eller anläggning utifrån ett folkhälsoperspektiv.

Vilka kan söka?

Ideella föreningar som är registrerade i Umeå kommuns föreningsregister.

Villkor

Stödet kan sökas för att genomföra tillfällig verksamhet eller utveckla anläggningar som bidrar till förbättrad folkhälsa och stimulerar till ökad rörelserikedom för kommunens medborgare. Prioriterade målgrupper är barn och unga i åldern 7-25 år samt personer med funktionsnedsättning i alla åldrar och verksamheten ska bedrivas i drogfri miljö. Insatser där ungdomar själva är initiativtagare och genomförare prioriteras.

Stöd kan t.ex. ges till verksamhet som:

- främjar rörelserikedom
- förbättrar barn och ungdomars fysiska och psykisk hälsa
- är öppen och lättillgänglig för många som t.ex. prova på, drop-in eller spontanverksamhet, särskilt på helgkvällar
- erbjuder fritidsaktiviteter för barn och unga vid skollov eller i anslutning till skoldagens slut
- genom internationellt ungdomsutbyte bidrar till kunskap och förståelse för levnads-villkor och kulturer i andra länder. Detta ska bygga på ett långsiktigt samarbete.
- minskar bruk av alkohol, narkotika, doping, tobak eller spelande

Stöd kan också ges till investeringar som stimulerar rörelserikedom och folkhälsa, främst med fokus på barn och unga samt personer med funktionsnedsättning.

Utvecklingsstöd kan ej sökas för löpande ordinarie verksamhet. Om den tillfälliga verksamheten visat sig gå med vinst så dras stödet från kommunen ner i motsvarande utsträckning.

Bidrag beviljas normalt inte till:

- studieförbund
- resor och studiebesök utanför kommunen
- löner och arvoden (undantag vid investeringar)
- insatser med explicit partipolitiska eller religiösa syften

Hur söker jag?

Ansökan görs vid sex tillfällen under året via Umeå kommuns system för föreningsstöd. Information om ansökningsdatum, hur du ansöker samt när stödet beslutas och utbetalas finns på kommunens hemsida.

Ta gärna kontakt med Föreningsbyrån om du har en projektidé som du vill diskutera. Föreningsbyrån kan ge tips och råd kring hur du ska tänka kring ansökan.

Om föreningen har behov av att få förskottsutbetalning av stödet anges detta i ansökan och maximalt 50 % av beviljat stöd kan då utbetalas i förskott till föreningen.

Kom ihåg att föreningens uppgifter ska vara uppdaterade i kommunens föreningsregister efter senaste årsmötet för att stödet ska kunna betalas ut.

Hur redovisar jag?

Redovisningen görs via Umeå kommuns system för föreningsstöd. Dokumentera gärna med bilder, filmer, artiklar, nyhetsinslag m.m.

Vart vänder jag mig för mer information?

Ta gärna kontakt med Föreningsbyrån om du har frågor kring stödet.

Hemsida: www.umea.se/bidrag
E-post: fritid.bidrag@umea.se
Telefon: (vxl): 090-16 10 00

10. Utvecklingsstöd rättigheter och samhällsnytta

Syftet med stödet är att möjliggöra för föreningar att utveckla verksamheten och genomföra insatser av tillfällig karaktär utifrån ett rättighets- och/eller samhällsnyttoperspektiv.

Vilka kan söka?

Ideella föreningar som är registrerade i Umeå kommuns föreningsregister.

Villkor

Stödet kan sökas för att genomföra tillfällig verksamhet som bidrar till samhällsnytta inom kommunen och/eller bidrar till att utveckla och stötta underrepresenterade gruppers rättigheter och verksamheten ska bedrivas i drogfri miljö.

Exempelvis kan stödet sökas för tillfällig verksamhet som:

- genom förebyggande arbete förhindrar eller begränsar behov av insatser från socialtjänsten
- främjar underrepresenterade gruppers aktiva deltagande och delaktighet i föreningslivet
- långsiktigt förändrar strukturer
- påverkar kunskaper och attityder
- är nyskapande och normbrytande, dvs. utmanar befintliga föreställningar om vad som är ”normalt”
- bidrar till samhällsutveckling eller ökad samverkan och samordning mellan aktörer i samhället
- utvecklar föreningens arbete kring hållbarhetsfrågor
- förebygger våld och skadegörelse
- bidrar till integration, aktivt motverkar främlingsfientlighet eller våldsbejakande extremism

Utvecklingsstöd kan ej sökas för löpande ordinarie verksamhet. Om den tillfälliga verksamheten visat sig gå med vinst så dras stödet från kommunen ner i motsvarande utsträckning.

Bidrag beviljas normalt inte till:

- studieförbund
- resor och studiebesök utanför kommunen
- löner och arvoden
- insatser med explicit partipolitiska eller religiösa syften

Hur söker jag?

Ansökan görs vid sex tillfällen under året via Umeå kommuns system för föreningsstöd. Information om ansökningsdatum, hur du ansöker samt när stödet beslutas och utbetalas finns på kommunens hemsida.

Ta gärna kontakt med Föreningsbyrån om du har en projektidé som du vill diskutera. Föreningsbyrån kan ge tips och råd kring hur du ska tänka kring ansökan.

Om föreningen har behov av att få förskottsutbetalning av stödet anges detta i ansökan och maximalt 50 % av beviljat stöd kan då utbetalas i förskott till föreningen.

Kom ihåg att föreningens uppgifter ska vara uppdaterade i kommunens föreningsregister efter senaste årsmötet för att stödet ska kunna betalas ut.

Hur redovisar jag?

Redovisningen görs via Umeå kommuns system för föreningsstöd. Dokumentera gärna med bilder, filmer, artiklar, nyhetsinslag m.m.

Vart vänder jag mig för mer information?

Ta gärna kontakt med Föreningsbyrån om du har frågor kring stödet.

Hemsida: www.umea.se/bidrag
E-post: fritid.bidrag@umea.se
Telefon: (vxl): 090-16 10 00

11. Utvecklingsstöd kulturverksamhet och arrangemang

Syftet med stödet är att möjliggöra för föreningar att genomföra tillfällig kulturverksamhet i form av arrangemang eller projekt inom det konstnärliga fältet, det vill säga ord, bild, scen, ton, film.

Vilka kan söka?

Ideella föreningar som är registrerade i Umeå kommuns föreningsregister.

Villkor

Stödet kan sökas för att genomföra tillfällig kulturverksamhet för att utveckla föreningen och dess verksamhet samt för arrangemang inom det konstnärliga fältet, det vill säga ord, bild, scen, ton, film. Arrangemang som får stöd ska vara öppna för alla att delta vid och genomföras i Umeå kommun.

Särskilt prioriteras tillfällig verksamhet och arrangemang som:

- engagerar barn och unga
- riktas till målgrupper som sällan nås av kulturverksamhet
- främjar nya kulturella mötesplatser spridda över hela Umeå kommun
- främjar människors aktiva deltagande och delaktighet i kulturlivet
- är nyskapande

Om arrangemangen går med vinst dras stödet från kommunen ner i motsvarande utsträckning. Utvecklingsstöd kan ej sökas för löpande ordinarie verksamhet. Vissa aktiviteter och kostnader är inte bidragsberättigade och bidrag beviljas därför exempelvis inte till:

- produktion och utgivning av skivor, litteratur, tidningar och tidskrifter
- enskilda marknadsföringsinsatser
- stödgalor eller andra arrangemang för välgörande ändamål
- gästspel, turnéer och resor utanför Umeå kommun
- studieförbund
- arrangemang med explicit partipolitiska eller religiösa syften

Hur söker jag?

Ansökan görs vid sex tillfällen under året. Information om ansökningsdatum, hur du ansöker samt när stödet beslutas och utbetalas finns på kommunens hemsida.

Ta gärna kontakt med Föreningsbyrån om du har en projektidé som du vill diskutera. Föreningsbyrån kan ge tips och råd kring hur du ska tänka kring ansökan.

Om föreningen har behov av att få förskottsutbetalning av stödet anges detta i ansökan och maximalt 50 % av beviljat stöd kan då utbetalas i förskott till föreningen.

Kom ihåg att föreningens uppgifter ska vara uppdaterade i kommunens föreningsregister efter senaste årsmötet för att stödet ska kunna betalas ut.

Hur redovisar jag?

Redovisningen görs via Umeå kommuns system för föreningsstöd. Dokumentera gärna med bilder, filmer, artiklar, nyhetsinslag m.m.

[Regler för Umeå kommuns stöd till ideella föreningar]

Vart vänder jag mig för mer information?

Ta gärna kontakt med Föreningsbyrån om du har frågor kring stödet.

Hemsida: www.umea.se/bidrag
E-post: fritid.bidrag@umea.se
Telefon: (vxl): 090-16 10 00

[Regler för Umeå kommuns stöd till ideella föreningar]

2020-02-24	Beslutad i kommunfullmäktige
2020-11-18	Fritidsnämnd – mindre revidering av regler för aktivitetsstöd, inriktning fritid
2021-02-24	Fritidsnämnd – mindre revidering av regler för utvecklingsstöd
2021-03-24	Fritidsnämnd – mindre revidering av regler för aktivitetsstöd, åldrar inriktning fritid
2021-04-28	Fritidsnämnd – mindre revidering av regler för stöd till lokalhyra, tillägg toalettvagnar
2021-09-01	Fritidsnämnd – mindre revidering av regler för verksamhetsstöd för rättighetsfrågor
2022-12-14	Fritidsnämnd – mindre revidering av regler för aktivitetsstöd, inriktning fritid
2023-01-25	Fritidsnämnd – mindre revidering av regler för utvecklingsstöd, antal ansökningsomgångar
2023-02-23	Kulturnämnd – mindre revidering av regler för utvecklingsstöd, antal ansökningsomgångar
2025-08-22	Fritidsnämnd – förtydligande av regler för Umeå kommuns stöd till ideella föreningar, Aktivitetsstöd
2026-01-21	Fritidsnämnd- mindre revidering av regler för stöd till lokalhyra, höjning av tak till 135 000 kr.

Föreningsbyrån
Besöksadress: Skolgatan 31
Postadress: 901 84 Umeå
090-16 10 00 (vx)
fritid.bidrag@umea.se
www.umea.se/bidrag

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2026-11-09

Fritidsnämnden

Diarienr: FN-2026/00005

Kurser och konferenser 2026

Förslag till beslut
Fritidsnämnden beslutar

att presidiet och Förnamn Efternamn deltar på Umebrå forum 14 december.

Ärendebeskrivning
Temat för höstens Umebrå forum är *När det digitala våldet eskalerar – Onlineradikalisering, våldsbejakande misantropi och skolskjutningar.* Målgruppen för forumet är förtroendevalda, chefer och strateger med verksamheter som möter barn och unga. Fritidsnämnden har tillgång till 2-3 platser. Umebrå forum äger rum på eftermiddagen 14 december kl. 13.30-16.30.

Beredningsansvariga
Elisabeth Anttu, nämndsekreterare

Beslutet ska skickas till
Nämndsekreteraren anmäler deltagare enligt beslut

Monica Svonni
Stf. fritidsdirektör

Elisabeth Anttu
Nämndsekreterare

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2026-11-04

Fritidsnämnden

Diarienr: FN-2026/00003

Information och rapporter november 2026

Förslag till beslut
Fritidsnämnden beslutar

att godkänna redovisningen av informationen.

Ärendebeskrivning
Stf. fritidsdirektör informerar

Beredningsansvariga
Monica Svonni, stf. fritidsdirektör

Monica Svonni
Stf. fritidsdirektör

Elisabeth Anttu
Nämndsekreterare

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2026-11-04

Fritidsnämnden

Diarienr: FN-2026/00004

Anmälningsärenden/delegationsbeslut november 2026

Förslag till beslut
Fritidsnämnden beslutar

att godkänna redovisningen av delegationsbeslut och anmälningsärenden för november 2026.

Ärendebeskrivning
Delegationsbeslut
Föreningsbyrån
Anmälningsärenden november, dnr: FN-2026/00004-29

Beredningsansvariga
Eva Lindgren, fritidskonsulent
Elisabeth Anttu, nämndsekreterare

Monica Svonni
Stf. fritidsdirektör

Elisabeth Anttu
Nämndsekreterare

UMEÅ KOMMUN

Anmälningsärenden Fritidsnämnden (2026-11-18)

Handläggare:	Stefan Myrén
Sökande:	Kristna fredsrörelsens lokalförening Umeå
Arrangemang:	Ickevåld 2026 - Utbyte för stärkt organisering inom rättighetsfrågor och samhällsutveckling
Bidragsform:	Utvecklingsstöd rättigheter och samhällsnytta
Ärendenr i Rbok:	221689
Datum:	2026-10-16—17
Sökt belopp:	49 920 kr
Beviljat belopp:	48 500 kr
Motivering till beslut:	Ickevåld 2026 är en mötesplats för rörelser, aktivister och forskare som arbetar för ett mer hållbart, rättvist och fredligt samhälle.

Handläggare:	Ida Odeblom
Sökande:	Trehörningens Byaförening
Arrangemang:	Energisparåtgärd
Bidragsform:	Stöd till anläggningar, investering
Ärendenr i Rbok:	230311
Datum:	2026-10-07
Sökt belopp:	33 333 kr
Beviljat belopp:	30 000 kr

Motivering till beslut:	Energisparåtgärd: Byte av tak på byastugan. Kommunalt stöd krävs för att söka från Boverket.

Handläggare:	Ida Odeblom
Sökande:	Stöcke IF
Arrangemang:	Energisparåtgärd
Bidragsform:	Stöd till anläggningar, investering
Ärendenr i Rbok:	230240
Datum:	2026-10-07
Sökt belopp:	23 055 kr
Beviljat belopp:	20 750 kr
Motivering till beslut:	Energisparåtgärd: Utbyte av trasig armatur på elljusspåret.

Handläggare:	Stefan Myrén
Sökande:	Överboda byalag/-intresseförening
Arrangemang:	Överboda ungdomsgård
Bidragsform:	Utvecklingsstöd folkhälsa och anläggningar
Ärendenr i Rbok:	227178
Datum:	HT 2026
Sökt belopp:	14 250 kr
Beviljat belopp:	13 250 kr
Motivering till beslut:	Föreningen vill skapa en mötesplats för barn och ungdomar med möjlighet att arrangera aktiviteter som stödjer en aktiv och inspirerande fritid i Överboda.

Handläggare:	Ida Odeblom

Sökande:	Hissjö SK
Arrangemang:	Återställa och säkerställa en fungerande avloppsanläggning
Bidragsform:	Stöd till anläggningar, investering
Ärendenr i Rbok:	231782
Datum:	HT 2026
Sökt belopp:	20 700 kr
Beviljat belopp:	20 000 kr
Motivering till beslut:	Syftet med projektet är att återställa och säkerställa en fungerande avloppsanläggning vid Hissjö SK:s klubbstuga genom att byta ut den befintliga avloppspumpen.